

SZOMBATHELYI EGÉSZSÉGÜGYI ÉS
KULTURÁLIS INTÉZMÉNYEK
GAZDASÁGI ELLÁTÓ SZERVEZETE
9700 Szombathely, Wesselényi u. 4.

Levelezési cím: 9700 Szombathely, Pf. 239.

BESZÁMOLÓ
a
Szombathelyi
Egészségügyi és Kulturális Intézmények
Gazdasági Ellátó Szervezete

2024. évi munkájáról

TARTALOMJEGYZÉK

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ feladata	3. oldal
Az iskola-egészségügyben dolgozó orvosok beszámolója a 2023/2024. tanévben végzett munkáról	12. oldal
Beszámoló az általános iskolákat ellátó védőnők 2023/2024. tanévben végzett munkájáról	23. oldal
Beszámoló a közép fokú iskolákat ellátó védőnők 2023/2024. tanévben végzett munkájáról	34. oldal
Beszámoló az Egészségfejlesztési Iroda és részeként a civil szervezetek koordinációjának 2024. évi munkájáról	43. oldal
Beszámoló az Anyatejgyűjtő Állomás 2024. évi munkájáról	54. oldal
Beszámoló a fogászat 2024. évi munkájáról	57. oldal
Beszámoló a laborjárat feladatellátásában résztvevők 2024. évi munkájáról	61. oldal
Beszámoló a betegirányító szolgálat 2024. évi munkájáról	62. oldal
Beszámoló a Gazdasági Csoport 2024. évi munkájáról	65. oldal

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezetének feladata **kettős**:

I.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. §. (1) bekezdés 4) pontja értelmében az egészségügyi alapellátás a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat. **Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. §-a alapján a települési önkormányzat feladatai között határozza meg az egészségügyi alapellátás körében felsorolt feladatokról a gondoskodást, melynek Szombathely város önkormányzata az intézmény létrehozásával és feladatainak meghatározásával kívánt eleget tenni.**

Az intézmény az alapellátás körében felsorolt alábbi kötelező feladatok ellátását végzi:

- ❖ háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- ❖ a fogorvosi alapellátás, ennek keretében fogorvosi ügyeleti ellátás,
- ❖ az iskola-egészségügyi ellátás keretében iskolavédőnői ellátás, iskolaorvosi ellátás, iskola fogorvosi ellátás.

Feladatait 44 telephelyen látja el, melyből 10 rendelő épületegyüttese és az intézmény székhelye tartozik intézményi kezelésbe a többi telephelyünk közös használatú – bölcsőde, idősek klubja, iskola – épületegyüttesben található meg

II.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 10.§ (4 a) pontjára tekintettel Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlés 59/2015.(II.26.) Kgy. számú határozata alapján az intézmény tevékenysége, feladatellátása kiegészítésre került **2015. április 1. napjától** egyidejűleg nevének Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezet-re történő változtatásával.

Az intézmény az önkormányzat kijelölése alapján – munkamegosztás és felelősségvállalás rendjére vonatkozó megállapodásban meghatározottak szerint – ellátja

2015. április 1-től

- az AGORA Szombathelyi Kulturális Központ *(az intézmény 2021. 12. 31. napján megszűnt)*
- a Mesebólt Bábszínház,
- a Savaria Szimfonikus Zenekar,
- a Berzsenyi Dániel Könyvtár
- a Szombathely Városi Vásárcsarnok

2017. január 1-től

- a Savaria Múzeum

az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII.31.) Kormány rendelet 9.§ (1) bekezdése (a) pontjában meghatározott pénzügyi, gazdasági, adminisztrációs feladatait.

Az intézmény feladatkörébe tartozó tevékenységek

I.

Működési területén biztosítja az egészségügyi alapellátást. Figyelemmel kíséri az egészségügy átalakulásának, átszervezésének jogszabályi változásait és intézményen belül realizálja megvalósítását.

1. Biztosítja Szombathely város, továbbá Sé és Náriai községek **házi orvosi** ellátását, valamint Szombathely város és harminc település **fogorvosi** alapellátását és a **fogorvosi ügyeleti** ellátását- és a **város iskolaegészségügyi** (iskolavédőnő, iskolaorvos, iskola fogorvos) ellátását.
2. Megszervezi, zökkenőmentesen megoldja a **kislaboratórium** vér- és egyéb anyagának szállítását Szombathelyen és a vérszállítási körbe bevont - 64 település - Vas vármegyei településekről.
3. 2010. március hónapjától a szombathelyi házi orvosi rendelőben 6 telephelyen működteti a **vérvételi helyeket** önkormányzati támogatásból.
4. **Betöltetlen praxisok működtetője** intézményünk, 2024 évben a **12. számú**, a házi **gyermekorvosi** körzet, a **17. és 31. számú felnőtt házi orvosi** körzet, továbbá **05. számú felnőtt fogorvosi** körzet helyettesítéssel történő feladatellátást kellett megszerveznie és engedélyeztetést követően működtetnie.

Körzet száma, jellege	Helyettesítéssel működtetés kezdő dátuma	Praxisjoggal, vállalkozó orvos által betöltve 2024 évben	Praxisjogra benyújtott pályázat tekintetében KGY döntés 2024 évben
17. sz. felnőtt házi orvosi körzet	2024. január 01.	-----	2025. február 01. napjától dr. Bardi Judit
31. sz. felnőtt házi orvosi körzet	2024. május 01.	-----	2025. július 01. napjától dr. Lukács Barbara
12. sz. házi gyermekorvosi körzet	2024. május 01.	-----	-----
05. sz. felnőtt fogorvosi körzet	2024. február 01.	-----	2025. március 01. napjától dr. Németh Fanni

5. A 11. számú és 13. számú házi gyermekorvosi körzetben 2023. szeptember 01. napjától praxisjoggal rendelkező, intézményünknel egészségügyi szolgálati jogviszony keretében alkalmazásban álló főállású gyermekorvosok látják el a házi orvosi feladatot, a **praxisok működtetője** továbbra is intézményünk maradt.
6. A 17. számú **gyermek fogorvosi praxis** és a 03. számú **iskola fogorvosi praxis** működtetője intézményünk.
7. A 02. számú és a 04. számú **iskolaegészségügyi** körzet működtetője volt intézményünk. A 04. számú körzet vállalkozó orvosként történő működtetésére 2024. évben érkezett pályázat, KGY döntés alapján 2025. január 01. napjától

ezen körzetet nem intézményünk működteti tovább, hanem vállalkozó orvos vállalkozás keretében látja el feladatát.

8. Az **iskolavédőnői feladatellátás** az intézményünk által egészségügyi szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott 16 fő védőnővel történik, az iskolavédőnői szolgálatok működtetője intézményünk.
9. Az intézmény 2018. április 2-án sikeres pályázójaként az „Alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztés-helyi kapacitás fejlesztése” című felhívásnak a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ létrehozta a Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Irodát. Az Iroda szakmai állománya kialakult, tárgyi feltételeik adottak a munkavégzéshez. Az Iroda 2018.április 2.- 2020.szeptember 30. közötti időszakban pályázati forrásból működött. 2021. szeptemberében helyszíni ellenőrzés keretein belül a projekt megvalósítás az Európa Unió pályázati feltételek maradéktalan teljesítésével lezárásra került. A pályázati idő leteltével elindult az Iroda fenntartási ideje, melynek időtartama 36 hónap volt.

A közösségi célú funkciót ellátó Egészségfejlesztési Iroda továbbra is Szombathelyen a Nádasdy F. u. 4. szám alatt teljes körűen felújított, akadálymentesített épületben működik. Az irodavezető személye mellett, egészségfejlesztő, továbbá két szakpszichológus felel a szakmai munka megvalósításáért. Öt fő látta el az EFI szakmai alap feladatait, három fő heti 40 órás munkarendben, két fő heti 20-20 órás munkarendben.

Szakmai feladatok a Belügyminisztérium/ Országos Kórházi Főigazgatóság által kiadott adott évre vonatkozó „Egészségfejlesztési Irodák kötelezően megvalósítandó feladatai” című iránymutatása alapján az alábbiak szerint valósult meg.

10. A háziorvosi rendelések adminisztrációs terheinek csökkentése és a betegre jutó tényleges gyógyítási idő megnövelése érdekében **betegirányítási rendszer** került kialakításra.

A Váci Mihály utcai felnőtt háziorvosi rendelőben 2014. június 1-től, majd a Kiskar utcai felnőtt háziorvosi rendelőben, továbbá a Szűrőcsapó utcai felnőtt háziorvosi rendelőben 2015. július 1-től. A betegirányító rendszernek köszönhetően csökken a betegek várakozási ideje, gyorsabban és rugalmasabban lettek intézhetők az adminisztrációs jellegű ügyek, ezáltal több idő jut a tényleges betegellátásra. Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 338/2017. (XII.14.) Kgy. sz. határozata alapján 2018. március 1. napjával a Szent Márton u. 20. szám alatti felnőtt háziorvosi rendelőegységben, Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 318/2018. (XII.10.) Kgy. sz. határozata alapján 2019. május 1. napjával a Rumi út 74. szám alatti felnőtt háziorvosi rendelőegységben is betegirányító rendszer került kialakításra. Az Alapellátó Központ 2021. február 01. napjától nyitotta meg kapuit, ahol szintén betegirányító segíti a munkát.

11. Az „**Új Egészségügyi Alapellátó központ kialakítása**” című európai uniós finanszírozású projekt a Széchenyi 2020 Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében 686,5 M Ft támogatásból valósult meg.

A 2015-ben elkezdődött pályázati előkészítés és annak folyamodványként megvalósult „Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése” felhívásra benyújtott TOP-6.6.1-16-SH1-2018-00001 számú támogatási kérelem elfogadásával elindult a csaknem 1000 m² alapterületű alapellátási tevékenységekhez helyet biztosító épület kivitelezése. 2021. február 1. napján megkezdődött a munka az új Egészségügyi Alapellátó Központban 9700 Szombathely, Markusovszky L. u. 8.

A korszerű épület az „egy orvos-egy rendelő” elv alapján lett berendezve, a felnőtt háziorvosok vannak az első folyosón 4-4 rendelőben, a hátsó részen a felnőtt fogorvosok, az emeletre pedig a gyermek fogorvosok költöztek. A folyosó másik részén, a fogorvosi ügyelet kapott helyet. Modern épületben, modern berendezések és eszközpark szolgálja az orvosok munkáját és a betegek kényelmét. Az akadálymentes épületben külön nővérszobát alakítottak ki, az emeleti multifunkciós teremben előadásokat, továbbképzéseket lehet tartani. A területen elektromos töltőállomással rendelkező, 75 férőhelyes parkoló létesült, melyek közül 3 db akadálymentes kialakítású.

12. **Anyatejgyűjtő Állomás** működtetése szintén az intézmény feladatkörébe tartozik.

II.

1. Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII.31.) Korm. rendeletben foglalt rendelkezésekre tekintettel a **gazdasági integráció** az alábbi feltételekkel valósult meg:

Az érintett intézmények előirányzatok feletti rendelkezési jogát továbbra is valamennyi előirányzatra kiterjedően határozza meg a közgyűlés, amely azt jelenti, hogy az intézmények önálló költségvetése minden az intézmény feladatellátásához, működéséhez kapcsolódó előirányzatot tartalmaz, az ezek terhére történő kötelezettség vállalás az intézmény hatásköre. Kötelezettség vállalásra azonban kizárólag a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete ellenjegyzése mellett lesz jogosult az intézmény vezetője.

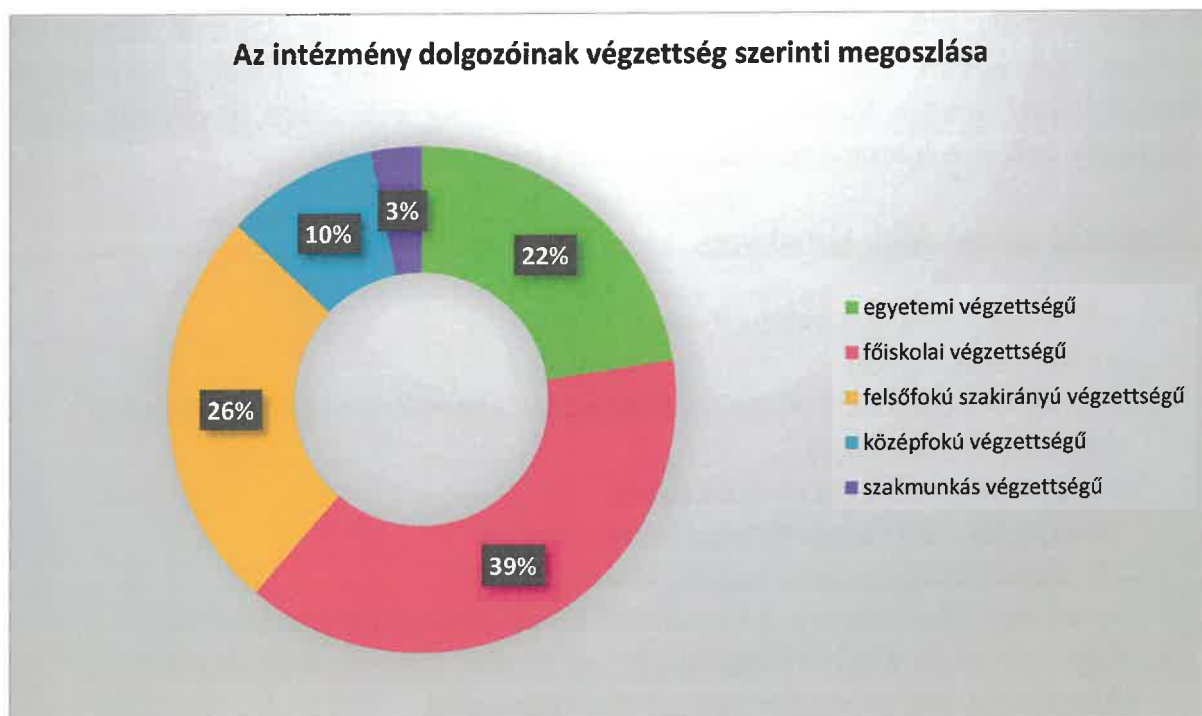
A munkamegosztás és felelősségvállalás rendjét a Közgyűlés által 242/2017. (IX.14.) Kgy. számú határozatával jóváhagyott „Munkamegosztási Megállapodás” tartalmazza, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet ide vonatkozó paragrafusának rendelkezési szerint. A GESZ az intézmények gazdálkodás végrehajtási, a finanszírozási, adatszolgáltatási, beszámolási és a pénzügyi, számviteli feladatait látja el, a működtetéssel összefüggő feladatokért továbbra is az intézmények felelnek.

Az intézmény működésének személyi feltételei

Intézményünk költségvetési létszámkerete 2024. január hónapban 75 fő, amelyet 45 fő szakmai, 30 fő intézményüzemeltetési létszám tesz ki.

Az intézmény statisztikai dolgozói létszáma 62 fő, mely kiegészül a megbízási jogviszonyban foglalkoztatottak 8 órára számított létszámával, 13 fővel.

A szakmai létszám megfelel a jogszabályi előírásoknak.

Képzés, továbbképzés

Az intézmény támogatja dolgozóinak tanulási, képzési elképzeléseit. Ezzel segítve az ismeretek állandó szinten tartását és fejlesztését.

A képzésekhez való hozzájutás lehetősége a dolgozók között jelentős, mert az intézmény támogatja a jogszabályi kötelezettség által előírt kreditpontos továbbképzéseken való részvételt.

A legnagyobb hányadú továbbképzési részvétel a védőnői területen volt 2024. évben is. Ezek részben pontszerző, másrészt ismeretfejlesztő továbbképzések, kongresszusok.

A folyamatos önképzés érdekében csoportmegbeszéléseket tartottak, részt vettek a szakmai műhely előadásain a szakmai továbbképzésen megszerzett ismeretek átadása érdekében, ami többször kibővült az éppen aktuális témakörök átbeszélésével, melyre külső előadót is meghívtak. Az előadások, továbbképzések nagyrésze online, e-learning formában kerültek megrendezésre.

A továbbképzések főbb témakörei:

- eÁFA bevallása gyakorlati előadás
- Költségvetési ankét
- Államháztartás szabályozás, gazdálkodási, számviteli belső szabályzatok tartalma, aktualizálása
- Bővített sugárvédelmi továbbképzés
- Bővített fokozatú sugárvédelmi továbbképzés
- Munkavédelmi képviselő ismétlő továbbképzés
- A költségvetési szervek új közzétételi kötelezettségei a gyakorlatban, figyelemmel az átláthatósági eljárásnak az első éves tapasztalataira
- Államháztartási ismeretek gyakorlati alkalmazása
- Áfa és számlázás a költségvetési szférában
- Egészségügyi szakdolgozói bérrendszer, személyes közreműködők díjazása, aktuális munkajogi szabályok
- „Amire figyel a NAV az Áfa ellenőrzés során!”
- Szakmai segítség korlátok nélkül – költségvetési szervek működéséhez és gazdálkodásához
- Munkaidőkeretben történő foglalkoztatás a gyakorlatban
- Elektronikus számlázás a gyakorlatban a VIDA szabályok tükrében
- Ankét – ellenőrzés, önellenőrzés, számviteli elszámolásának szabályai – NAV ellenőrzési tapasztalatok, Áfa ellenőrzések céljai és hasznosulásuk
- Fókuszban a közbeszerzés és a belső ellenőrzés
- Munkaügyi és adóügyi képzés – aktuális kérdések, munka és pihenőidő, szabadság, jogszerű munkáltatói felmondás, azonnali hatályú felmondás-
- A selejtezés és leltározás szabályai, gyakorlati vonatkozásai
- Önköltségszámítás gyakorlata az államháztartásban

II.

- Idősek táplálkozása
- Kórházhygiéniai alapelvek
- „Betegegyüttműködés javítása az egészségügyi szakdolgozói munkában”
- Fogorvostudomány a legújabb módszerekkel
- Idősek egészséges táplálkozása
- Hitek és tévhitek a gyermekgyógyászatban
- „Álom és valóság” szakmai rendezvény
- „Online világ veszélyei a gyerekek lelki fejlődésére”
- „Önbecsülés és küzdőképesség megalapozása pubertás és serdülő korban”
- „Vegyél egy mély levegőt” – a mentális egészség új dimenziói
- „Okoseszközökkel a fenntartható egészségért”
- „KiberCafé” program
- „Női lélek változásai” önismereti nap
- „A szenzomotoros rendszer jelentősége napjainkban”
- „Világok találkozása a kommunikációban”
- Vármegyei Kollegiális Védőnői Értekezlet és Szakmai Nap
- „Tanévnyitó Iskola-egészségügyi Konferencia”
- „Válaszkész hozzátáplálás”
- Mentális Egészség Világnap program
- „Regulációs zavarok, evészavarok, fájdalomkezelés”
- XXXV. szülésznő, védőnő, gyermekápoló konferencia
- Vármegyei Kollegiális Védőnői Értekezlet és Ünnepi Rendezvény

Szakmai elismerések

- Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének az egészségügy területén adományozható „Kiemelkedő Egészségügyi Munkáért-díj II. fokozat” -ban részesült Fazekasné Májrits Zita számviteli ügyintéző
- „MESZK-ÉRT” díj – dr. Bíróné Leitgeb Mária iskolavédőnő

2008. évben megalakult Keszthelyen az Országos Alapellátási Szövetség, melynek egyik alapító tagjai vagyunk, a 2024. szeptember hónapban Székesfehérvár városában megtartott éves Közgyűlésen részt vettünk.

Iktatott ügyiratok száma az intézménynél 2024. évben

Az intézménynél a IRMA nevű iratkezelési szoftver alkalmazásával történik elektronikusan az iratok iktatása.

Az elektronikus rendszerben hat fő témakörre iktatókönyv került felfektetésre, melyek a szervezet és működés, pénzügy és vagyonkezelés területe, bér és munkaügy, műszak, üzemeltetés terület, egészségügyi igazgatás és az egészségfejlesztés működése során keletkező iratanyag dokumentált rendszerezésére szolgál.

Iktatókönyv neve	2024 évben iktatási főszám (db)	2024 évben iktatási alszám (db)
Szervezet, működés	166	723
Pénz és vagyonkezelés	76	701
Személyzeti, bér és munkaügy	98	754
Műszak, üzemeltetés	82	343
Egészségügyi igazgatás	226	1265
Egészségfejlesztési Iroda	89	254
Összesen	737	4040

Karbantartási- és felújítási munkák 2024. évben

2024. évben is az önkormányzat által céljelleggel biztosított forrásból végeztük el a **háziiorvosi rendelők karbantartási, felújítási munkáit.**

Intézményünk nyomon követi a kezelésünkben lévő orvosi rendelők, illetve a hozzá tartozó helyiségek műszaki állapotát, folyamatos karbantartást biztosít a víz-, villany-, asztalos-, lakatosipari munkák vonatkozásában. (p. zárjavítás; vizes berendezések meghibásodásának javítása, cseréje; villamos kapcsolók, lámpatestek javítása; stb.)

A rendszeres feladatok ellátásán felül:

- Elkészítettük a rendelési idők tájékoztató tábláit a háziiorvosi, fogorvosi rendelők tekintetében
- Megszerveztük az egészségügyi és saját foglalkoztatottjaink részére a tűz- és munkavédelmi védelmi oktatást, a megszokottaktól eltérően online módon.
- Jogszabályi előírásoknak megfelelően a megelőző fertőtlenítés után elvégeztettük az összes rendelőegységben a vízminőség ellenőrzését, különös figyelemmel a legionella baktérium fertőzősége. Ahol a kórokozók határérték feletti jelenlétét tapasztaltuk, ott a vezetékes ivóvíz rendszer fertőtlenítése ismételt megtörtént.
- A rendelőegységek gázkazánjainak éves rendszeres felülvizsgálatát elvégeztettük, valamint egy kazán cseréjére került sor.
- Az egészségügyi intézményekre vonatkozó előírásokat figyelembe véve a rendelőegységek időszakos tisztító festéseit elvégeztettük 3 rendelőegységben.
- Az intézmény tulajdonában lévő orvosi műszerek, berendezések felülvizsgálatát elkészítettük, beleértve a fogászati kezelőegységeket is.
- Elvégeztettük az időszakos villamos felülvizsgálatot az összes kezelésünkben lévő egységben. Fogaras utcai rendelőben a villamos hálózati elosztó elöregedett elemeinek cseréje megtörtént.
- Továbbá a Rumi úti rendelőben a tetőtér előkészítése a leendő tetőszigeteléshez megtörtént, a sérült cserepezés javításra került
- Kiskar utcai felnőtt rendelőben lecserélésre került egy vízmelegítő és javításra került több elöregedett szennyvízelvezető szakasz.
- Egészségügyi Alapellátó Központban kiépítettük az épület fűtés-, hűtésvezérlésének távoli szabályozhatóságát.

Kerttel rendelkező egységeknél

A Rumi úti-, a Jáki úti-, a Selmec utcai-, és Fogaras utcai orvosi rendelőkben az igényeknek megfelelően kertrendezési munkákat végeztünk. (fűnyírás, sövénynyírás, metszések, gyomtalanítás, lombtalanítás stb.) A munkákat zömében a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft.

Gazdasági Szervezet feladatai

Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezetéhez a gazdasági integrálás után tartozó intézmények működőképessége érdekében megtett intézkedések:

- a) Napi együttműködés a gazdaságilag GESZ-hez tartozó intézményekkel.
- b) A Munkamegosztási megállapodásokban rögzített Szabályzatok folyamatos elkészítése és a jogszabályi változások szerinti aktualizálása.
- c) Munkamegosztási megállapodásokban rögzített pénzügyi, gazdálkodási feladatok kialakítása megtörtént, a napi tevékenységünk során figyelemmel kísértük az intézmények pénzügyi, gazdasági működését.
- d) Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 431/2023. (XII.14.) Kgy. sz. határozatával jóváhagyta a GESZ és gazdálkodási feladatkörébe tartozó intézmények belső ellenőrzési tervét.
- e) A gazdasági átszervezés folytán a „Munkamegosztási Megállapodás” tartalma szerinti a GESZ feladatkörébe utalt gazdálkodás végrehajtási, a finanszírozási, adatszolgáltatási, beszámolási és a pénzügyi, számviteli feladat ellátását, azzal, hogy az intézmények vezetőivel még szorosabbra fűztük a napi együttműködést, erre azért van szükség, hogy ösztönözzük az intézmények vezetőit a takarékos ésszerű gazdálkodás kialakítására a saját bevételek növelésére, a létszámgazdálkodás ésszerűsítésére, a működőképesség fenntartására. A Munkamegosztási Megállapodás 2021. évben a 168/2021. (V.26.) PM döntés nyomán módosult, hatályossá vált 2021. június 01. napjától, ezen Megállapodás szerint történt a feladatellátás 2024 év során is.
- f) Az intézmények gazdálkodási folyamatai, könyvelési rendszerük kialakítása kezdetben eltérő volt, a 2024. évben is törekedtünk arra, hogy az ésszerű gazdálkodáshoz igazodó folyamatokat egységesítsük, átszervezzük és ezt folytassuk a következő gazdasági években. Ezáltal törekszünk a szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodásra.
- g) Elmondható, hogy 2024. évben biztosítani tudtuk az intézmények pénzügyi, gazdasági tevékenységének folyamatos működését. Havonta minden intézmény vezetője tájékoztatást kapott az intézménye gazdasági folyamatairól, pénzügyi helyzetéről, folyamatos működőképesség fenntartásáról

Az iskola-egészségügyben dolgozó iskolaorvosok beszámolója a 2023/2024-es tanévben elvégzett munkáról

I. AZ ISKOLA- EGÉSZSÉGÜGYBEN DOLGOZÓ ORVOS BESZÁMOLÓJA A 02. SZÁMÚ KÖRZETBEN 2023/2024-ES TANÉVBEN ELVÉGZETT MUNKÁRÓL

1. Alapfeladatainkról, az ifjúság-egészségügyi ellátás tárgyi és személyi feltételeiről

Az oktatási intézményben tanulók egészségi állapotának felmérése, testi és szellemi fejlődésének követése megtörtént, a szükséges szűrővizsgálatokat az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet iránymutatásának megfelelően elvégeztük, az egyénre szabott és csoportos egészségnevelésben részt vettünk, valamint a gyermekek egészségvédelme érdekében számos lépést tettünk.

2. Beszámoló az iskola-egészségügyben dolgozó orvos rendszeresen ismétlődő feladatairól

A tanulók egészségi állapotának szűrése, követése

Az adott tanévben az Intézmény által működtetett 2. számú iskolaorvosi körzet tekintetében készítettem beszámolómat. A feldolgozott adatok a körzethez tartozó négy középiskola esetében a 2023. évi iskolaorvosi jelentésekből származnak.

A körzethez tartozó oktatási intézmények az alább felsoroltak:

- Szombathelyi Kanizsai Dorottya Gimnázium
- Vas Megyei SZC Horváth Boldizsár Közgazdasági és Informatikai Technikum
- PTE Szent-Györgyi Albert Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola
- Vas Megyei SZC Savaria Technikum és Kollégium

A közép fokú oktatási intézménybe beiratkozott 1898 fő tanuló közül 1329 fő vizsgálata történt meg. Az orvosi vizsgálat során a pontos részletes anamnézis felvétele után a belgyógyászati vizsgálat részeként a szív és érrendszer vizsgálata, a has és a pajzsmirigy vizsgálata megtörtént. A vizsgálat kiterjedt a mozgásszerv rendszer vizsgálatára is, mely keretében a gerinc és a lábak vizsgálata megtörtént. Értékelésre kerültek továbbá az érzékszervi szűrővizsgálatok eredményei, valamint a gyermek szomato-pszichés állapota is.

A prevenció részeként nagyon fontos hangsúlyt fektetni az érintett korosztály számára a mozgásszervrendszer vizsgálatára. A korosztályban gyakran előforduló mozgásszegény életmód, a számítógép és egyéb elektronika eszközök megnövekedett használati ideje miatt kialakuló mozgásszervi betegségek száma az utóbbi időben megnövekedett. Azonban ebben a korosztályban az iskolaorvosi vizsgálat során végzett megfelelő mozgásszervi vizsgálatokkal a csontosodás befejezése előtt időben felfedezett gerincferdülések és egyéb tartási rendellenességek (például: hanyagtartás) a megfelelő szakorvosi és gyógytornászi ellátással nagymértékben korrigálhatóak.

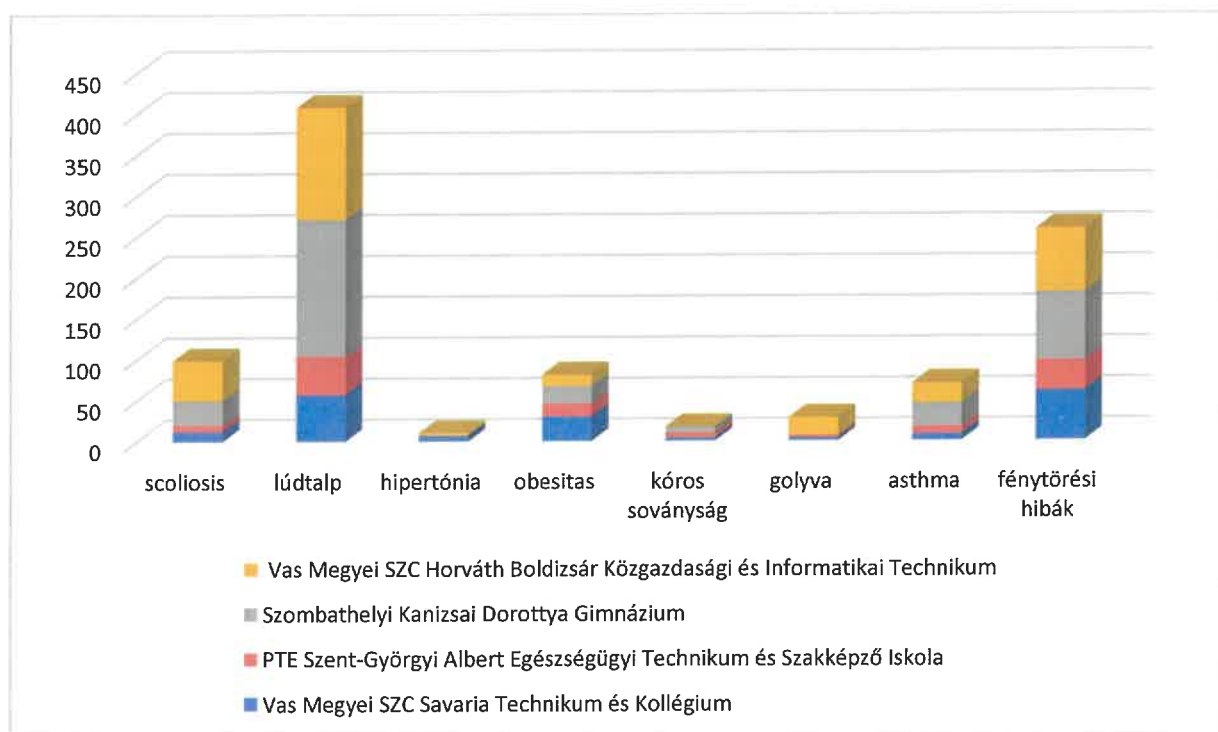
A mozgásszervi vizsgálat során a tanulók 21%-ánál 407 főnél találtunk eltérést.

A vérnyomás-ellenőrzések alkalmával 10 főnél tapasztaltunk kóros értéket. A magas vérnyomás az esetek jelentős részében túlsúlyos gyerekeknél fordult elő. A tanulókat a továbbiakban rendszeresen kontrolláltuk, indokolt esetben szakrendelésre irányítottuk. Akiknél a hypertónia igazolódott, őket gondozásba vettük. A pajzsmirigy vizsgálata során 28 tanulónál észleltünk rendellenességet.

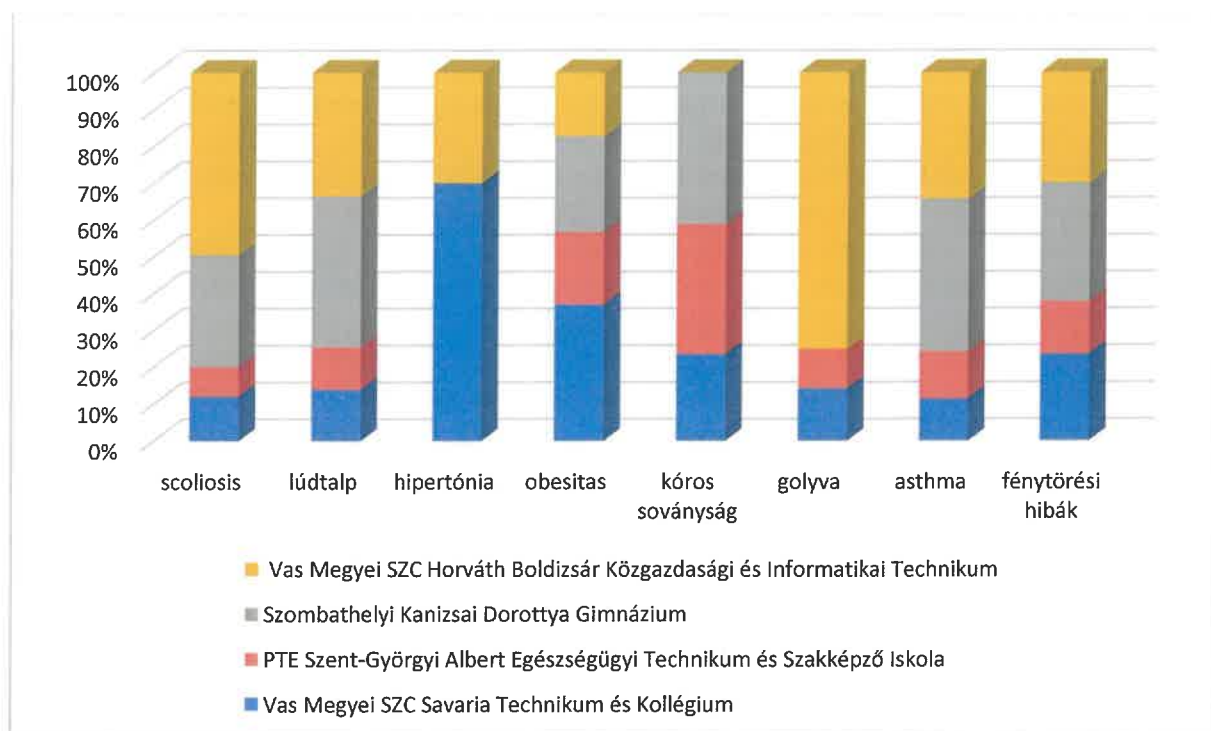
A 4 oktatási intézményben vizsgált tanulók közül 81 főnél észleltünk túlsúlyt. A vizsgálatok során észleltük, hogy a mozgásszegény életmód és a helytelen táplálkozási szokások, valamint egyéb szociális tényezők járulnak hozzá a túlsúly kialakulásához. Az obes tanulók száma a tavalyi tanévhez képest azonban csökkent.

Szemészeti szűrővizsgálatunk alkalmával azt tapasztaltuk, hogy fénytörési és egyéb akkomodációs nehézség 259 tanulót érint. A fénytörési hibák száma a tavalyi tanévhez képest jelentősen emelkedett.

A szűrővizsgálataink során tapasztalt eltérések miatt 118 tanulónál tartottuk indokoltnak szakorvosi vizsgálat elvégzését. Ezen tanulókat többek között fogászati, szemészeti, ortopédiai, laboratóriumi, sebészeti, nőgyógyászati, bőrgyógyászati, kardiológiai, szakvizsgálatra ABPM szűrésre, röntgenvizsgálatra irányítottuk. 50 esetben az eltérés igazolódott.

1. ábra : Krónikus betegségek előfordulása a 2. számú iskolaorvosi körzet esetén

2. ábra: Krónikus betegségek százalékos megoszlása a 2. számú iskolaorvosi körzet esetén

A krónikus beteg, valamint a testi, szellemi, érzékszervi fogyatékos tanulók követésére, ellenőrzésére fokozott gondot fordítottunk. Összesen 818 fő egészségügyi okból gondozott tanulót regisztráltunk, és 8 fő szociális okból igényelt gondozást. Gondozási tevékenységünkkel a különböző szakrendelések, gondozóintézetek munkáját szerettük volna segíteni, kiegészíteni, esetleg még hatékonyabbá tenni.

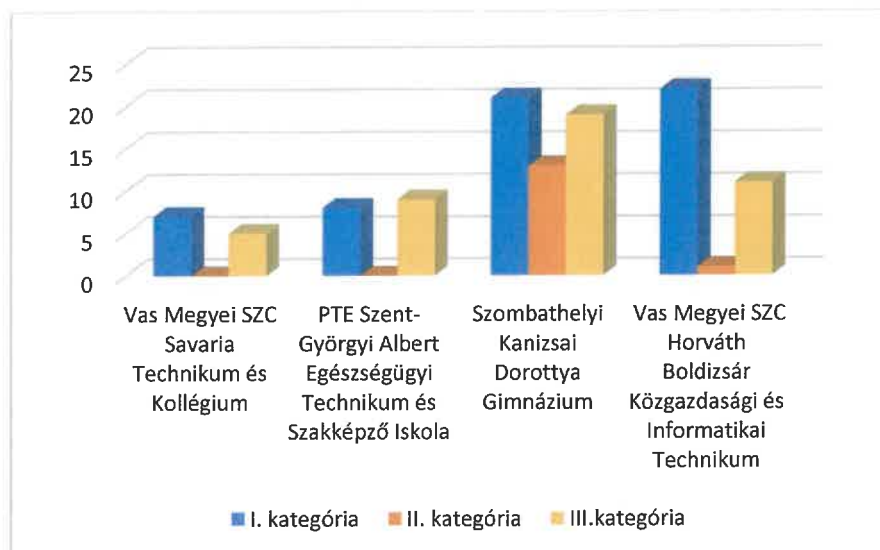
Táborozás, külföldi cserediák programok, tanulmányi versenyek előtt álló tanulóknál a szükséges orvosi vizsgálatokat elvégeztük.

Alkalmassági vizsgálatok elvégzése

A 9. és 13. évfolyamos diákok kötelező pályaalkalmassági vizsgálata tanév során megtörtént, másodfokú pályaalkalmassági vizsgálatra utalásra 6 esetben került sor, melynek oka minden esetben a színlátás zavara volt.

A tanév elején elkészített testnevelési csoportbeosztás folyamatos felülvizsgálatra szorult, hiszen a tanév során is fordultak elő olyan megbetegedések, sérülések, melyek a testnevelési csoportba sorolást tettek szükségessé, illetve az időközben gyógyult tanulók felmentése indokolatlanná vált. Összesen 116 tanulót érintett a különböző testnevelési kategóriákba sorolás. 58 főt soroltunk könnyített testnevelési csoportba, 14 tanuló egészségi állapota tette szükségessé a gyógytestnevelésen való részvételt, 44 tanulónál pedig teljes felmentést javasoltunk. A gyógytestnevelési csoportba javasolt tanulók esetén legtöbbször ortopédiai megbetegedés tette szükségessé a gyógytestnevelésen való részvételt. A tanulók a foglalkozásokon megjelentek, az ott végzett gyakorlatokat hasznosnak, eredményesnek találták. A könnyített testnevelési csoportba sorolt tanulók foglalkoztatásáról, terheléséről óralátogatások alkalmával, illetve a tanulók beszámolója alapján is tájékozódunk.

Kapcsolatunk a testnevelőkkel folyamatos volt, az egyes tanulók által végezhető, illetve számukra nem ajánlott gyakorlatokról tájékoztatást adtunk, és az egyes esetekben felmerülő problémákat megbeszéltük.

3. ábra: Testnevelési besorolás kategóriák szerinti megoszlása a 2. számú iskolaorvosi körzetben

Az oktatási intézményben folyó étkeztetést rendszeresen ellenőriztük. Az iskolai büféket ellenőriztük, mely során nemcsak közegészségügyi hiányosságokat kerestünk, hanem kínálatuk egészséges táplálkozásnak megfelelő átalakítására is tettünk javaslatokat.

A dohányzási tilalom betartásának ellenőrzése is rendszeresen megtörtént. Ezen a területen a legtöbb oktatási intézményben hiányosságokat észleltünk, mely elsősorban a tanulók fegyelmezetlenségének, a tettenérés nehézségeinek tudható be.

Részvétel az oktatási intézmény egészségnevelő tevékenységében

A diákokkal való találkozásaink során különösen figyeltünk arra, hogy számukra megfelelő légkört teremtsünk a vizsgálatok során, mindenkire kellő időt és figyelmet szánva az egyénre bizalmi légkört tudjunk kialakítani. Az így folytatott beszélgetések kiváló lehetőséget teremtettek arra, hogy személyre szabott egészségnevelést végezzünk. A négy szemközt beszélgetések lehetőséget kínáltak arra is, hogy a tanulókat konkrét kérdésekben is tájékoztassuk, felvilágosítsuk, a bennük felmerülő kérdésekre minden esetben kielégítő és korrekt választ adjunk. Beszélgetéseink során a betegségmegelőzés és a szűrővizsgálatok fontosságára is kitértünk.

Környezet-egészségügyi, balesetvédelmi feladatok

Az intézményi környezet - tantermek, gyakorlati helyiségek, tornaterem, egyéb kiszolgáló helyiségek ellenőrzése, a tanulók gyakorlati oktatásával kapcsolatos munkahelyi körülmények megtekintése megtörtént, az észlelt hiányosságokat jegyzőkönyvben rögzítettük a hibák korrigálására kiszabott határidővel együtt. A hiányosságok megszüntetését szintén leellenőriztük.

3. Rendszerestől eltérő, speciális, rendezvényekhez kapcsolódó, egyedi feladatok

Az iskolában bekövetkező balesetek, sérülések esetén az elsődleges ellátást elvégeztük. A tanulók leggyakrabban a testnevelési órákon szenvedtek balesetet. A sérülések fajtái: ujjtörés, zúzódás, bokarándulás, térsérülés, repedés, agyrázkódás, vágott sebek voltak. Az ellátások során illetve azon kívül az elsősegély dobozok tartalmát ellenőriztük, illetve adtunk tanácsot a tanulóknak az otthoni elsősegélydoboz tartalmára vonatkozóan.

Az elsősegély nyújtáson túl több alkalommal keresték fel rendelőinket a tanulók heveny panasszal, melyet akut ellátás keretében orvosoltunk. Ellátásunkat követően a tanuló állapotától függően háziorvoshoz, illetve egészségügyi intézménybe irányítottuk őket, amennyiben szükséges volt a mentőszállításról is gondoskodtunk és a kíséretet megszerveztünk.

Szinte valamennyi iskolában szerveztek egészségnapot, melynek programját munkatársaink egészségnevelő és felvilágosító előadásaival sikerült gazdagítani. Néhány intézményben az egészségnevelés egyes témáihoz kapcsolódó programokhoz vendégelőadók részvételére is igény merült fel, ennek szervezési feladatait is teljesítettük.

Számos információs anyag (szórólapok, plakátok) beszerzése is megvalósult, valamint tájékoztattuk a tanulókat az interneten elérhető egészségmegőrző anyagokról, melyekkel ugyancsak a tanulók hatékonyabb felvilágosítását, egészségnevelését segíthettük.

4. Adminisztratív feladatok, jelentések, statisztikák

Az ellátott gyermekekről rendszeresen nyilvántartást vezettünk, az információkat kartonon rögzítettük.

Az ambuláns ellátásban részesültek személyes adatait, panaszait, a megjelenés időpontját, az észlelt eltéréseket, az alkalmazott kezelést és javaslatainkat minden esetben az ambuláns naplóban rögzítettük.

A sportversenyeken résztvevő tanulók vizsgálatait elvégeztük, a vizsgálatok eredményeit rögzítettük. A vizsgálat elvégzése után nyilatkoztunk a tanulók sportolásra való alkalmasságáról.

A tanév végén egészségügyi törzslapkivonatot töltöttünk ki a szükséges adatok és információk feltüntetésével, melyeket 2024. június 15-ig borítékoltunk.

5. Kapcsolattartás más intézményekkel, szakmai képviselőkkel, civil szervezetekkel, médiával

A pedagógusokkal az oktatási intézmények mindegyikében problémamentes volt a kapcsolat. Gykezdtünk az iskolavezetéssel és a pedagógusokkal jó kapcsolatot ápolni, hogy egymás munkáját kölcsönösen tudjuk segíteni. Az egészségügyi információkról a személyiségi jogok védelme mellett tájékoztatást nyújtottunk. Folyamatos kapcsolatban álltunk a testnevelőkkel, önvédelmi oktatókkal és a gyógytestnevelővel is, ennek köszönhetően a testnevelési csoportbeosztással kapcsolatos információcsere kiválóan megvalósult.

Az iskolák ifjúságvédelmi felelőssével való együttműködésünk szoros volt és a kölcsönös segítségnyújtás jellemezte.

Több alkalommal folytattunk megbeszélést a tanulók szüleivel is annak reményében, hogy munkánk még több eredménnyel járjon, illetve a felmerülő problémák

megoldásában egymás segítségére lehessünk. A szülőkkel történő megbeszélések minden esetben eredményesek voltak.

Személyes és írásos kapcsolatban álltunk a különböző szakrendelések orvosaival, a háziorvossal, területi védőnővel is.

II. AZ ISKOLA- EGÉSZSÉGÜGYBEN DOLGOZÓ ORVOS BESZÁMOLÓJA A **04. SZÁMÚ KÖRZETBEN 2023/2024-ES TANÉVBEN ELVÉGZETT MUNKÁRÓL**

1. Alapfeladatainkról, az ifjúság-egészségügyi ellátás tárgyi és személyi feltételeiről

Az oktatási intézményben tanulók egészségi állapotának felmérése, testi és szellemi fejlődésének követése megtörtént, a szükséges szűrővizsgálatokat az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet iránymutatásának megfelelően elvégeztük, az egyénre szabott és csoportos egészségnevelésben részt vettünk, valamint a gyermekek egészségvédelme érdekében számos lépést tettünk.

2. Beszámoló az iskola-egészségügyben dolgozó orvos rendszeresen ismétlődő feladatairól

A tanulók egészségi állapotának szűrése, követése

Az adott tanévben az Intézmény által működtetett 4. számú iskolaorvosi körzet tekintetében készítettem beszámolómat. A feldolgozott adatok a körzethez tartozó öt közép/általános iskola esetében a 2024. évi iskolaorvosi jelentésekből származnak.

A körzethez tartozó oktatási intézmények az alább felsoroltak:

- **VMSzC Hefele Menyhért Szakképző Iskola és Technikum**
- **VMSZC Puskás Tivadar Szakképző Iskola És Kollégium**
- **VMSZC Oladi Szakközépiskola, Szakgimnázium és Technikum**
- **ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium**
- **Szombathelyi Nagy Lajos Gimnázium**

A középfokú oktatási intézménybe beiratkozott **2239 fő** tanuló közül **1286 fő (57%)** szűrővizsgálata történt meg. Az orvosi vizsgálat során a pontos részletes anamnézis felvétele után a belgyógyászati vizsgálat részeként a szív és érrendszer vizsgálata, a has és a pajzsmirigy vizsgálata megtörtént. A vizsgálat kiterjedt a mozgásszerv rendszer vizsgálatára is, mely keretében a gerinc és a lábak vizsgálata megtörtént. Értékelésre kerültek továbbá az érzékszervi szűrővizsgálatok eredményei, valamint a gyermek szomato-mentális állapota is.

A prevenció részeként nagyon fontos hangsúlyt fektetni az érintett korosztály számára a mozgásszervrendszer vizsgálatára. A korosztályban gyakran előforduló mozgásszegény életmód, a számítógép és egyéb elektronika eszközök megnövekedett használati ideje miatt kialakuló mozgásszervi betegségek száma az utóbbi időben megnövekedett. Azonban ebben a korosztályban az iskolaorvosi vizsgálat során végzett megfelelő mozgásszervi vizsgálatokkal a csontosodás befejezése előtt időben felfedezett gerincferdülések és egyéb tartási rendellenességek

(például: hanyagtartás) a megfelelő szakorvosi és gyógytornászi ellátással nagymértékben korrigálhatóak.

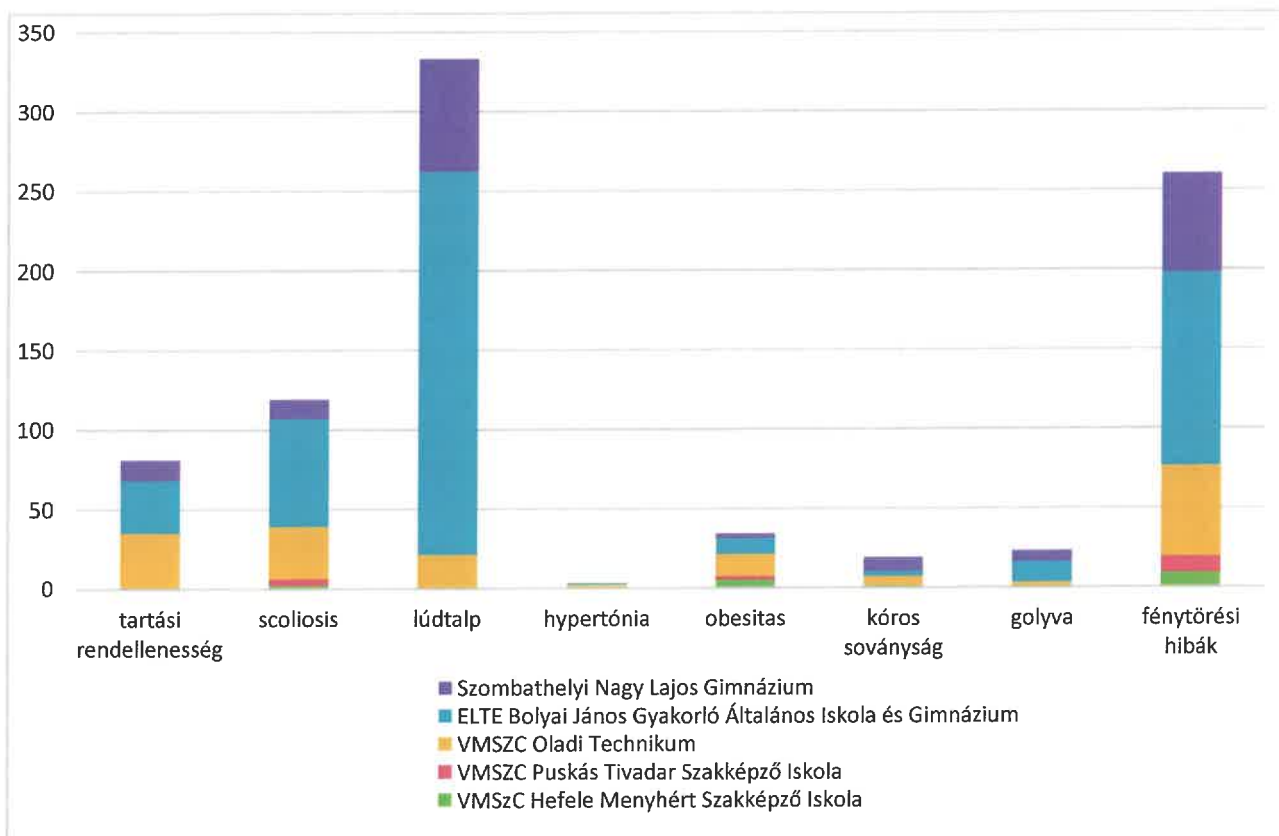
A mozgásszervi vizsgálat során 519 tanulónál, a vizsgáltak 40%-ánál találtunk eltérést, mely az előző évvel összehasonlítva hasonló aránynak felel meg.

Az ismételt (rendelői, ill. otthoni) vérnyomás-ellenőrzések alkalmával **3 főnél** igazolódott a normálisnál magasabb érték. Ez a tavalyi 17 főhöz képest igen jelentős csökkenést jelzett. Akiknél a hypertónia igazolódott, őket gondozásba vettük. A **pajzsmirigy vizsgálata során 26 tanulónál** észleltünk rendellenességet.

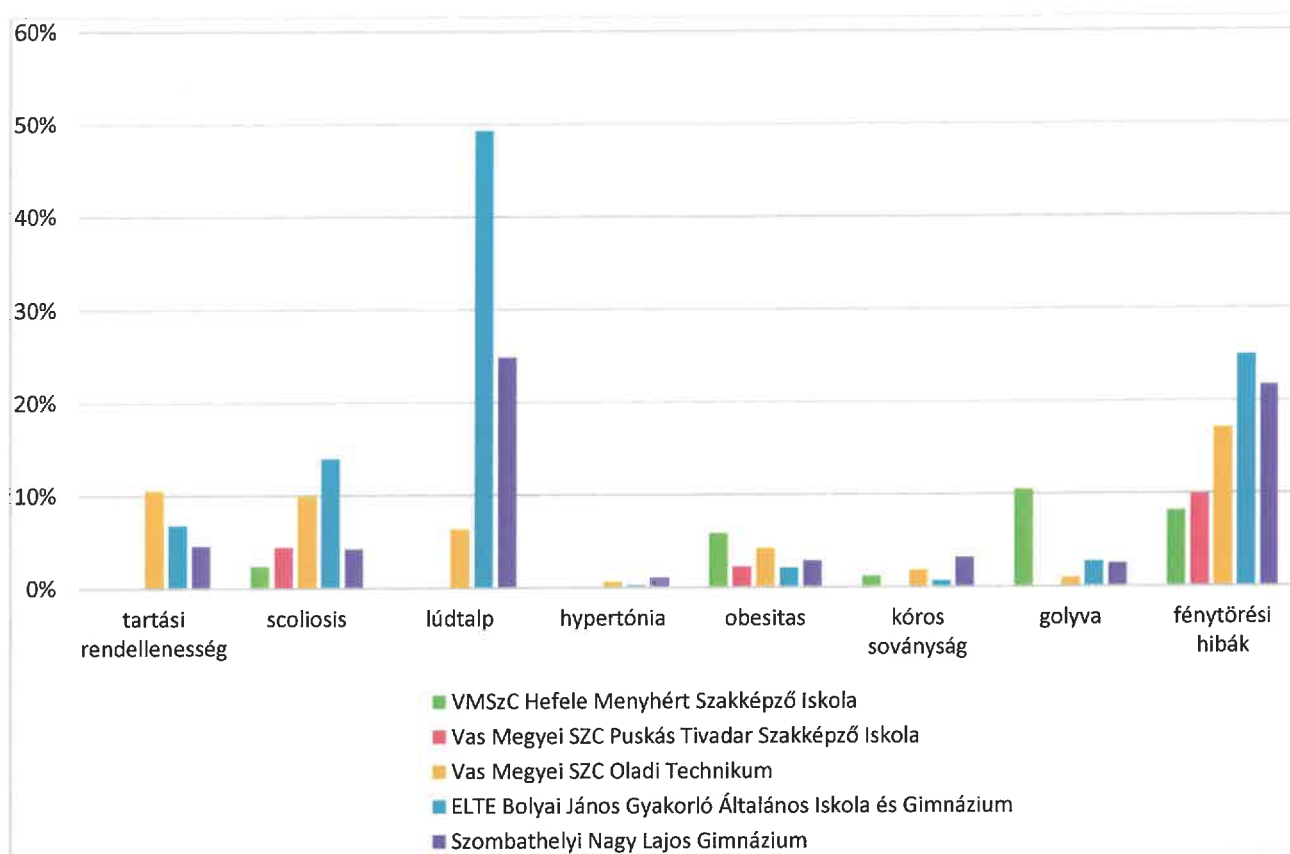
A vizsgálatok során a megelőző évvel összehasonlítva az obesitas előfordulásának jelentős csökkenését észleltük. **Az 5 oktatási intézményben vizsgált tanulók közül 33 főnél (2,5%) észleltünk elhízást.** Ebbe a számba nem tartoznak bele az enyhébb túlsúllyal jellemzett gyermekek.

Szemészeti szűrővizsgálatunk alkalmával azt tapasztaltuk, hogy fénytörési és egyéb akkomodációs nehézség **290 tanulót érint,** mely a vizsgáltak 22,5%-a (enyhe csökkenés).

A tavalyi évhez képest jelentősen csökkent szűrővizsgálataink során tapasztalt eltérések miatt szakorvosi vizsgálatra küldések száma. Ezt 280 tanulónál tartottuk indokoltnak, ami a vizsgált tanulók **22%-a** (tavalyi 39% volt) esetén volt szükség további szakorvosi ellátásra. Ezen tanulókat többek között fogászati, szemészeti, ortopédiai, laboratóriumi, sebészeti, nőgyógyászati, bőrgyógyászati, kardiológiai, szakvizsgálatra ABPM szűrésre, röntgenvizsgálatra irányítottuk. A beutalási diagnózisban felmerülő eltérés **251 esetben,** a **továbbküldések 89%-ában igazolódott** (tavalyihoz hasonló arány).

1. ábra: Kiszűrt elváltozások előfordulása a 4. számú iskolaorvosi körzet esetén

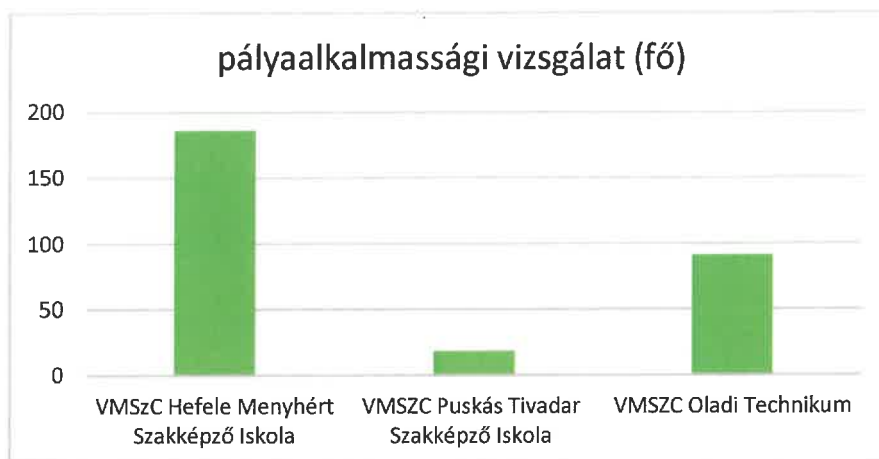

2. ábra: Kiszűrt elváltozások százalékos előfordulásának (vizsgált tanulók arányában) intézmények szerinti megoszlása

A krónikus beteg, valamint a testi, szellemi, érzékszervi fogyatékos tanulók követésére, ellenőrzésére fokozott gondot fordítottunk. **Összesen 875 fő egészségügyi okból gondozott tanulót regisztráltunk és 44 fő szociális okból igényelt gondozást.** Gondozási tevékenységünkkel a különböző szakrendelések, gondozóintézetek munkáját szerettük volna segíteni, kiegészíteni, esetleg még hatékonyabbá tenni.

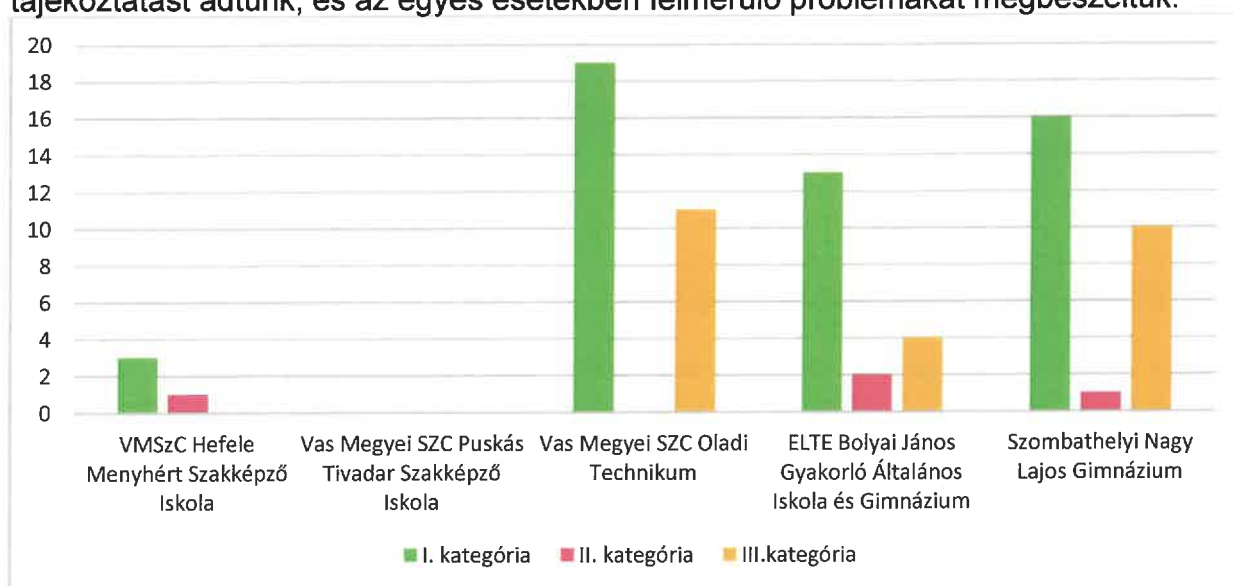
2. Alkalmassági vizsgálatok elvégzése

A 9. és 13. évfolyamos diákok (**összesen 206 fő**) kötelező pályaalkalmassági vizsgálata tanév során megtörtént, másodfokú pályaalkalmassági vizsgálatra utalásra nem került sor.

3. ábra: Elvégzett pályaalkalmassági vizsgálatok száma a szakközépiskolákban

A tanév elején elkészített **testnevelési csoportbeosztás** folyamatos felülvizsgálatra szorult, hiszen a tanév során is fordultak elő olyan megbetegedések, sérülések, melyek a testnevelési csoportba sorolást tettek szükségessé, illetve az időközben gyógyult tanulók felmentése indokolatlanná vált. Összesen **80 tanuló**t érintett a különböző testnevelési kategóriákba sorolás. 51 főt soroltunk könnyített testnevelési csoportba, 4 tanuló egészségi állapota tette szükségessé a gyógytestnevelésen való részvételt, 25 tanulónál pedig teljes felmentést javasoltunk. A gyógytestnevelési csoportba javasolt tanulók a foglalkozásokon megjelentek, az ott végzett gyakorlatokat hasznosnak, eredményesnek találták. A könnyített testnevelési csoportba sorolt tanulók foglalkoztatásáról, terheléséről óralátogatások alkalmával, illetve a tanulók beszámolója alapján is tájékozódunk. Kapcsolatunk a testnevelőkkel folyamatos volt, az egyes tanulók által végezhető, illetve számukra nem ajánlott gyakorlatokról tájékoztatást adtunk, és az egyes esetekben felmerülő problémákat megbeszéltük.

4. ábra: Testnevelési besorolás kategóriák szerinti megoszlása a 4. számú iskolaorvosi körzetben

Az oktatási intézményben folyó étkeztetést rendszeresen ellenőriztük. Az iskolai büféket ellenőriztük, mely során nemcsak közegészségügyi hiányosságokat kerestünk, hanem kínálatuk egészséges táplálkozásnak megfelelő átalakítására is tettünk javaslatokat.

A dohányzási tilalom betartásának ellenőrzése is rendszeresen megtörtént. Ezen a területen a legtöbb oktatási intézményben hiányosságokat észleltünk, mely elsősorban a tanulók fegyelmezetlenségének, a tettenérés nehézségeinek tudható be.

Részvétel az oktatási intézmény egészségnevelő tevékenységében

A diákokkal való találkozásaink során különösen figyeltünk arra, hogy számukra megfelelő légkört teremtsünk a vizsgálatok során, mindenkire kellő időt és figyelmet szánva az egyénre bizalmi légkört tudjunk kialakítani. Az így folytatott beszélgetések kiváló lehetőséget teremtettek arra, hogy személyre szabott egészségnevelést végezzünk. A négy szemközti beszélgetések lehetőséget kínáltak arra is, hogy a tanulókat konkrét kérdésekben is tájékoztassuk, felvilágosítsuk, a bennük felmerülő kérdésekre korrekt választ adjunk. Beszélgetéseink során a betegségmegelőzés és a szűrővizsgálatok fontosságára is kitértünk.

Környezet-egészségügyi, balesetvédelmi feladatok

Az intézményi környezet - tantermek, gyakorlati helyiségek, tornaterem, egyéb kiszolgáló helyiségek ellenőrzése, a tanulók gyakorlati oktatásával kapcsolatos munkahelyi körülmények megtekintése megtörtént, az észlelt hiányosságokat jegyzőkönyvben rögzítettük a hibák korrigálására kiszabott határidővel együtt. A hiányosságok megszüntetését szintén leellenőriztük.

3. Rendszerestől eltérő, speciális, rendezvényekhez kapcsolódó, egyedi feladatok

Az iskolában bekövetkező balesetek, sérülések esetén az elsődleges ellátást elvégeztük. A tanulók leggyakrabban a testnevelési órákon szenvedtek balesetet. A sérülések fajtái: ujjtörés, zúzódás, bokarándulás, térsérülés, repedés, agyrázkódás, vágott sebek voltak. Az ellátások során illetve azon kívül az elsősegély dobozok tartalmát ellenőriztük, illetve adtunk tanácsot a tanulóknak az otthoni elsősegélydoboz tartalmára vonatkozóan.

Az elsősegély nyújtáson túl több alkalommal keresték fel rendelőinket a tanulók heveny panasszal, melyet akut ellátás keretében orvosoltunk. Ellátásunkat követően a tanuló állapotától függően háziorvoshoz, illetve egészségügyi intézménybe irányítottuk őket, amennyiben szükséges volt a mentőszállításról is gondoskodtunk és a kíséretet megszerveztünk.

Az iskolai egészségnapokon – felkérés esetén – egészségnevelő és felvilágosító előadást tartottunk.

Allergia Képzett Iskola programhoz csatlakozás: a jogszabályi környezet változása és a szakmai szervezetek által elkészített képzési anyagok adtak lehetőséget arra, hogy első alkalommal Az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumban megtörtént a tantestület és az iskolai dolgozók képzése az életet veszélyeztető allergiás reakció (anafilaxia) felismeréséről és ellátásáról. Iskolai

regisztrert készítettünk az érintett tanulókról, amibe a szülőket, az érintett diákat és osztályokat is aktívan bevontuk.

4. Adminisztratív feladatok, jelentések, statisztikák

Az ellátott gyermekekről rendszeresen nyilvántartást vezettünk, az információkat kartonon rögzítettük.

Az ambuláns ellátásban részesültek személyes adatait, panaszait, a megjelenés időpontját, az észlelt eltéréseket, az alkalmazott kezelést és javaslatainkat minden esetben az ambuláns naplóban rögzítettük

Igény esetén egészségügyi könyvet, illetve egészségügyi nyilatkozatot töltöttünk ki.

A tanév végén egészségügyi törzslap kivonatát töltöttünk ki a szükséges adatok és információk feltüntetésével.

5. Kapcsolattartás más intézményekkel, szakmai képviselőkkel, civil szervezetekkel

A pedagógusokkal az oktatási intézmények szinte mindegyikében problémamentes volt a kapcsolat. Igyekeztünk az iskolavezetéssel és a pedagógusokkal jó kapcsolatot ápolni, hogy egymás munkáját kölcsönösen tudjuk segíteni. Az egészségügyi információkról a személyiségi jogok védelme mellett tájékoztatást nyújtottunk. Folyamatos kapcsolatban álltunk a testnevelőkkel és a gyógytestnevelővel is, ennek köszönhetően a testnevelési csoportbeosztással kapcsolatos információcsere kiválóan megvalósult.

Az iskolák ifjúságvédelmi felelőssével való együttműködésünk szoros volt és a kölcsönös segítségnyújtás jellemezte.

Több alkalommal folytattunk megbeszélést a tanulók szüleivel is annak reményében, hogy munkánk még több eredménnyel járjon, illetve a felmerülő problémák megoldásában egymás segítségére lehessünk.

Személyes és írásos kapcsolatban álltunk a különböző szakrendelések orvosaival, a háziorvossal, területi védőnővel is.

Beszámoló az iskolavédőnők 2023/2024-es tanévre **vonatkozó** **általános iskolai munkájáról**

Szombathely városában 18 általános iskola működik, melyből:

- 12 állami iskola
- 2 egyházi iskola
- 2 alapítványi iskola
- 1 gyakorlóiskola
- 1 az Országos Horvát Önkormányzat által fenntartott iskola

Az iskola-egészségügyi ellátás az Önkormányzat által finanszírozott oktatási intézményeken túl kiterjed a város területén működő alapítványi és egyházi működtetésű oktatási intézményekre is.

A védőnők munkájukat az iskola - egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet, 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet - szűrővizsgálatok, 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet - járványügy, 19/2009. (VI. 18.) EÜM rendelet – módosítások és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján végzik.

Az iskola-egészségügyi ellátás orvosi részét a házi gyermekorvosok továbbra is az oktatási intézménnyel kötött megállapodásuk szerint végzik.

A 2023/2024-es tanévben az általános iskolákat többnyire főállású iskolavédőnők, 1 általános iskola esetében a Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórház alkalmazásában álló vegyes körzetben dolgozó védőnő látja el Szombathelyen.

Iskola egészségügyi adatok, védőnői szűrővizsgálatok

Beíratott tanulók: 6191 fő

Vizsgálatra kötelezett tanulók: 3057 fő

Megvizsgált tanulók: 3053 fő

Szakrendelésre utalt tanulók: 1835 fő

A 2023/2024-es tanév során törvény által a vizsgálatra kötelezett osztályok a 2., 4., 6., 8. osztály volt.

Védőnői szűrések a jogszabályi protokoll szerint: testtömeg, testmagasság, látásélesség, színlátás (6. osztályban), hallás vizsgálata és vérnyomásmérés. A szűrés időpontjáról, törvényben meghatározott rendjéről írásban tájékoztatjuk a szülőket és kérjük őket a gondozás korrekt lebonyolíthatósága miatti adatszolgáltatásra betegséggel, gyógyszereszedéssel kapcsolatban. Ezt követően sok új információt kapunk, mely segíti munkánkat és jó kapcsolatot biztosít a szülőkkel.

A vizsgálatra kötelezett és megvizsgált tanulók közötti eltérés a külföldön tanuló, de a magyarországi iskolában magántanulói státuszban lévő tanulók miatt van. Őket, mivel nem tartózkodnak az országban nem tudjuk szűrni.

Védőoltások az iskolában

A 2023/2024-es tanévben életkorhoz kötött kötelező kampányoltásra kötelezettek a 6. és a 7. osztályos tanulók voltak.

Szeptember hónapban a 6. osztályos tanulók **Boostrix** oltóanyaggal történő diftéria-szamárköhögés-tetanusz elleni védőoltására, október hónapban pedig a **MMRvaxPro** oltóanyaggal történő kanyaró- rubeola-mumpsz elleni védőoltására került sor.

A 7. osztályos tanulók szeptemberben esedékes **Engerix-B**, B-típusú májgyulladás elleni védőoltása zajlott le, akik az oltás II. részletét 2024. március hónapban kapták meg.

A 2023/2024-es tanévben tovább folytatódott az önkéntes alapon, lányok és fiúk részére is igénybe vehető HPV elleni védőoltás a 7. osztályosok körében. Ez az oltás is 2 részletből áll, 2023 októberében, majd a 6 hónappal később zajlottak az oltások a Gardasil oltóanyaggal.

A tanév során így összesen 2682 kötelező védőoltás beadása történt az általános iskolákban. A HPV elleni védőoltás beadására 1000 esetben került sor, amivel az országos átlagban a felső harmadban szerepelünk.

A védőnő feladatai a védőoltások kapcsán:

- szülők tájékoztatása, értesítése az oltásról
- oltási kiskönyvek összegyűjtése, átnézése
- oltóanyag rendelés, szállítás
- adminisztratív feladatok (védőoltási kimutató, kiskönyv, jelentés, Stefánia rendszer)
- oltások felszívása, előkészület a beadásra
- oltás lebonyolításában segédkezés
- oltás utáni ellátás, felügyelet

A védőnő az oltások előtt kéri az előzetesen kiosztott aláírt szülői beleegyezéseket és az oltási könyveket az oltások dokumentálása miatt. Az a szülő, aki ezt a beleegyező nyilatkozatot nem küldi vissza, térítvevényes levelet kap, melyben új időpontot jelölünk meg az oltásra. 3 térítvevényes értesítést követően a védőnő köteles hivatalos levélben a tiszti főorvosnak jelenteni a gyermek oltásának elmaradását, a térítvevények melléklésével, valamint jelzést küld a gyermekjóléti szolgálatnak is. A védőnő hatásköre, feladatai eddig terjednek. Ez sok odafigyelést, pontos adminisztrációt igényel.

Gondozási tevékenység

Az iskolában tanuló egészségügyi okból veszélyeztetett, illetve a krónikus betegség miatt fokozott gondozásra szoruló gyermek ellátására is kiemelt figyelmet kell fordítanunk.

A védőnő feladata:

- a gyermek állapotának nyomon követése,
- állapotváltozások figyelemmel kísérése,
- állapotromlás megelőzése,
- gyógyszeresedés ellenőrzése,

- felülvizsgálatok megtörténtének dokumentálása,
- tanácsadás.

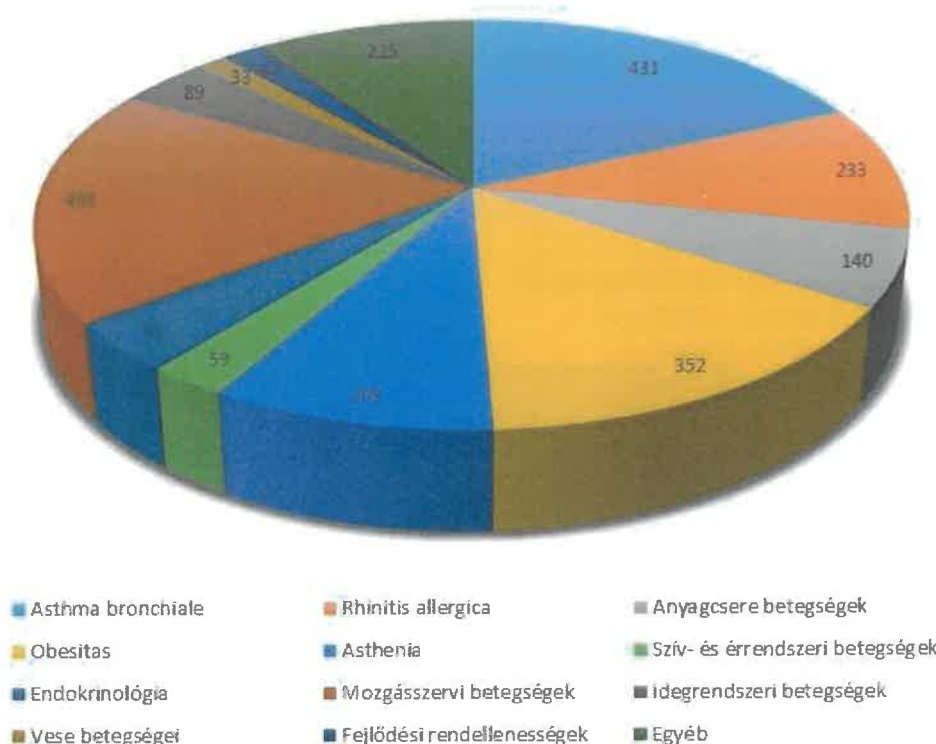
A Stefánia védőnői rendszerben történik a gondozási csoportok szerinti nyilvántartás és a dokumentáció vezetése.

A leggyakoribb gondozási csoportok:

- Légzőszervi betegségek
- Anyagcsere betegségek
- Obesitas - Asthenia
- Szív- és érrendszeri betegségek
- Allergiás megbetegedések
- Mozgásszervi betegségek
- Idegrendszeri betegségek
- Vese betegségei
- Érzékszervi betegségek
- Endokrin betegségek

Gondozási csoport	2023/2024 tanév	2022/2023 tanév	2021/2022 tanév	2020/2021 tanév
Asthma bronchiale	431 fő	433 fő	439 fő	421 fő
Rhinitis allergica	233 fő	218 fő	277 fő	195 fő
Anyagcsere betegségek	140 fő	154 fő	184 fő	155 fő
Obesitas	352 fő	324 fő	377 fő	370 fő
Asthenia	209 fő	190 fő	162 fő	194 fő
Szív- és érrendszeri betegségek	59 fő	46 fő	51 fő	47 fő
Endokrinológia	91 fő	93 fő	108 fő	101 fő
Mozgásszervi betegségek	439 fő	311 fő	360 fő	312 fő
Idegrendszeri betegségek	89 fő	69 fő	100 fő	102 fő
Vese betegségei	33 fő	27 fő	29 fő	25 fő
Fejlődési rendellenesség	42 fő	24 fő	63 fő	63 fő
Egyéb	225 fő	316 fő	341 fő	389 fő
Összesen	2343 fő	2205 fő	2493 fő	2374 fő

Gondozási csoportok megoszlása

A tanév eleji testnevelési csoportbesorolás kapcsán, az osztályvizsgálatok során, illetve célzottan a gondozott gyermek megkeresésekor kerül a kezünkbe az adott tanuló újabb szakorvosi lelete, mely alapján tovább folytatjuk, esetleg lezárjuk a diák gondozását. Régi, jó kapcsolat esetén a gyerek csak kopog az ajtón és lobogtatja nekünk a szakorvosi papírt, ezzel is megkönnyítve a munkánk.

A mozgásszervi betegségei miatt gondozottak száma magas és évről évre folyamatosan emelkedik. Nehézkes az orthopédiai szakrendelésre való eljutás, amíg az elváltozások nem okoznak kifejezett panaszt a gyermeknek, pedig az enyhébb esetek hatékonyabban kezelhetők. A mozgásszervi elváltozások jó részében nem várhatunk gyors javulást. Hosszan tartó torna, gyógytestnevelés, gyógyúszás hozza csak meg a várt eredményt a gerinc-, mellkas- és láb elváltozásai kapcsán.

Sok gyermek kap fűzőt a gerincferdülése miatt. Ez nemcsak kényelmetlen a gyerekeknek, de sokan szégyellik is. Ilyenkor nagyon fontos a tanuló pszichés támogatása, esetlegesen az osztállyal való beszélgetés is, hogy miért fontos, hogy hordja ezt az, akinek szükséges, s hogy emiatt ne érje a viselőjét semmiféle hátrányos megkülönböztetés, csúfolás a társak részéről.

Viszonylag gyakori probléma a hypothyreosis, mely betegség esetében nagyon fontos a rendszeres szakorvosi kontroll, hiszen a hormonszint változásai meglehetősen tág határok között tudnak mozogni serdülőkorban. Ilyenkor azonnal reagálni kell, a gyógyszeradag megváltoztatására kerülhet sor. Tehát ezeket a gyerekeket nekünk is fontos nagy figyelemmel követnünk.

A légzőszervi betegségek között legtöbbször az asztmások vannak. Szerencsére már nagyon jó gyógyszerek, inhalációs hörgőtágítók állnak a szakorvosok rendelkezésére, melyek használatával az asztmás gyerekek is aktív életet tudnak élni, sportolhatnak is. Egyre kevesebb a könnyített testnevelésre utalt tanuló közülük, viszont nagyon fontos, hogy az alkalmazott asthma spray-jét minden testnevelés órára vigye magával, hisz ez a feltétele, hogy a normál testnevelésen részt vehessen. Erre sokszor nekünk

is figyelniünk kell, rákérdezni, figyelmeztetni erre a tanulókat. Fontos a félévenkénti szakorvosi kontrollon túl, hogy mi is nyomon kövessük az állapotukat és ezek alapján a testnevelőket is tanácsokkal lássuk el az ilyen gyermekek kapcsán.

Az obesitas egyre nagyobb gond, már egészen fiatal kortól kezdve. Nagyon rosszak a fiatalok táplálkozási szokásai, a testmozgás szinte nem is szerepel a napirendjükben. Nekik nem elég a mindennapos testnevelés óra, célzottan rájuk szabott testmozgásra lenne szükségük. A testnevelés keretei között nem biztos, hogy sikerélményük van, mert a túlsúly miatt nem olyan gyorsak, nem olyan ügyesek. Az egyébként sem túl nagy önbizalmukra és kedvükre ez nincs jó hatással. Még kevésbé fognak „dolgozni” az órán. Az esetükben teljes életmódváltásra lenne szükség, ami nem csupán a gyermek életmódjára, hanem elsősorban a család életmódjára vonatkozik. A rossz szokásaikat kellene átfogó módon megváltoztatni. A gyermek egyedül - még ha van motivációja is – kevés sikert tud elérni. Gyakran látjuk azt, hogy a kövér gyermeknek a szülője is hasonló testalkatú a hasonló életmód miatt. S mivel ez az állapot még nem fáj, így nem is vesznek tudomást a problémáról.

Másik testsúlymérés során tapasztalt eltérés, ha 3 súlypercentil alatti a gyermek, számuk sajnos jelentősen emelkedőben van. Ez az érték jelezhet ugyanúgy kedvezőtlen dolgot, mint a túlsúly. Az ilyen gyerek lehet vékony csontozatú, vékony testalkatú, öröklötten sovány gyermek. De állhat a soványság hátterében nem kellő mennyiségű étel fogyasztása is. Sajnálatos, de látunk ilyen eseteket is, mikor a gyermek szinte csak az iskolában eszik, mert otthon nem nagyon van mit. Nagyon fontos ilyen esetekben az éberség és a megfelelő társszervek bevonásával való segítségnyújtás. Állhat a háttérben felszívódási zavar, hormonális problémák, ezért minden újonnan felfedezett, szomatikusan fejletlen gyermeket háziorvoshoz irányítunk kivizsgálás céljából. Mindezek mellett sem ritka a fogyókúrázó, szándékosan nem evő, anorexia nervosa határán álló gyerek már általános iskolában is és nem csak a lányok körében. Az előző években átlagos testalkatú gyermek esetében a 3 percentil alá soványodás mindenképp fel kell, hogy hívja a figyelmünk erre. Gyanú esetén háziorvos segítségét kérjük, illetve a pszichológus segítségnyújtása képezi a terápia másik pillérét a család támogatása mellett.

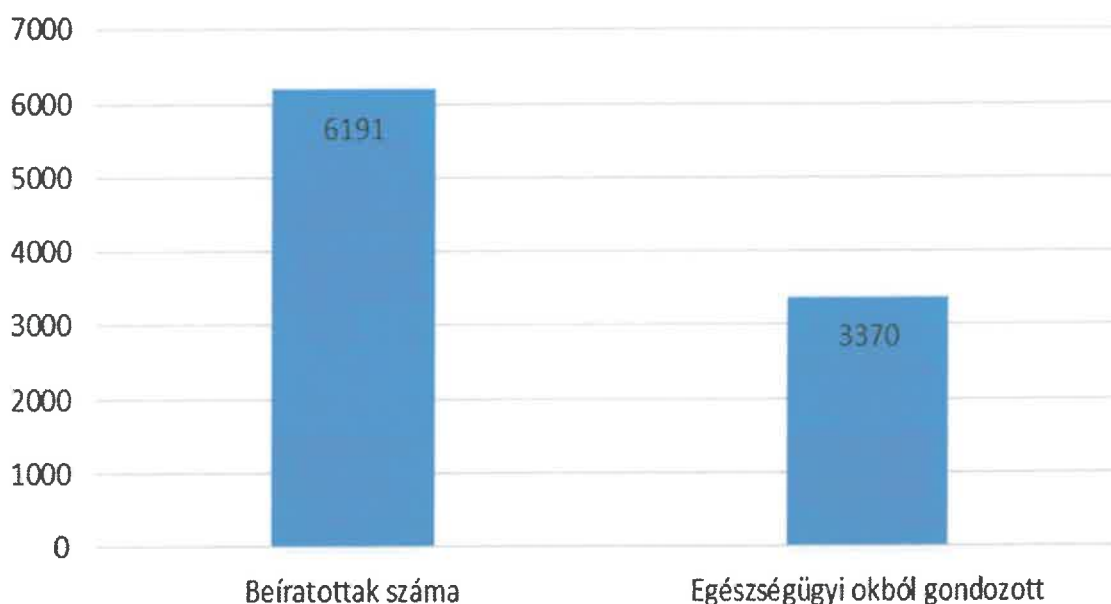
Két oktatási intézményben történik a sérült tanulók ellátása. Az Aranyhíd Nevelési-Oktatási Integrációs Központban a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, nevelése, oktatása folyik. A Bercsényi Miklós Általános Iskolában pedig az ép intellektusú mozgássérült gyermekek részesülnek speciális ellátásban.

1027 érzékszervi gondozottból csupán 30 fő, aki a hallásproblémája miatt kap fokozott figyelmet, a többiek a látás és színlátás problémája miatt, többnyire szemüveget, kontaktlencsét is viselnek. Nyomon kell követnünk az ő állapotváltozásukat is. Szemüvegük éles látást biztosít-e a számukra, hordják-e, járnak-e rendszeresen szakorvosi ellenőrzésekre? Ebben a tanévben 868 szemüveges tanulót tartottunk számon. A színtévesztők kiszűrése, nyomon követése a továbbtanulásnál lesz nagyon fontos, mert bizonyos szakmáknál kizáró ok lehet. Az egészségtudatosság erről is szól. Ezt kell a gyermekekkel megértetnünk, ami nem egyszerű feladat.

Daganatos betegség miatt fokozott figyelemmel kísértünk 12 tanulót.

Egészségügyi ok miatt összesen 3370 tanulót gondoztunk a 2023/2024-es tanév során. Vannak, akiket több betegség miatt is.

Gondozotti csoportok létszámának megoszlása a beíratottak függvényében

A jelzőrendszer tagjaként fontos szerepünk van a szociálisan vagy más okból veszélyeztetett gyermek problémájának észrevételében és szükség esetén az intézkedés is a védőnő feladata.

A 2023/24-es tanévben 20 alkalommal élt jelzési kötelezettségével a védőnő írásban az iskola igazgatója és ifjúságvédelmi felelőse felé. Itt a folyamat nem ér véget, hiszen a gyermekjóléti szolgálat munkatársával, az iskolával és egyéb segítő szakemberekkel kell a továbbiakban arra törekednünk, hogy a gyermek veszélyeztetettségét csökkentsük.

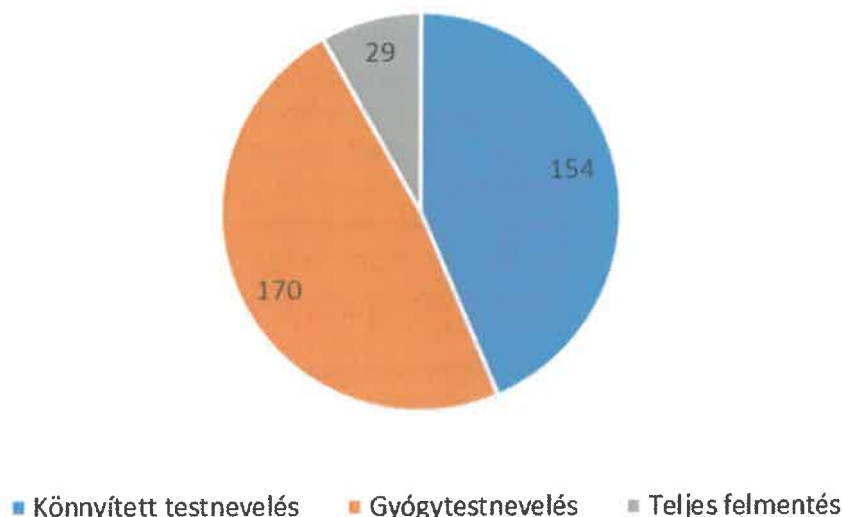
A védőnői gondozás, melyre akár egészségügyi, akár szociális ok miatt kerül sor, nagyon fontos eleme a mindennapi munkánkban. Ehhez elengedhetetlen a jó kapcsolat a szülőkkel, a gyermekekkel, a nevelőtestülettel, az orvosokkal és a szociális segítséget nyújtó szakemberekkel egyaránt. Jobb hatásokkal lehet dolgozni, ha van személyes kapcsolat, mely ápolására minden fél törekszik a problémamentes időkben is.

Testnevelés alól felmentettek

Fontos feladata a tanévkezdésnek feltérképezni a tanulók testnevelési alkalmasságát a szakorvosi javaslat alapján és az állapotuknak megfelelő mozgásformába sorolni őket.

Kategóriák	2023/2024	2022/2023	2021/2022	2020/2021
I. Kategória - könnyített testnevelés	154 fő	108 fő	130 fő	165 fő
II. Kategória - gyógytestnevelés	170 fő	163 fő	110 fő	55 fő
III. Kategória - teljes felmentés	29 fő	37 fő	34 fő	108 fő

Testnevelési csoportbesorolás megoszlása

Gyógytestnevelésre, gyógyúszásra járhatnak a problémával küzdő gyerekek. Torna termi keretek közt egyre több a mozgásszervi és az obesitas miatt oda járó tanuló, akik a hasonló problémával küzdő, hasonló korú társa között felszabadultabban mozog, sajátít el olyan feladatokat, gyakorlatokat, amit otthon is végezve gyorsabb javulást biztosít az állapotában. Az úszás megmozgatja a test összes izmát, emellett fejleszti az állóképességet és növeli a mozgékonytárgyat. Az úszásnál figyelni kell a légzésre, ez az egyetlen sport, amely légzésszabályozásra kényszerít, ezáltal a légző szervrendszer is fejlődik. Ezen túl még az úszás során nyúlnak az izmok, a gerincnek stabilitást biztosít. Minden szervrendszerre pozitív hatást gyakorol, viszont a sportsérülések valószínűsége elenyésző.

A gyógytestnevelővel a viszonyunk évek óta nagyon jó. Szívesen segít bármely kérdésben nekünk is és a szülőknek, gyermekeknek is. A köztünk lévő kommunikáció a testnevelési csoportbesorolás változásai miatt egész évben folyamatos.

Egyéni védőnői tanácsadások, baleseti ellátás, ambuláns ellátás

Munkánk nagyon fontos és szép része az egyéni védőnői tanácsadás. Az iskolában nagyon sok lehetőség adódik, hogy a gyermekek megismerésével problémáikról, gondjaikról, betegségeikről tudomást szerezzünk. Az osztályvizsgálatok során az anamnézis felvételekor mindig rákérdezzük az elmúlt időszak történéseire, még akkor is, ha már jól ismerjük a tanulót. Ha a kapcsolat védőnő és diák között bizalmas, nyílt tud lenni, akkor a gyermek beavat minket akár olyan problémájába is, amibe más nem. A fiatalok tudják, hogy a mi ajtónk mindig nyitva áll előttük és bármilyen problémáról legyen szó, hozzánk bátran fordulhatnak.

A baleseti – és ambuláns ellátásban a 2023/2024-es tanévben 2722 fő részesült. Mentőhívásra 27 esetben volt szükség.

Baleseti ellátás alatt többnyire kisebb sérülések, horzsolások, sebek fertőtlenítését, kötését értjük. Azonban adódnak komolyabb esetek is, ahol a védőnő szaktudásán és talpraesettségén sok múlik. Nyugalma és higgadtsága fontos azokban az esetekben, mikor mentőt kell hívni vagy szükséges a tanulót szakorvoshoz küldeni. Ilyenkor a

szülőt azonnal értesítjük és kérjük a beleegyezését, segítségét, hogy a gyermek minél előbb a megfelelő ellátásban részesülhessen.

Ambuláns ellátásra valamilyen akut tünet miatt jönnek a tanulók a védőnőhöz. Leggyakrabban fejfájás, hasi fájdalmak, szédülés, rossz közérzet, hányás, hasmenés fordul elő. Sok esetben az alapos kikérdezés során kiderül, hogy a gyerek nem eszik reggelit, nem fogyaszt elegendő folyadékot, s ez bizony testi tünetekhez vezet. Nagyon fontos, hogy ilyenkor újból felhívjuk a figyelmét erre és a megfelelő életmóddal igyekezzünk megoldani a visszatérő problémát. Ennek a rossz szokásnak, „lustaságnak”, „szülői hanyagságnak” a megváltoztatása nem könnyű.

Fertőző betegség gyanúja esetén fontos, hogy a gyerek mielőbb orvosi ellátásban részesüljön és mindent meg kell tenni a fertőzés továbbvitelének megakadályozására.

A védőnői fogadóórák alatt és egyéb időpontokban is szívesen keresik fel a tanulók és szüleik is a védőnőt. Ez az idő ad lehetőséget a leletekkel kapcsolatos konzultációra, tanácsadásra, a terápiás vagy preventív teendők átbeszélésére, lelki bajok felfedezésére és megoldására, továbbtanulással kapcsolatos kérdések tisztázására, egyebekre.

Fogászati szűrés

Évente egy alkalommal minden tanuló fogászati szűrése megtörténik az iskola fogászatán. Elválkozás esetén vagy további kezelés szükségességekor a gyermeket a szüleivel rendelik már vissza.

A szűrések, vizsgálatok során is felhívjuk a tanulók figyelmét a fogászati kezelés szükségességére caries és szabálytalan fogazat esetén.

A fogszabályzót viselő tanulókra külön figyelmet fordítunk. Fontos a lelki támogatás, megerősítés, figyelmük felhívása a fokozott szájhygiénára.

Egészségnevelő előadásokkal is igyekszünk a gyermekek figyelmét a megfelelő szájhygiénára, annak szükségességére felhívni és gyakorlatban bemutatni a megfelelő fogmosási technikát.

Közegészségügyi tevékenységek

1. Étkezés, étkeztetés ellenőrzése, konzultáció a konyha vezetőjével, javaslat az egészségesebb étrend kialakítására.
2. Személyi higiénia ellenőrzése.
3. Munkavédelmi szemlén való részvétel.

A tisztasági vizsgálatokat minden tanév szeptember, január és április hónapjaiban kell végezni az általános iskola minden tanulójánál. Ezen túl pozitivitás vagy jelzés esetén igény szerint is vizsgálunk még. A szülőket minden esetben írásban, lezárt borítékban tájékoztatjuk a problémáról. A tanulók visszaellenőrzése az előírásoknak megfelelően, folyamatosan történik.

Minden első osztályos tanuló, illetve szülő a tanév elején megkapja az Országos Epidemiológiai Központ „A fejtetű és a fejtetvesség elleni védekezés gyermekközösségekben” című 4 oldalas tájékoztatóját, melynek végén a perforált részen aláírásával jelezi, hogy a tájékoztatást megkapta, feladatait tudomásul vette.

Sok munkát, időt követelnek a tisztasági vizsgálatok a mindennapi teendőink közül.

Az általános iskolákban a 2023/2024-es tanévben beíratott 6191 tanulónál a tanév során 18573 tisztasági vizsgálatot végeztek az iskolavédőnők! 40 gyermeket szűrtünk ki, az ismétlődő esetek száma 5 volt. 3 esetben kellett intézkedni ezen ügyekben.

Az intézkedéseket a járványügy, illetve szükség esetén a gyermekjóléti szolgálat felé tesszük meg.

Egészségnevelés, egészségfejlesztés

Az egészségnevelés, a primer prevenció és a védőnő fogalma összefonódik. Nagyon fontos szelete ez a munkánknak, szívesen vállalunk részt a tanulók egészségmagatartásának, egészségtudatos életmódjának kialakításában, fejlesztésében.

Az iskolák igényei szerint alakítjuk ki az egészségnevelési ütemtervünket. Vannak kötelezően megvalósítandó feladatok és persze ezek mellett sok-sok aktuális, vagy éppen az adott közösséget jobban érdeklő témák.

Alsó tagozatban kiemelten fontos témák a helyes fogápolás, napirend, mindennapi tisztálkodás, balesetek megelőzése.

A serdülőkorról, annak változásairól már 4. osztálytól folyamatosan az életkornak megfelelően kell beszélgetnünk. Az egészséges táplálkozás megtárgyalása az 5. évfolyamon kötelező, de soha nem lehet eleget beszélni róla.

A 6. osztálytól kezdődnek a szenvedélyek megelőzését célzó órák, különös tekintettel a dohányzásra, alkoholfogyasztásra, droghasználatra és újabban az energiaiitalokra is. A nemiséggel, szexualitással kapcsolatban a 7. és a 8. évfolyamos tanulókkal szoktunk beszélgetni.

Érintett témák még:

- biztonság, balesetek megelőzése, elsősegélynyújtás
- családi életre nevelés
- szűrővizsgálatok, oltások
- környezetvédelem
- allergiák
- kullancsok
- testmozgás fontossága

Az egészségnevelési programok megvalósulnak:

- tanórai keretek között
- tanórák után, klubok, szakkörök formájában
- szervezett egészségnapokon szülők bevonásával
- öko-napon, sport napon, családi délután keretében
- gyakoriak a vetélkedők, melyek feladatait az egészség témaköreiben állítjuk össze a gyermekek életkorának megfelelően

A 2023/2024-es tanévben az egészségfejlesztő órákon a kolléganők összesen 5323 gyerekekkel dolgoztak együtt.

Mindig igyekszünk megújulni, az adott témát több oldalról láttatni a gyerekeknek. Sokféle szemléltető eszköz áll a rendelkezésünkre (Beni maci és a belső szervei, Dohányzó Zsuzsi, Dohányzó száj, fogsor fogkefével, részeg szemüveg), emellett igyekszünk a korral is lépést tartani, így powerpoint bemutatókat készítünk, plakátokat

tervezünk, új videókat vetítünk. Próbálunk nemcsak a gyermekek, fiatalok elméjére, hanem lelkére is hatni. Több fronton talán több eredményt tudunk elérni.

Speciális feladataink

- Tanfolyamok, klubok, szakkörök (elsősegélynyújtás, csecsemőgondozás, tini-klub, versenyekre felkészítés)
- Iskolai büfé egészségesebbé tétele, folyamatos kapcsolat, javaslattevés
- Egészségügyi felügyelet rendezvényeken
- Oktató védőnői feladatok
- Iskolai honlap szerkesztésében való aktív részvétel, iskolai dekorálás
- Pályázatírás
- Szombathelyiek Egészségéért Egyesület munkájában aktív részvétel
- Napközis nyári tábor egészségügyi felügyelete, illetve a nyári tábor ideje alatt egészségfejlesztő órák tartása a táborozó gyerekeknek
- Helyettesítés
- Csapatépítő programok
- Szombathelyi Egészségfejlesztési Iroda programjainak népszerűsítése, aktív részvétel
- Öko rendezvények

Továbbképzések, önképzések

- 2023.08.25. MAVÉ szervezésében
Tanérvnyitó konferencia, Budapest
- 2023.09.13. Egészségfejlesztő Iroda Szombathely szervezésében
Kiút az ürességből – A függőségek kezelési lehetőségeik
- 2023.09. 26. ÁNTSZ-Védőnői munkaértekezlet
- 2023.11.30. XXXIV. Szülésznő-Védőnő-Gyermekápoló Konferencia Budapest
- 2023.12.15. Szombathelyi Városházán szakmai konferencia
Ne szúrd el az életed!
- 2024. 01.09. VVMEOK-Skill labor bemutatása
- 2024.04.24. MAVÉ szervezésében
A szenzomotoros rendszer jelentősége napjainkban
- 2024.05.14.-06.27. TeTud(d) Online Workshop
- 2024.06.10. Mentori értekezlet
Bűnmegelőzés
- 2024.06.22. Vasi Védőnőkért Alapítvány
Vasi Védőnők Napja
- 2024.06.28. MESZK szervezésében
A beteggyűttműködés javítása az egészségügyi szakdolgozói

munkában”.

Kapcsolattartás intézményekkel, szakmai képviselőkkel, civil szervezetekkel, médiával

1. Iskolavezetés, tantestület
2. Szülők, szülői munkaközösség
3. Nevelési Tanácsadó
4. Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
5. RÉV Ambulancia
6. Vas vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
7. Vas vármegyei kollegiális védőnő mentor
8. Kórház - szakrendelések
9. Rendőrkapitányság
10. Vöröskereszt
11. Civil szervezetek
12. Vas Népe
13. Városi Televízió
14. Savaria Fórum
15. Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, Egészségügyi és Közszolgálati Osztály, Egészségügyi, Kulturális és Köznevelési Iroda
16. PTE EFK – Védőnőoktatás
17. Szombathelyi Egészségfejlesztési Iroda

Összegzés

A 2023/2024-es tanévet is az országhatárunk mellett folyó háború árnyékában kezdtük el. A város általános iskoláiban az előző tanévhez képest kevesebb számmal iratkoztak be Ukrajnából menekült tanulók, akik számtalan plusz feladatot hoztak az iskolát ellátó védőnők munkanapjaiba, oltások, oltási könyvek ellenőrzése, pedig sok esetben ezek nélkül hagyták hátra az otthonukat. Ha nem tudták igazolni az eddig megkapott védőoltásaikat, akkor a tartózkodási címük alapján kijelölt háziorvoshoz küldés, vele egyeztetés az egyéni oltási rendről. Akinek volt oltási könyve, azt a járási vezető védőnő felé ellenőrzésre megküldeni, ha hiányos volt az oltási sora azt háziorvos felé jelezni.

A munkánk szervezése továbbra is több rugalmasságot, azonnali alkalmazkodást igényelt a váratlan helyzetekhez.

A lehetőségeinkhez mérten végeztük a munkát ebben a tanévben is. A szakorvoshoz utalt gyermekekről visszajelzést kevesebbet, sajnos késve kaptunk, mert még mindig nehezen lehetett a szakrendeléseket elérni, hosszabb előjegyzési idővel dolgoztak.

Ami segíti a munkánkat, hogy mind az iskolai mind a társszakmák dolgozóival is jó a munkakapcsolatunk, így minden munka sokkal gördülékenyebben megy.

Beszámoló a közép fokú iskolákat ellátó iskolavédőnői munkáról a 2023/2024-es tanévben

A védőnők munkájukat az iskola - egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet, 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet - szűrővizsgálatok, 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet - járványügy, 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet – módosítások és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján végzik.

A tanév során az iskolai munkát 14 főállású iskolavédőnő és 1 középiskola esetében a Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórház alkalmazásában álló vegyes körzetben dolgozó védőnő látja el.

Az intézmények száma: 19

Állami iskola: 13
Egyházi iskola: 3
Alapítványi iskola: 2
Gyakorló Általános iskola és Gimnázium: 1

Iskola típusaink:

Gimnázium: 7
Beíratottak száma: 2820 fő
Szakgimnázium: 12
Beíratottak száma: 3946 fő
Szakközépiskola: 7
Beíratottak száma: 795 fő

Szakgimnázium és szakközép intézményeinkben 14 évtől 22 éves korig, illetve felnőttképzés is folyik, valamint a nyolcosztályos gimnáziumokban már a 11. életévtől gondozzuk a gyermekeket. Korosztályilag ide tartozik az a 42 tanuló is akik az Aranyhíd Egységes gyógypedagógia, Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézmény Készségfejlesztő osztály tanulói, de a fentebb lévő iskolatípusokba nem besorolhatóak, oda nem számoltam be őket, de az ellátásuk ugyanúgy történik a tanév folyamán. Ez a széles korra vonatkozó sáv meghatározza feladataink sokrétűségét, úgymint

- egyeztetett munkaterv az iskolákkal
- Stefánia védőnői program napra kész vezetése
- testnevelési csoportbesorolás előkészítése, vizsgálatok szervezése, lebonyolítása
- gondozási nyilvántartás vezetése, vizsgálatok szervezése, lebonyolítása
- szakmai alkalmassági vizsgálatok szervezése, lebonyolítása, adminisztrációja, jelentése
- szükség szerint tisztasági vizsgálatok lebonyolítása, jelentése
- megbetegedési veszély elhárítása céljából végzett oltások szervezése, lebonyolítása, nyilvántartása, jelentése
- étkeztetés ellenőrzése (büfé és menza)
- munkavédelmi szemle
- gyakorlati helyszín látogatása
- osztályvizsgálatok szervezése, lebonyolítása, adminisztrációja
- szűrővizsgálatok elvégzése (súly, magasság, vérnyomás, látás, hallás, színlátás, mozgásszervi, golyva, mentális állapot)
- beiskolázás előtti alkalmassági vizsgálat

- egészségfejlesztés (szakkörök, órák, tanácsadás, kiscsoportos beszélgetések, rendezvények szervezése, aktív részvétel az iskola életében)
- jelentések készítése: Vas megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, vezető védőnőnek, iskoláknak, munkáltatónak
- ambuláns ellátás, elsősegélynyújtás
- mentális gondozás

Beíratott tanulók összes száma: 7561 fő

Vizsgálatra kötelezettek: **3107 fő**

Megvizsgált: **4928 fő**

Kiszúrt elváltozások száma: **2237**

Szakrendelésre küldve: **1980 fő**

Pályaalkalmassági vizsgálaton részt vett: **935 fő**

A számokból jól látszik, hogy a törvény által előírt, kötelezően megvizsgálandó gyermekek számához képest lényegesen több a megvizsgált tanulók száma. A védőnők fontosnak tartják, hogy ne csak két évente, hanem minden tanévben találkozzanak a fiatalokkal, így jobban követhető testi-lelki állapotváltozásuk. Ezáltal közvetlenebbé válik a kamaszokkal a kapcsolat és szívesebben jönnek a védőnőhöz örömeikkel és bánatukkal egyaránt.

Ambuláns ellátás: **1310 fő**

Mentő hívás: **9 alkalommal**

Az ambuláns megjelentek száma és a mentőhívások gyakorisága jelzi, milyen fontos a védőnő aktív jelenléte az iskolában, ahol talpraesettségével, szakmai tudásának birtokában azonnali döntést tud hozni az esetleges gyors beavatkozás szükségéről.

A nyolcosztályos gimnáziumokban az általános iskolás korú tanulók kötelező kampányoltásokban részesülnek. Szeptember hónapban a 6. osztályos tanulók diftéria-szamárköhögés-tetanusz elleni védőoltását **Boostrix** oltóanyaggal, majd október hónapban a kanyaró- rubeola-mumpsz oltást **Priorix** oltóanyaggal végeztük. A 7. osztályos tanulók 2023 szeptemberben esedékes **Engerix-B**, B-típusú májgyulladás elleni védőoltása zajlott le, akik az oltás II. részletét 2024. március hónapban kapták meg.

Továbbra is kérhető önkéntes alapon, lányok és már fiúk részére is a HPV elleni védőoltás a 7. osztályosok körében. Ez az oltás is 2 részletből áll, 2023 októberében, majd 6 hónap múlva, 2024 áprilisában zajlottak az oltások.

A 2023/2024-es tanévben 429 kötelező oltást és 188 HPV elleni védőoltást kaptak a gimnáziumi tanulók.

A védőnő feladatai a védőoltások kapcsán:

- szülők tájékoztatása, értesítése az oltásról
- oltási kiskönyvek összegyűjtése, átnézése
- oltóanyag rendelés, szállítás
- adminisztratív feladatok (védőoltási kimutató, kiskönyv, jelentés, Stefánia rendszer)
- oltások felszívása, előkészület a beadásra
- oltás lebonyolítása
- oltás utáni ellátás, felügyelet

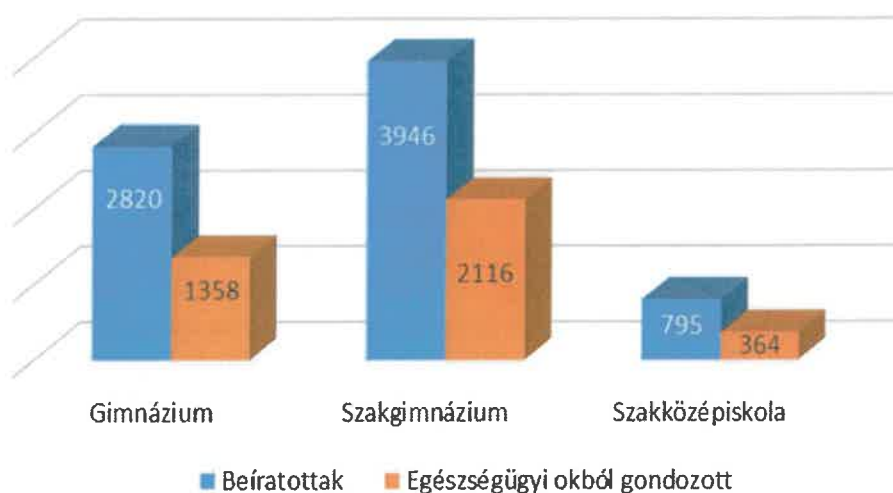
A beíratott tanulók közül gondozásba részesül:

Egészségügyi ok miatt: **3738 fő**

Iskolatípus	Egészségi ok
Gimnázium	1358 fő
Szakgimnázium	2116 fő
Szakközépiskola	364 fő

Az előző évhez viszonyítva szakközépiskolában növekedett, gimnáziumokban és szakgimnáziumokban csökkent az egészségügyi ok miatt gondozottak száma. A beíratottak közel 50%-a küzd valamilyen egészségügyi problémával.

Veszélyeztetettség megoszlása a beíratottak függvényében

Testnevelési csoportbesorolás

464 tanulót kellett különböző testnevelési csoportokba sorolni.

I. könnyített testnevelés: **257 fő**

II. gyógytestnevelés: **88 fő**

II/A kategória: **42 fő**

II/B kategória: **46 fő**

II/C kategória: **0 fő**

III. teljes felmentett: **149 fő**

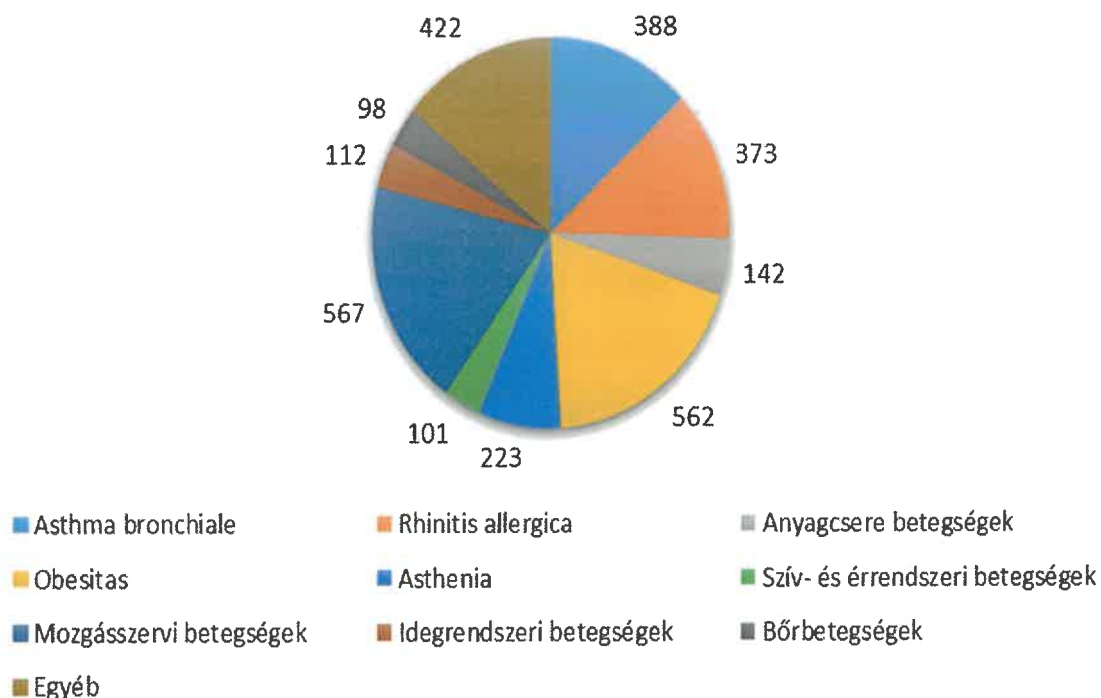
A tavalyi tanévhez viszonyítva kevesebb tanulót kellett valamilyen betegség miatt a normáltól eltérő testnevelési csoportba sorolni. Csökkent gyógytestnevelőhöz járó tanulók száma is, ami azért meglepő, mert a mozgásszervi eltéréssel és az obesitas miatt gondozottak száma is emelkedett. Itt figyelniünk kell majd arra, hogy a leletek visszahozásánál, a diagnózisok ismeretében még jobban hangsúlyozzuk a lehetőségét a tanítási időben térítésmentesen igénybe vehető gyógytestnevelő felkeresését.

A teljesen felmentettek között daganatos betegséggel küzdő, fejlődési rendellenességgel született, idegrendszeri károsodott, súlyos mozgásszervi beteg van. De mellettük sok az átmenetileg (pl. műtét miatti) teljesen felmentett.

Az egészségügyi ok miatt gondozottak megoszlása betegségcsoportok szerint

	2023/2024	2022/2023 tanév	2021/2022 tanév
Asthma bronchiale	388 fő	329 fő	324 fő
Rhinitis allergica	373 fő	297 fő	240 fő
Anyagcsere betegségek	142 fő	150 fő	155 fő
Obesitas	562 fő	583 fő	576 fő
Asthenia	223 fő	206 fő	190 fő
Szív- és érrendszeri betegségek	101 fő	99 fő	77 fő
Mozgásszervi betegségek	567 fő	609 fő	426 fő
Neurológiai betegségek	112 fő	119 fő	72 fő
Bőrbetegségek	98 fő	82 fő	61 fő
Egyéb	422 fő	268 fő	114 fő

Gondozási csoportok megoszlása

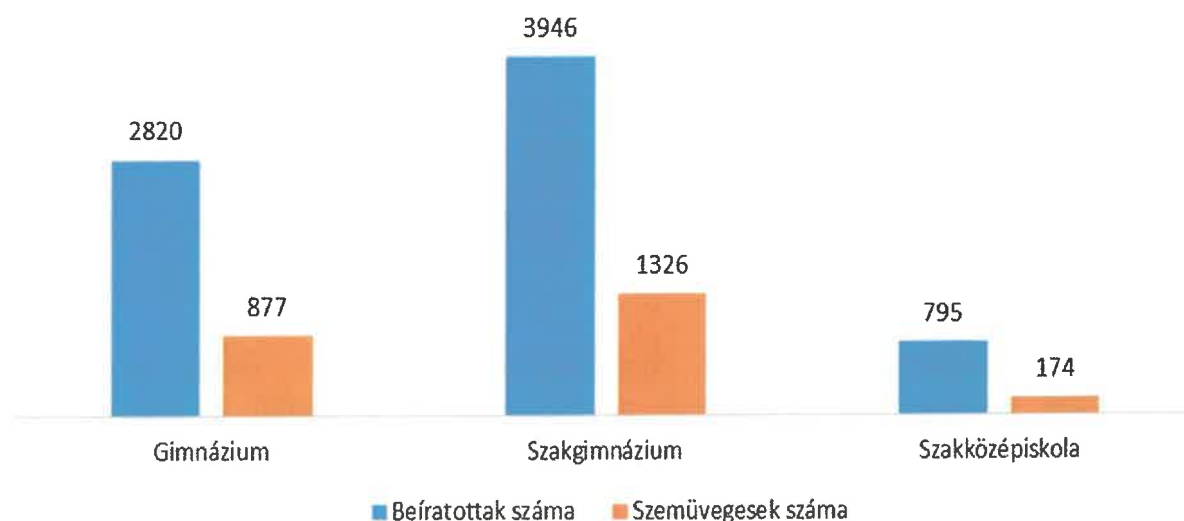

Vég nélküli harcot vívunk a civilizációs ártalmak okozta (mozgásszegény életmód, helytelen táplálkozás, rossz étkezési szokások) fiatalkori elhízással szemben. Az elmúlt tanévek során emelkedést mutat az Asténiás, alultápláltak száma. Érdeemes lesz a következő tanévekben megvizsgálni, hogy mi lehet az oka. Az iskolában biztosított, sok esetben ingyenes étkezés nem igénylése, divat, vagy az étkezést tartja úgy, hogy kontrolálhatja a körülötte zajló események közül, abban neki van döntési joga. A személyes találkozások során mindig kitérünk az életmódi tanácsokra, helyes életvitelre, hangsúlyozzuk a mozgás fontosságát, de mindez mit sem ér, ha a család szokásai nem változnak meg.

Az idei évben a statisztikai adatok szűrése közben feltűnt az endokrinológiai gondozottak magas száma, 241 fő, ami eddig nem volt évente követve, de ettől az évtől gyűjteni fogom összehasonlítás céljából.

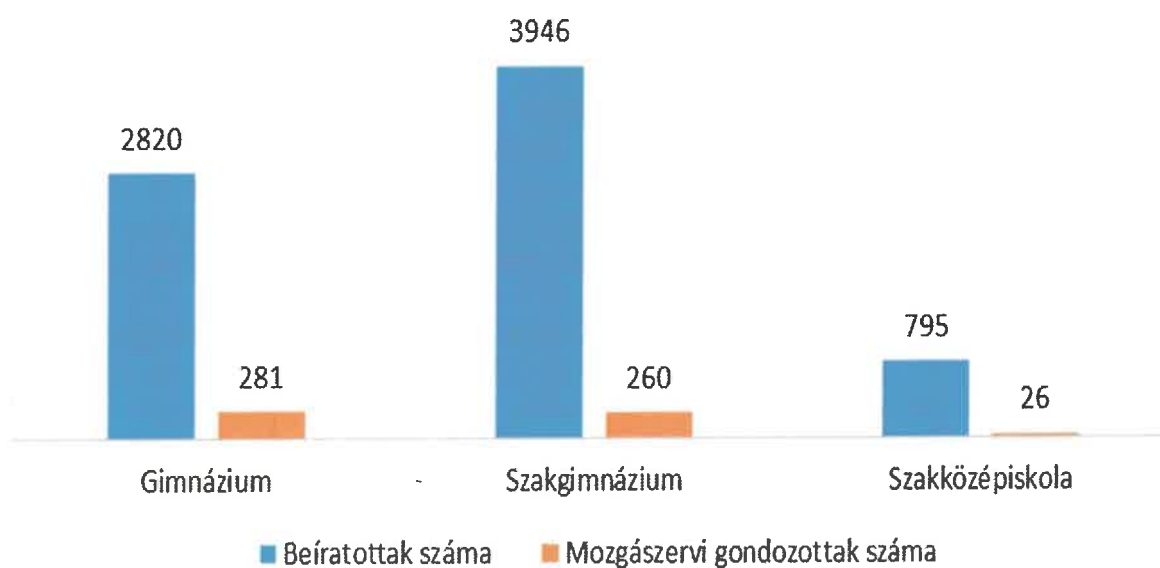
Továbbra is sok diák hord szemüveget. Ebben tanévben 2377, múlt tanévben 2402 tanuló viselt szemüveget, vagy használt kontaktlencsét. Tavalyi évhez viszonyítva az arányok változatlanok. A szakgimnáziumi tanulók között több szemüveget tartunk nyilván, mint gimnáziumban tanuló társaik között.

Szemüvegesek aránya iskolatípusonként

Összehasonlítva a mozgásszervi gondozottak megoszlását a 3 iskolatípus szerint, láthatjuk, hogy szignifikánsan kevesebb a mozgásszervi gondozott a szakközépiskolások között. Ennek ellenére ez az alacsony szám is megnehezíti a szakmai alkalmasság elbírálását, hiszen vannak olyan szakmák, melyeknél a gerinc, a statikai rendszer elváltozásai kizáró okként szerepelnek.

A mozgásszervi gondozottak megoszlása iskolatípusok szerint

A hallásvizsgálaton kiszűrt tanulók száma stagnálást mutat, mely mögött régebbi fülészeti esemény, ritkán aktuális megfázás áll, illetve a nagy hangerőn fülhallgatóval hallgatott zene is okozhat hallásromlást. Ma már szinte elképzelhetetlen a fiataloknak ezen eszközök nélkül az utcán, buszon, vonaton közlekedni. Erről is kell beszélnünk akár személyes találkozás, pl. szűrővizsgálat során, akár egészségnevelés kapcsán. Középiskolákban jelzés esetén, illetve a nyolcosztályos gimnáziumokban az általános iskolás korú gyermekeknél évente 3 alkalommal történik tisztasági vizsgálat. Sajnos az ápolatlanság mindennapi probléma. A szűrések során gyakran szembesülünk ezen problémával. Egészségnevelési órák során minden témába beleszőjük a személyi higiéne fontosságát.

Fogászati szűrés

Rendszeres évenkénti vizsgálatot végeznek a szakorvosok, illetve az osztály vizsgálatok kapcsán az iskolaorvos is figyelmezteti a diákot a száj higiéne fontosságára, az elváltozások kezeltetésére, fogszabályzás szükségességére.

Sajnos a problémákat a diákok nagy része csak akkor veszi komolyan, ha már fájdalommal járnak és a szűréseket nem tartják fontosnak. Könnyebb a megelőzésre szolgáló szűréseket népszerűsíteni ott, ahol a szülők egészségtudatosan, felelősséggel alakítják a család életét.

Egészségnevelés

A védőnői prevenciós munka a szűrések mellett a felvilágosító előadásokon, interaktív órákon, tanácsadásokon teljesebben ki. Az idei tanévben 6119 diákot szólítottak meg a védőnők.

A védőnő egészségnevelési munkája során kötelező és ajánlott témákat dolgoz ki és prezentál. **Kötelező téma a 11. évfolyamon az emlő- és a here önvizsgálata.** Több jelzést és köszönetet kaptunk a szülőktől és a tanulóktól, pedagógusoktól, hogy foglalkozunk a rákszűréssel, s ezzel életet mentünk. Ez ad erőt nekünk a további munkánkhoz.

A további témák kidolgozása a védőnő ajánlása, illetve az iskola igénye szerint történik. Egészségfejlesztő munkánk szervesen kapcsolódik az iskolák egészségnevelési programjához. Beszélünk az egészséges táplálkozásról, személyi higiéneről, pubertáskori változásokról, szexualitásról, párválasztásról, fogamzásgátlásról, abortuszról, szexuális úton terjedő betegségekről (kiemelten az AIDS-ről), a normálistól eltérő szexuális magatartásformákról, lelki egészségről, agresszióról, stresszhelyzetek kezeléséről, egészségkárosító magatartásformákról (dohányzás, alkoholfogyasztás, energitalok, drog). A munkákat nagyban segíti az EFI-vel való szoros együttműködés, a tőlük kapott szakmai segítség, közös programok szervezése.

A tanórákon kívül nagyon fontos számunkra a diákokkal való négy szemközt beszélgetés. Sokan azért keresik fel a védőnőt, hogy meghallgatást nyerjenek, így szabadulva lelki terheiktől. A váratlan helyzetek, karantén kötelezettségek, a szülők lelki válsága egyre mélyebben érinti, vagy inkább sújtja a gyerekeket. Magukra maradnak egy-egy tragédia feldolgozása során. Nincs idő a beszélgetésekre, a szülői odafigyelésre, így a számukra a mentőövet gyakran a védőnő jelenti. Ez számunkra öröm és teher is. Hisszük, hogy a prevenció segítségével elérhető a testi és lelki egészség, harmónia önmagunkkal. Ez vezérel bennünk, amikor egyéb feladatokat vállalunk.

Szakkörök szervezése, tartása elsősegélynyújtás és csecsemőgondozás témakörben.

Speciális feladataink

Valamennyi program védőnői szervezésben illetve közreműködéssel valósult meg:

- **Iskolai diáknapi, iskolai kampányok** – előadások az egészség „helyszínen”, kollégiumi egészségnevelés, ételkóstoltatás, sminkbemutató, „tavaszi tüdőtakarítás”- dohányosok
- **Tanfolyamok szervezése** – felkészítés csecsemőgondozási versenyre, elsősegély-nyújtási vetélkedőre
- **Egészségügyi felügyelet biztosítása** iskolai rendezvény alatt.
- **Kapcsolattartás a Pálos Károly segítő szolgálattal**
- **Napközis nyári tábor egészségügyi felügyelete**
- **Séta az emlőrák ellen**

Kapcsolattartás

- Iskolavezetés, tantestület
- Szülők, szülői munkaközösség
- Szombathelyi Egészségfejlesztési Iroda
- Nevelési Tanácsadó
- Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- RÉV Ambulancia
- Vas vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
- Vas vármegyei kollegiális védőnő mentor
- Kórház - szakrendelések
- Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési osztálya
- Vöröskereszt
- Civil szervezetek
- Vas Népe
- Városi Televízió
- Savaria Fórum
- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata, Egészségügyi iroda
- PTE EFK - Védőnőoktatás
- KEF

Egyéb feladatok

- Oktató védőnői feladatok: IV. éves védőnő hallgatóknak
- Védőnői szakma bemutatása továbbtanulóknak
- Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) Ifjúsági védőnők képviselője
- Koordinátori munka
- Működtetjük a Szombathelyiek Egészségéért Egyesületet
- Iskolai Egészségnapok

Továbbképzések, önképzések

2023.08.25. MAVÉ szervezésében

Tanévnyitó konferencia, Budapest

2023.09.13. Egészségfejlesztő Iroda Szombathely szervezésében

Kiút az ürességből – A függőségek kezelési lehetőségei

2023.09. 26. ÁNTSZ-Védőnői munkaértekezlet

2023.10. Élménypedagógiai konferencia Szombathely
 2023.11. Szociális hét Szombathely, Gyermekvédelmi konferencia

2023.11.30. XXXIV. Szülésznő-Védőnő-Gyermekápoló Konferencia Budapest
 2023.12.15. Szombathelyi Városházán szakmai konferencia
 Ne szúrd el az életed!

2024. 01.09. VVMEOK-Skill labor bemutatása
 2024.04.24. MAVÉ szervezésében
 A szenzomotoros rendszer jelentősége napjainkban

2024. 04. Bűnmegelőzés napja-Kiber Café program
 2024.04. A női lélek változásai EFI program
 2024.05.14.-06.27. TeTud(d) Online Workshop
 2024.06.10. Mentori értekezlet
 Bűnmegelőzés

2024.06.22. Vasi Védőnőkért Alapítvány
 Vasi Védőnők Napja
 2024.06.28. MESZK szervezésében
 A beteggyüttműködés javítása az egészségügyi szakdolgozói munkában”.

Közösségi programok

- Kirándulás Veszprémbe
- Emlőrák elleni küzdelem világnapja alkalmából tartott figyelemfelhívó rendezvény
- Szombathelyiek Egészségéért Egyesület ülése
- 2023 december Védőnői karácsony

Terveink a 2023/2024-es tanévre

- Az egészséghez, prevencióhoz kapcsolódó világnapok beépítése az egészségnevelésbe
- Az „Egészség napok” rendezvénysorozatának szervezése, lebonyolítása
- Egészségfejlesztési Iroda programjainak népszerűsítésében, kivitelezésében való részvétel
- Továbbképzések, önképzések, csapatépítés
- Hagyományteremtő céllal létrehozott rendezvényeink folytatása

Beszámoló a Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda és részeként a civil szervezetek koordinációja feladatkörben elvégzett 2024. évi munkáról

Előzmény: A 2018. április 2-án sikeres pályázójaként az „Alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztés-helyi kapacitás fejlesztése” című felhívásnak a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ létrehozta a Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Irodát. Az Iroda szakmai állománya kialakult, tárgyi feltételeik adottak a munkavégzéshez. Az Iroda 2018.április 2.-2020.szeptember 30. közötti időszakban pályázati forrásból működött. 2021. szeptemberében helyszíni ellenőrzés keretein belül a projekt megvalósítás az Európa Unió pályázati feltételek maradéktalan teljesítésével lezárásra került. A pályázati idő leteltével elindult az Iroda fenntartási ideje, melynek időtartama 36 hónap.

A közösségi célú funkciót ellátó Egészségfejlesztési Iroda továbbra is Szombathelyen a Nádasdy F. u. 4. szám alatt teljes körűen felújított, akadálymentesített épületben működik.

Az irodavezető személye mellett, egészségfejlesztő, továbbá két szakpszichológus felel a szakmai munka megvalósításáért. Öt fő látta el az EFI szakmai alap feladatait, három fő heti 40 órás munkarendben, két fő heti 20-20 órás munkarendben.

Szakmai feladatok a Belügyminisztérium/ Országos Kórházi Főigazgatóság által kiadott adott évre vonatkozó „Egészségfejlesztési Irodák kötelezően megvalósítandó feladatai” című iránymutatása alapján az alábbiak szerint valósult meg

1. Közösségi Egészségfejlesztési szolgáltatások

1.1 Gyermekek tervező, illetve gyermekes családokra irányuló közösségi egészségfejlesztési tevékenységek , illetve szülői készségek fejlesztésére irányuló tevékenységek

-Szülői szerepre felkészítő tanfolyamok :

Program célja :a várandósság időszakában szakember segítségével felkészülés a szülői szerepre. A tematika a fizikális változásokat, szülés előtti teendőket, lelki folyamatokat járja körül

Szombathely és Járása területén elő gyermeket váró családok számára hirdetett program. A célcsoport elérése védőnőkön keresztül történt, valamint a közösségi

oldalon, holnapon végzett hirdetés által. A program résztvevői 20-45 éves korosztályba tartozók, aktív korú lakosság.

Tematikus tanfolyam, melynek alkalmi külön- külön témát járnak körül. Az alkalmak első részében elméleti tudás átadása történt, a program második felében interaktív módon a kérdések megválaszolása, esetenként gyakorlati bemutatás történik.

Tematika:

Védőnő vezette foglalkozás alkalmak:

1. alkalom: a magzat méhen belüli fejlődése, korai kötődés, anya-gyermek kapcsolat kialakulása

2. alkalom: Szűrővizsgálatok a várandósság alatt, várandós életmódja

3. alkalom: Szülés, szünetés – élettani változások, érzelmi folyamatok

4. alkalom: Anyatejes táplálás előnyei, gyermek táplálás aktualitásai

Az 5. 6. alkalom EFl pszichológusával a szülői szerep lelki változásait, kihívásait járta körül.

2024-ben 12 alkalommal(2x 6 alkalomas kurzus keretében)– 28 fő résztvevővel/ 147 db megjelenéssel valósult meg

-Gyermekek elsősegélye tanfolyamok

Készség szintű tudás átadás családok, leendő szülők, szülők, nagyszülők számára a gyermekkorban fellelhető egészségügyi vészhelyzetek kezelése kapcsán.

A tanfolyam kivitelezése tömbösített formában történt. Feldolgozott témák:

1. Gyermekek újraélesztés
2. Légúti idegentestek
3. Krupp
4. Allergiás reakció
5. Sérülések, sebellátás
6. Görcsállapotok
7. Láz – Hányás – Hasmenés
8. Fogsérülések
9. Mérgezések általános ellátása

Öt tanfolyam valósult meg – 133 fő részvételével (tömbösített)

-Kismamatorna kurzusok gyógytornász vezetésével

Várandós édesanyák fizikai aktivitásának növelése, szakember vezetésével

24 alkalommal (4x 6 alkalmas kurzus) - 43 fő részvételével /217 db megjelenéssel valósult meg.

-Anyatejes Világnaphoz kapcsolódó egészséghelyszín

A gyermekes családoknak a rendezvény helyszínén egészség tanácsadás biztosítása, EFI -ben elérhető térítésmentes programokról tájékoztató írásos anyagok, valamint szóbeli tájékoztatás formájában. 21 fő jelent meg az EFI standnál.

-Babamasszázs tanfolyamok 15 alkalommal (3 X5 alkalmas kurzus) – 30 fő+28 csecsemő fő részvételével /189 db megjelenéssel ?

A szülők számára lehetőséget biztosít a babamasszázs folyamatának elsajátítására, a testi -lelki kötődés erősítését a szülő gyermek kapcsolatban, a szülői készségek javítását célozza a program

5+1 alkalmas tanfolyamok: kis létszámú csoportos foglalkozások.

A tanfolyam 5 alkalomával testrészenként végig veszik a résztvevők gyakorlatban, elméletben a masszázs technikáját, a gyakorlatok fantázia neveit, mondókákat megtanulják hozzá.

Az oktató egy bemutató- játék babán mutatja a masszázs mozzanatokat. A tanfolyam során fokozatosan egyre több testfelületet masszíroznak az édesanyák a babájukon. Minden alkalom ismétléssel indul. A szülők beszámoltak a babamasszázs pozitív élettani hatásáról, szívesen vettek részt a programon.

-Baba mama klubok 34 alkalommal – 111 fő részvételével,442 megjelenés

A szülők számára lehetőséget biztosít a testi -lelki kötődés erősítését a szülő gyermek kapcsolatban, a szülői készségek javítását célozza a program. Az EFI nagytermében tanévhez igazodóan hozzávetőleg heti rendszerességgel megvalósuló program, civil szervezetek koordinációjával foglalkozó munkatárs bevonásával.

1.1 feladatkörben összesen:

Foglalkozások alkalmainak száma összesen: 91alkalom/2024 év
Résztvevők összesen: 395 fő

Megjelenések száma 1129 db

1.2Idősebb (különösen 65 és a feletti) korosztályra irányuló közösségi egészségfejlesztési tevékenységek szakmai támogatása, megvalósításában való részvétel

Az aktív idős egészségprogramok célja az idős korosztály számára hiteles információk átadása, az egészség műveltség fejlesztése, valamint egyszerű egészség mérések, tanácsadás lehetőségének biztosítása aktív időskori egészségnapok kapcsán.

Egészség program 14 alkalommal- 288 fő részvételével

Mozgásos programok biztosítása, fizikai aktivitás növelése idős korban is a cél, valamint az életkori sajátosságoknak megfelelő mozgásprogramok kínálata.

Gyalogló program 14 foglalkozási alkalommal 2x6 alkalmas kurzus, valamint 2 alkalommal ismerkedés a gyaloglással program -összesen: 82 fő résztvevővel

Kortalan elsősegély tanfolyam – az idős korosztály elsősegély nyújtása, segélyhívás, tünetek felismerése, tematikában : -1 tanfolyam 20 fő részvételével

Vidán nyugdíjas klub működésének segítése, alkalmanként programmegvalósítás. Tervezetten heti rendszerességgel megvalósuló civil szerveződő csoport, mely a lelki egészség védelmét szolgálja, esetenként egészség témákat dolgoz fel. Csoport taglétszáma 23 fő.

28 alkalommal – 462 megjelenéssel

1.2 feladatkörben összesen:

Foglalkozások alkalmainak száma összesen: 57 alkalom/2024 év

Résztvevők összesen: 413 fő

Megjelenések száma 1040 db

1.3 Krónikus betegekre irányuló közösségi egészségfejlesztési tevékenységek szakmai támogatása, megvalósításában való részvétel

Krónikus betegek számára hirdetett előadás célja a tudás, ismeretanyag átadása az egészség javítása, fenntartása céljából. Diabetes tematikában megvalósuló előadás került hirdetésre.

Összes résztvevő :10 fő

Civil szervezetek működésének segítése , aktív részvétel a betegklubok működése kapcsán, rendezvényeiken, előadásaikon, csoport foglalkozásiakon

A civil szervezetek koordinációja számos egészségügy területén működő csoportnak nyújt lehetőséget, a testi, lelki egészség megőrzése és annak helyreállítása érdekében. A feladata mindazon egészségügyet támogató, egészségmegőrzéssel és egészségfejlesztéssel foglalkozó civil szervezetek, önszervező közösségek, klubok munkájának segítése, akik az egyénnel, a bajbajutott, a problémás, a szenvedő, a segítségre szoruló emberrel foglalkoznak. A szakmai tanácsadás, egyéni konzultációk, működésükhöz helyiség és infrastruktúra biztosítása képezi a munka gerincét.

A civil szervezetek koordinációja 2 telephelyen – az Egészségügyi Alapellátó Központban, illetve az Egészségfejlesztési Iroda épületében - biztosít helyet és infrastruktúrát az egészségügyi ágazat civil szervezeteinek rendezvényeire, szoros együttműködésben a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Irodával.

A 2024-as évben működő csoportok, taglétszám:

1. A.A. (Alcohol Anonymous – Névtelen Alkoholisták) Csoport 8 fő
2. Egészséges Időskorúak Vegyeskara (szív és érrendszeri megelőző csoport)-11 fő
3. Gerinctorna Klub/Jóga Harmónia-8 fő
4. Harmónia Egyesület- 4 fő
5. N.A. (Narcotics Anonymous – Névtelen Drogfüggők) Csoport- 7 fő
6. Nyugat- Dunántúli ETKA Jóga Egyesület -16 fő
7. Örömtánc csoport- 27 fő
8. Szombathelyi Gomba és Gyógynövény Klub- 42 fő
9. Vas Megyei Sclerosis Multiplex Egyesület-27 fő
10. Vas Megyei Reumaklub – 18 fő
11. Sylver Klub-16 fő

1.3 feladatkörben összesen:

Foglalkozások alkalmainak száma összesen: 346 alkalom/2024 év

Résztvevők összesen:194 fő

Megjelenések száma 3356 db

1.4 Egészségkockázatok csökkentésére irányuló specifikus (gyermekek, aktív korúak, családok, idősek, krónikus betegek, szociálisan hátrányos helyzetű) közösségi egészségfejlesztési tevékenységek partnerségben történő megvalósítása

Közösségi egészségfejlesztés keretében, táplálkozás tematikájú workshopok, előadások, munkahelyi egészségfejlesztésre irányuló programok, mozgás fejlesztésére irányuló programok valósultak meg EFI épületében valamint külső helyszíneken, járás **településein**.

37 alkalommal ,142 fő résztvevővel valósultak meg.

Megjelenések száma : 442 db

Rendezvényesek, kitelepülések, egészségnapok, workshopok, a járás területén többségében EFI szakemberek megvalósításával, nagyobb rendezvények esetében szakmai személyzet igénybevétele történt az egészség prevenciós rendezvények megvalósításához.

14 alkalommal 559 fő résztvevő

Közoktatási intézményekben együttműködés alapján végzett egészségfejlesztő tevékenységek szakmai megvalósítása igazodik a szakmai felettestől elvárt iránymutatáshoz a törvényi szabályozások maximális betartása mellett.

Óvoda, általános iskolás korosztály számára **11 alkalommal 55 foglalkozás 693 fő részére**

Középiskolás korosztály számára **12 alkalommal 54 foglalkozás 1303 fő résztvevővel valósult meg.**

Nyári napközi táborok alkalmával EFI szakmai munkatársak által megvalósított interaktív, tapasztalati tanulást segítő, az egészségfejlesztés módszertanát alkalmazó programmegvalósítás – **10 alkalommal 20 foglalkozás 329 fő részvételével**

1.4 feladatkörben összesen:

Foglalkozások alkalmainak száma összesen: 84 alkalom/2024 év
Résztvevők összesen: 3026 fő

Megjelenések száma 3326 db

1.5 Mentális egészségfejlesztés- magas kockázatú csoportok számára nyújtott, mentális segítő

szolgáltatások nyújtása, Depresszió öngyilkosság megelőzési programok megvalósítása

Egyéni tanácsadás: Az Egészségfejlesztési Iroda Nádasdy F. utcai épületében kialakított tanácsadó helyiségeiben zajlottak az egyéni segítő beszélgetések. A konzultációk meghatározott tanácsadási rendben, előzetes bejelentkezést követően zajlottak. A tanácsadásokat szakpszichológus, pszichológus szakemberek vezették. Az egyéni segítő beszélgetés szolgáltatást **188 fő** vette igénybe, 978 alkalommal **978 megjelenés volt részükről az EFI pszichológusainál.**

Az előadások célja a lakosság számára szakembertől, mégis közérthető módon hiteles információk eljuttatása a lelki egészségvédelemmel kapcsolatosan. Előadások, lelki egészségvédelem témában: **7 program valósult meg – 279 fő résztvevővel.**

A tréningek többségében az önismeret, tématerületeit járták körül, kiégés, depresszió, öngyilkosság megelőzésére, irányultak. Szakembereink végzettségéhez igazodva, különféle módszereket alkalmazva: Relaxáció, asszertivitás, ön- és társismeret, személyiségfejlesztés, kommunikációs technikák, meseelemzés, hol több alkalmas, hol tömbösített formában. **Tréning/workshop 17 alkalommal történő megvalósítással 26 foglalkozás 179 fő részvételével zajlott (megjelenések száma 531)**

1.5 ; feladatkörben összesen:

Foglalkozások alkalmainak száma összesen: 1002 alkalom/2024 év
Résztvevők összesen: 646 fő

Megjelenések száma 1788 db

2 Egyéni egészségfejlesztési szolgáltatások

2.1. Egyéni kockázatfelmérés, annak eredménye alapján utánkövetéssel rövid intervenció, közösségi egészségfejlesztési programokba történő bevonás, szükség esetén alap-vagy szakellátásba történő irányítás

Egyéni tanácsadás, egészség állapot felmérés – EFI szakmai munkatársak, mint megvalósítók

Egyéni kockázatok felmérése standard mérőeszközök segítségével

Minimál vagy rövid intervenció az egészség károsító magatartásformák tekintetében (dohányzás, alkoholfogyasztás)

Az iroda nyitvatartási idejében meghatározott tanácsadási rendben, előre bejelentkezve vehettek részt a kliensek egészségtanácsadáson, testösszetétel mérésen, melynek során a személyre szabott eredmények kiértékelése történik InBody570-es készülék eredmény lapjának segítségével. Az egészségtanácsadás az egyén problémáira reflektálva, továbbirányítási utak megadásával történt.

Összes résztvevő :135 fő

Megjelenés 190 alkalommal

Ebből dohányzik: 14 fő – rövid intervenció

Tovább irányítás történt: 16 fő

Alapellátás fele: 5 fő

Szakellátás fele: 3 fő

Egyéb: 8 fő (lelki egészségvédelem, csoportos program)

Visszahívás történt 53 esetben

Kitelepülések alkalmával végzett egészség testösszetétel felmérés 515 db, összes mérés (kérdőívek, vércukor, koleszterin, vérnyomás, COPD,) összesen 2050 db

3.0. Egészségkommunikáció

3.1 Egészséges életmódot ösztönző kommunikáció-

előadások száma : 3 db résztvevők: 108 fő

3.2 Folyamatos kommunikáció EFI tevékenységéről

Internetes megjelenések működtetése, folyamatos frissítése történt.

Tématerületek: egészséges életmódra vonatkozó egészségkommunikáció, szervezett szűrésekre történő mozgósítás önálló tartalmakkal, valamint az Országos szervezetek szakmai anyagainak megosztása által.

Egészséges életmódra vonatkozó ismeretterjesztő előadások szervezése, megvalósítása

EFI tevékenységéről rendezvényeken történő tájékoztatás folyamatosan történt. Egészséggel kapcsolatos felmérések, programokkal kapcsolatos lakossági igény felmérések a kurzus lezárásával online kérdőívek segítségével történtek.

Multiszektorális együttműködés egészségüggyel, egészséget támogató intézményekkel, szociális, oktatási, hivatali intézményekkel, civil szervezetekkel folyamatosan fenntartott.

Az egészségkommunikáció fontos részét képezi a lakosság elérése, hiteles információk továbbítása egészséggel, egészségvédelemmel kapcsolatosan.

2024 évben 19 média megjelenés történt az iroda saját online felületein túli megjelenés, többségben helyi újság, televízió, rádió felületein.

EFI irodavezető előadóként szerepelt az NNGYK Szakmai műhelynapján 2024. 09.25-én online értekezlet formájában.

Az iroda szakemberei szakképesítésüknek megfelelően a szakmai továbbképzési feltételeknek maximálisan eleget tettek.

Egyéb EFI székhelyén megvalósuló szolgáltatások:

Szombathely Vármegyei Jogú Város humán területet támogató civil szervezetei működésének segítése, infrastrukturális és szakmai háttérének biztosítása – Szombathely Nádasdy F. u. 4. székhelyén (korábbi Humán Civil Ház)

Személyi feltételek: 1 fő szociális munkatárs a feladatok ellátására, az év második felétől 20 órás munkarendben.

A civil szervezetek koordinációja 2 telephelyen – az Egészségügyi Alapellátó Központban, illetve az Egészségfejlesztési Iroda épületében - biztosít helyet és infrastruktúrát az egészségügyi ágazat civil szervezeteinek rendezvényeire, szoros együttműködésben a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Irodával.

A civil szervezetek koordinációja a működő szervezetek tevékenysége egészségügyi, egészségmegőrzés, egészségfejlesztés, valamint szociális területhez kapcsolódik. Fontos szerepet vállalnak a primer, valamint a tercier prevencióban. Tevékenységükkel elsősorban kiegészítik a már meglévő ellátást, valamint azt sokkal színesebbé teszik, az egyedi igényekhez igazodva. Vannak azonban olyan szervezetek is, melyek a meglévő, ám állami szinten ki nem elégített igényekre, szükségletekre reagálva jöttek létre.

Összes : 184 fő

Civil csoportok megjelenési adatok: 2024

Hónap	Foglalkozások száma	Részvételek száma Fő
Január	23	294
Február	33	376
Március	32	347
Április	34	332
Május	42	407
Június	29	238
Július	25	211
Augusztus	21	179
Szeptember	26	212
Október	33	328
November	28	276
December	19	146

A civil szervezetek koordinációja a szervezetek működését segíti, támogatja. Az infrastruktúra biztosításán kívül személyes konzultáció is zajlik. Lehetőséget biztosít a szervezeteknek az aktuális kérdések megbeszélésére, problémafelvetésekre, azok tisztázására, megoldására. Továbbá biztosítja, hogy a szolgáltatások úgy alakuljanak, hogy azok a legnagyobb mértékben igazodjanak a szervezetek igényeihez.

Egészségfejlesztési Iroda által kínált programokon 2024. évben, egyéni és közösségi szolgáltatások, valamint életmódváltást elősegítő programok, civil csoportfoglalkozásokon összesen:

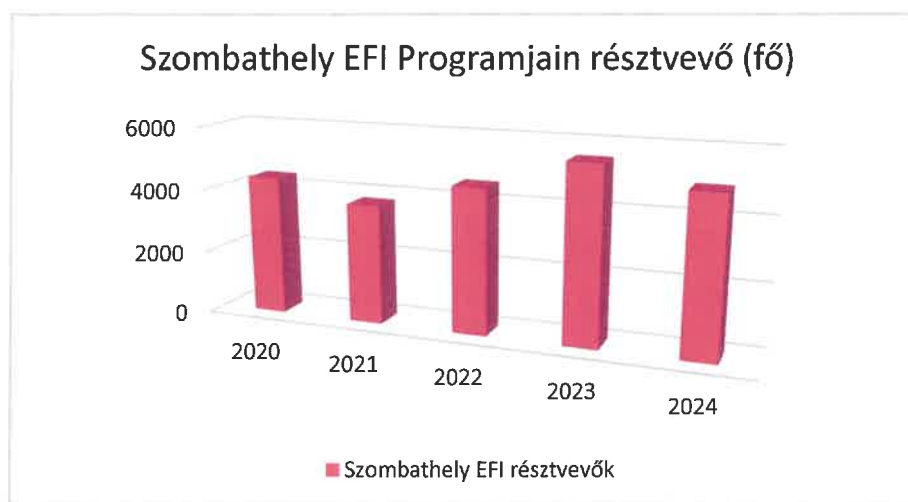
Résztevők száma (fő) 4917 fő vett részt

Programok alkalmainak száma (db): 1773 db

Programokon megjelenések (db) : 12 725 db

A Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda által kínált egészségmegőrzést szolgáló programok ,szolgáltatások igénybevétele: (2024

-es évben többségében saját erőforrásból megvalósuló programkínálat valósult meg)

Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda programjait igénybevevők nemek szerinti megoszlása 2024

Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda 2024 évi programjain részt vettek korosztályok szerint

- **Partnerségi kapcsolatok működtetése:**

- Szombathelyi Megyei Jogú Város Önkormányzatával
- Szombathely Járás valamennyi településének önkormányzatával
- A Vas Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályával
- Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórházzal , MÁV rendelővel
- Különféle Társszervezetekkel
- Egészségfejlesztéssel kapcsolatos szakmai fórumokkal (pl. Szombathelyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal)
- Háziorvosokkal, Iskola egészségüggyel, foglalkozás-egészségügyi orvosokkal
- Védőnői Szolgálattal
- Különféle civil szervezetekkel
- Térségi EFI irodákkal

Beszámoló az Anyatejgyűjtő Állomás **2024. évi munkájáról**

Annak érdekében, hogy a csecsemők a lehető legegészségesebben kezdhessék életüket, a WHO, az UNICEF és a legtöbb egészségügyi szervezet világszerte azt javasolja, hogy a csecsemők hat hónapos korukig kizárólagosan anyatejet kapjanak.

Amennyiben az édesanya saját tejével való táplálása nem lehetséges, a WHO ajánlása szerint a donor női tej a következő legjobb választás a baba táplálására, hiszen a női tej olyan immunológiai összetevőket tartalmaz, amelyek az helyettesítőkben nem találhatók meg.

Az az anyuka, akinek sok teje van, de nem akarja felhalmozni, rengeteget segíthet a rászoruló anyukáknak és csecsemőknek azzal, ha leadja lefejt tejét. Szombathelyen 1952 óta működik az Anyatejgyűjtő Állomás.

Az Anyatejgyűjtő Állomás feladata kettős:

- egyrészt összegyűjti az anyatejet azon édesanyáktól, akiknek a saját gyermekük szoptatásán túl többletként termelődő anyateje van,
- másrészt az anyatejadó édesanyák segítségével anyatejjel látja el azokat a beteg, koraszülött, kis súlyú vagy nevelt/örökbefogadott csecsemőket, akiket édesanyjuk anyatejjel táplálni nem tud.

Rendszeresen ismétlődő feladatok:

Védőnői szervezéssel az anyatej összegyűjtése és az anyatejes táplálás igény szerinti biztosítása a hatályos jogszabályok figyelembe vételével történik.

Az anyatej begyűjtése két módon zajlik: személyesen az adományozó édesanya, illetve egy családtagja által érkezik be a lefejt anyatej, vagy gépkocsivezető hozza be az állomásra. Az anyatej begyűjtése céljából 2008. január 1-től körjárat működik Szombathelyen belül. Ilyenkor sofőr szállítja az anyatejet a tejleadó édesanyáktól az állomásra. A gépkocsivezetőink a hét minden munkanapján előre egyeztetett időpontban keresik fel otthonukban az anyatejadó édesanyákat és gyűjtik be a lefejt anyatejet. A sofőrök a begyűjtés alkalmával átadják az édesanyáknak az előre összekészített, steril gyűjtőüvegeket is, amelyek tiszta pelenkába és egyszer használatos, felcímkézett műanyag táskába vannak. A címlistáról naponta gondoskodom, továbbá az esetleges változásokról is tájékoztatom a sofőröket (pl. valaki befejezte a leadást, vagy új tejadó anya jelentkezett, esetleg szünetel a tejleadás, stb.) Az anyatej szállítása a gépkocsiban természetesen - az előírásoknak megfelelően - jégakkumulátorral ellátott hűtőtáskában történik.

Tapasztalataim szerint a vidéki tejleadó édesanyák is - akikhez az anyatejgyűjtő körjárat nem megy ki - tisztességgel, megbízhatóan hozzák be a többletként termelődő lefejt anyatejet. A tej szállítása ebben az esetben is hűtőtáskában, jégakkumulátorral történik.

A tejleadók 48 órán át gyűjthetik, és tárolhatják otthonuk hűtőjében a többletként termelődő női tejet. Tehát ugyanazon édesanyától kétnaponta érkezik az állomásra az anyatej. A tej gyűjtésére az állomás biztosítja a sterilizált gyűjtőüvegeket.

A beérkező anyatejet először is sterilizált, hitelesített mérőhengerben lemérem, és az adatokat dokumentálom. Ez fontos, hiszen a leadott anyatejért literenként 3500 Ft adómentes jövedelem járt a tejadó édesanyáknak, ami 2025. január 01. napjától 5400 Ft-ra változott. A kiadott anyatej mennyiségével az Anyatejgyűjtő Állomásnak az Egészségbiztosítási Pénztár felé szigorú elszámolási rend és határidő betartásával kell elszámolni, mivel az anyatejet igénylők helyett a Pénztár fizeti ki az anyatej árát az Anyatejgyűjtő Állomáson keresztül az anyatejet adományozó édesanyák számára. A lemérés után kerül szétosztásra a női tej előre sterilizált üvegekbe.

A kimért tejet vízfürdőben pasztörizáljuk, ez azt jelenti, hogy +66 °C-on 30 percig hőkezeljük, majd folyó hideg víz alatt lehűtjük, és 1 órán át a fagyasztószekrénybe helyezzük.

A lehetőségekhez mérten a tejigénylő csecsemők esetén figyelembe vesszük az életkorát, ez alapján választjuk ki, melyik anyukától kapja a gyermek a tejet, - hasonló korú hasonlótól kapja -, ez azért fontos, mert az anyatej összetétele hétről hétre változik, és igazodik a csecsemő fejlődéséhez. Arra is odafigyelünk, hogy adott gyermek mindig ugyanazon édesanya tejét kapja. Az anyatejet adók, az ÁNTSZ előírása alapján, szűrővizsgálatok elvégzése után adhatják le tejüket az Anyatejgyűjtő Állomáson. A tejadó anyák szóban és írásban tájékoztatva vannak a fejés módjáról, az anyatej helyes tárolásáról, gyűjtéséről és a higiénés szabályok pontos betartásáról. Az édesanya részletes felvilágosítást kap tőlünk a megfelelő fertőtlenítésről, higiénés szabályok betartásáról.

A Markusovszky Egyetemi Oktatókórház Perinatális Intenzív Centrumával (PIC) történő együttműködési megállapodás szerint hétfői, szerdai és pénteki munkanapokon, az előzetesen megigényelt anyatej mennyiséget is kimérem, pasztörizálom, így biztosítva az anyatejet a rászoruló koraszülöttek számára is. A PIC-re kerülő női tejet a kórház sofőre szállítja a koraszülött osztályra.

A női tejet - az országos gyakorlathoz igazodva - hetente egyszer, pénteki napokon, a pasztörizálást követően bakteriológiai vizsgálat céljából mikrobiológiai laboratóriumba küldöm. Vizsgálatkérő lapot kitöltöm és mellékelem a mintához. A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete a SYNLAB laboratóriumával áll szerződéses viszonyban.

Statisztikai adatok

Év	Begyűjtött mennyiség (ml)	Érték (Ft)
2014	1 806 150	3 251 070
2015	2 729 750	4 913 550
2016	1 951 800	3 996 540
2017	2 916 000	7 873 200
2018	1 934 700	5 223 690
2019	1 071 200	2 892 240
2020	747 550	2 018 385
2021	871 900	2 354 130
2022	941 950	2 543 265
2023	922 500	2 504 430
2024	1 062 200	3 717 700

2024-as adatok:

Az anyatejet adók száma egész évben: 18 fő. Havonta átlagosan 8 fő hozott anyatejet, a legtöbben július, augusztus hónapban, 10 fő, a legkevesebb pedig januárban, márciusban, októberben 7 fő. A havonta begyűjtött anyatej mennyisége átlagosan 88.515 ml.

A legtöbb anyatejet június hónapban 104.400 ml-t, 8 fő adta le.

A legkevesebb mennyiséget 70.500 ml-t, március hónapban 7 fő adta le.

Éves összesítésben 46 fő csecsemő kapott női tejet. Ebből 16 koraszülött. (PIC).

Az összesen begyűjtött anyatej 1.062.200 ml, amely 3.717.700 Ft. Ebből Szombathelyről 672.750 ml, amely 2.354.625 Ft. Városkörnyékről 389.450 ml, amely 1.363.075 Ft (Salköveskút - 1 fő, Horvátlovó - 1 fő, Vasasszonyfa - 1 fő, Nádasd - 1 fő, Vép - 1 fő, Torony - 1 fő, Sopron - 1 fő).

Az Anyatejgyűjtő Állomás legfontosabb feladata a felesleges női tej összegyűjtése és így azoknak a babáknak az ellátása donor tejjel, akiknek a lehetőség hiányában esélyük sem lenne humán tejhez jutni.

Napjainkban egyre több az örökbefogadott csecsemő, valamint az ikercsecsemő, és az ő számukra is maximálisan biztosítani tudjuk az anyatejet. Mivel az egészségvédelem az egészséges táplálkozással kezdődik, vagyis az anyatejjel.

Kapcsolattartásom:

Folyamatos a foglalkoztatás egészségügyi orvossal, Dr. Morvay Adriennel, a házi gyermekorvosokkal, a városi és város környéki területi védőnőkkel, az ÁNTSZ szakmai felügyelet munkatársaival, a tejleadáshoz szükséges szűrővizsgálatok elvégzésében közreműködő személyekkel (Vérellátó – tüdőszűrőjének és SYNLAB laboratóriumának munkatársaival), a Markusovszky Egyetemi Oktatókórház Perinatális Intenzív Centrumával és az ott dolgozó nővérekkel, orvosokkal, továbbá a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezetének munkatársaival és sofőrjeivel.

Napi kapcsolatban állok mind a tejet adományozó édesanyákkal, mind a női tejet igénylő csecsemők hozzátartozóival.

Igyekszem bensőséges/bizalmas kapcsolatot kiépíteni velük. Úgy vélem, ez sikerült, mivel a szülők gyakran kikérik szakmai véleményemet, tanácsomat a szoptatásról, hozzátáplálásról, mozgás-és beszédfejlődésről, bőrápolásról és oltásokról. Továbbra is törekszem e bizalmas kapcsolat fenntartásának megőrzésére.

Mivel munkaidőmet egész nap az állomáson töltöm, így biztos pontként kereshetnek fel személyesen, illetve telefonon kérdéseikkel.

Beszámoló a gyermek- és iskolafogászat, fogászati ügyelet 2024. évi munkájáról

1. Területi ellátási kötelezettséggel végzett gyermek fogorvosi ellátás

A fogorvosi alapellátás feladata a fog- és szájbetegségek gyógyító-megelőző alapellátása. A fogorvos asszisztens segítségével biztosítja az egészségügyi ellátást a hozzá forduló beteg számára az intézmény által működtetett 17. számú gyermek fogorvosi körzetben. A fogorvos a beteget rendelési időben látja el, és szükség esetén szakorvoshoz utalja.

A gyermek fogorvosi szolgálat **területi ellátási kötelezettséggel** a gyermekek 0-18 éves korig ellátását biztosítja. A társadalombiztosítás körébe tartozó fogászati ellátások – főszabály szerint – annál a fogorvosi szolgálatnál vehetők igénybe, amely arra – a lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint – területi ellátási kötelezettséggel rendelkezik. Az egészségbiztosító által finanszírozott fogorvosi szolgáltató köteles ellátni az ellátási területéhez tartozó körzetben lakó, ellátásra jogosultakat.

A fogorvosi alapellátás keretében a fogorvos feladata:

- fog és szájbetegségek alapellátás körébe tartozó vizsgálata, kezelése, gondozása
- fogászati szűrővizsgálatok elvégzése,
- góckutatás
- sürgősségi ellátás
- szakellátásra történő irányítás
- fogászati prevenciós munka végzése a gyermek-, iskolai fogorvos által
- a szájüreg és az arc-állcsont tájék rágóapparátus vizsgálata
- fogazat vizsgálata
- gyermekeknél a fog- és állcsont-rendellenességének megállapítása

A gyermekfogászati alapellátás során továbbra is alapfeladatunk a körzetbe tartozó 0-18 éves korosztálynál fellépő fog- és szájbetegségének kezelés, prevenciós gondozása. A feladatot a mindenkor hatályos jogszabályok és a szakmai irányelvek alapján végezzük.

2. Iskolafogászati tevékenység keretében végzett iskolafogorvosi ellátás

Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet 4. sz. melléklete határozza meg az iskolafogorvos feladatait. Intézményünk a 3. számú **iskolafogorvosi szolgálat** működtetője, az iskolafogorvosi körzethez tartozó intézményekben a 3-18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők megelőző jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátást biztosítjuk.

Az egyik fő feladat a tanévben az egyes iskolai osztályok szűrővizsgálata és kezelése volt, amelyet a nevelési és oktatási intézményekkel egyeztetve kellett megszervezni és elvégezni. Kiemelt gondozásban részesültek a fogyatékos és más módon veszélyeztetett gyermekeket. Ellátásukat a háziorvossal és a gyermekfogászati szakrendeléssel egyeztetett módon végezzük.

3. Gyermekek és iskolafogorvos feladatkörben elvégzett tevékenység

A néhány évvel ezelőtt elkezdődött koronavírus-járvány 2024-ben szerencsére már alig érezte hatását, munkánkat lényegében nem befolyásolta. Ezért, már az év elejétől a téli hónapokban is tudtuk a rendelőben fogadni az egyes iskolai és óvodai csoportokat szűrővizsgálat céljából.

Januárban befejeződött az előző évben elkezdett Zrínyi Ilona Általános Iskola tanulói szűrővizsgálata. Január második felében elvégeztük a Felsőcsatári Általános Iskola tanulói szűrővizsgálatát.

Február és március hónapokban elvégeztük a Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola tanulói fogászati szűrővizsgálatát. Áprilistól elkezdtük a nagy létszámú Brenner János Általános Iskola felsős tanulói szűrővizsgálatát. Az első félévben még megcsináltuk a Nemesbódi Gyöngyvirág Óvoda és a Szűrőcsapó Óvoda egyes csoportjainak szűrővizsgálatát és kezelését.

Munkánk a nyári hónapokban főként sürgős esetek, valamint a visszarendelt gyermekek ellátásából állt. Az éves szabadság nagy részét is júliusban és augusztusban vettük ki.

A második félévben munkánkat folytattuk a Brenner János Általános Iskola alsós tanulói fogászati szűrővizsgálatával. Novemberben és decemberben a Váci Mihály Általános Iskola tanulói szűrővizsgálata következett. Szintén a második félévben elvégeztük még a Mesevár Óvodába járó gyermekek szűrővizsgálatát és szükség szerinti kezelését.

Munkánk során a tanévben is egyrészt az iskolafogászati, másrészt a gyermekfogászati rendelőt kellett összehangolnunk. Iskolafogászati munkánk elsősorban fogászati szűrővizsgálatokból állt. Azoknál a gyermekeknél, akiknél a vizsgálat során kiderült, hogy további kezelés szükséges, a kiállított fogászati szűrőlapon ezt jeleztük a szülő felé, későbbi kezelési időpont egyeztetése céljából. Ebben az esetben a gyermeket a telefonos megbeszélés alapján visszarendeltük a gyermekfogászati rendelőnkre. Szintén a szűrővizsgálat során adtunk beutalót a fogszabályozási szakrendelésre, amennyiben a gyermek fogazata azt indokolta. Az egyes szűrővizsgálatok során helyi fluoros bedörzsölést is végeztünk a fogszuvasodás megelőzésének érdekében. Az iskolafogászati rendelőn megjelent gyermekeknek csoportos megelőző tanácsadást adtunk, felhívtuk a figyelmet a helyes fog és szájjápolásra.

Gyermekfogászati rendelőnk során főként a visszarendelt és a sürgős ambuláns betegeinket láttuk el. Az előzetesen telefonon bejelentkezett, időpontra érkező gyermekeknél elsősorban fogtöméseket készítettünk maradandó és tejfogakba. Barázdázásokat készítettünk az arra indokolt fogakba a fogszuvasodás megelőzése

céljából. Gyermekkorban is nagyon gyakran képződik fogkő a fogakon, ezért sok esetben végeztünk fogkő eltávolítást. A sürgős, ambulánsan érkező gyermekeknél végeztünk legtöbbször fogbél eltávolítást a fájdalom megszüntetése céljából.

A tanévben összesen elláttunk 2462 beteget. Készítettünk 56 tömést maradandó fogakba. Elvégeztünk állcsontonként 952 fogkő eltávolítást, összesen 2423 barázdázást, és 2474 esetben végeztünk helyi fluoros bedörzsölést a fogszuvasodás megelőzésének érdekében. Fogorvosi szűrővizsgálat 1139 esetben volt. Tejfogakba készítettünk 15 tömést, és elvégeztünk 39 esetben fogbél eltávolítást.

A gyermekek prevenció gondozása mindig nagy odaadást és türelmet igénylő feladat. 2024-ben is az asszisztensnővel együtt nagy hangsúlyt helyeztünk az egészségnevelő, gyógyító – megelőző munkára. Az egyes csoportok szűrővizsgálata és kezelése mellett – egészségnevelő tevékenységként – a helyes fog – és szájápolásra tanítottuk a gyermekeket szemléltető eszközökkel, szükség szerint egyénileg is, valamint felvilágosító kiadványokat is osztottunk. A visszarendelések során, - a fogászati kezelésen kívül – a kísérő szülő bevonásával folytattuk és ismételtük a prevenció gondozást, ellenőriztük a szájhygiénét.

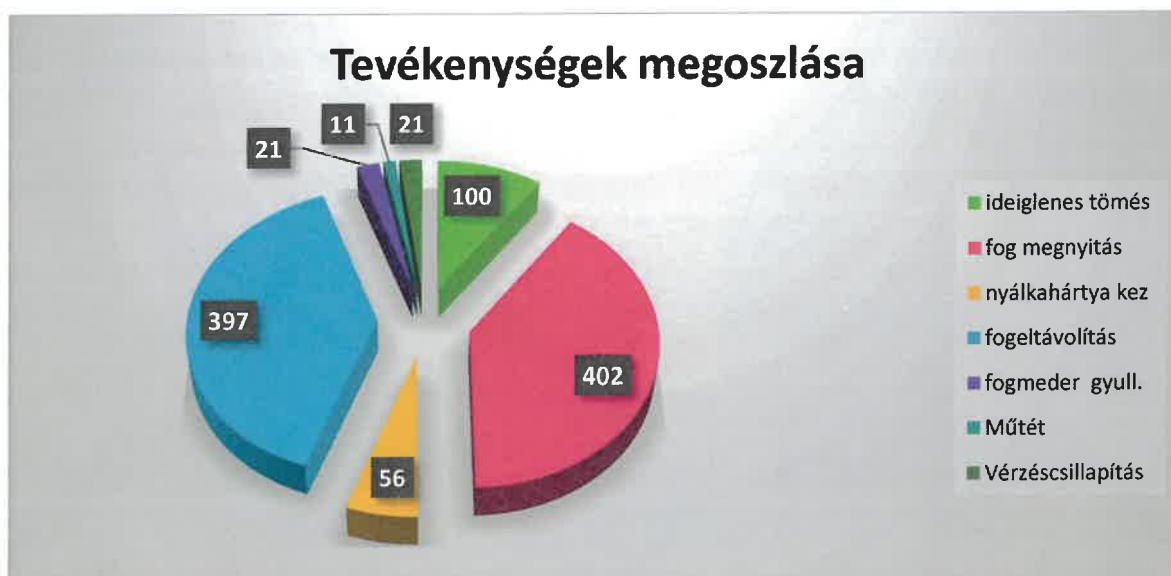
A gyermekek kezelése során a befejezett ellátásra törekedtünk, viszont amennyiben a gyermek kezelése a fogászati alapellátás szintjén nem valósítható meg, biztosítottuk, hogy a beteg időben a megfelelő szakellátásra kerüljön. Ennek értelmében 2024-ben is kapcsolatot tartottunk több szakellátással is. A gyakori fogazati rendellenességek miatt a fogszabályozással volt a legszorosabb a kapcsolatunk. Rendszeresen küldtük szakrendelésükre betegeinket, és konzultáltunk fogszabályozó szakorvossal.

Munkánk a gyógyító – megelőző tevékenység mellett szervezési munkából is állt. Ennek értelmében a különböző oktatási intézményekkel egyeztetve terveztük és szerveztük a csoportok és egyének kezelési rendjét. Ezért kapcsolatot tartottunk a szülőkkel, nevelési – oktatási intézmények vezetőivel, pedagógusaival, óvónőkkel, védőnőkkel.

A tanévben is hozzátartoztak munkánkhoz bizonyos adminisztratív feladatok. Napi rendszerességgel dokumentáltuk az ambuláns naplóba a megjelent gyermekekről az elvégzett beavatkozásokat. Ezen adatokat számítógépen is rögzítettük.

4. Fogászati ügyelet

A fogászati ügyeleti ellátás Szombathely város és harminc, a város vonzáskörzetéhez tartozó település lakosságára terjed ki szerződéseink értelmében. Az ügyeleti szolgálatot 18 fő szombathelyi fogorvos és asszisztensnője biztosítja beosztás szerint. A 157/2020. (VI.25.) Kgy.sz. Határozat alapján a fogorvosi ügyelet szombat, vasárnap és ünnepnap 8.00 órától 14.00 óráig 6 óra rendelési időben nyújt sürgősségi fogászati ellátást Szombathely város és a harminc település lakossága számára.

A fogászati ügyeleten 2024 évben **1646 fő** jelent meg ellátás igénybevételére. A fogászati ügyeleten az elvégzett beavatkozások megoszlását a kördiagram szemlélteti, ezen túl 219 esetben beutaló, 830 esetben vény felírás történt.

Valamennyi fogorvos és asszisztensnő rendszeresen részt vesz a kötelező pontszerző továbbképzéseken. Minden feladatellátásban résztvevő rendelkezik az orvosi és asszisztensi munkájának további folytatásához szükséges kreditponttal.

Beszámoló a laborjárat feladatellátásában résztevők 2024 évi munkájáról

A Vas Vármegyei Önkormányzat, a Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórház, valamint Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata és az intézmény között létrejött Feladatellátási megállapodás alapján az intézmény 2002. január 1-étől ellátja a szombathelyi háziorvosi rendelők mellett működő vérvételi helyeken levett vér és egyéb vizsgálati minták szállítását a Kórház központi laboratóriumába, valamint a laboreredmények visszaszállítását a rendelőbe.

Vérvételi helyek

2010. március 1. napjától a Markusovszky Kórház nem biztosítja a háziorvosi rendelők mellett működő vérvételi helyek szakmai létszámát. Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének döntése alapján a vérvételi helyek további fenntartását vállalta a lakossági igényeket figyelembe véve, a vérvételi asszisztensek foglalkoztatásával és helyiség biztosításával.

Vérvételi helyek működnek az alábbi felnőtt háziorvosi rendelőkben:

- ❖ Szent Márton utca
- ❖ Rumi út
- ❖ Jáki út
- ❖ Kiskar utca
- ❖ Szűrcsapó utca
- ❖ Váci Mihály utca

A vérvétel igénybevétele szombathelyi háziorvos beutalójával, előjegyzéssel történhet. Arra tekintettel, hogy a vérvételi helyek a szombathelyi háziorvosi rendelőkben előjegyzés alapján fogadják a betegeket, az előzetes időpontfoglalásra, hétfőtől-péntekig 9.00 órától 15.00 óráig az erre rendszeresített telefonszám hívásával van lehetőség.

A rendelőegységekben kialakított vérvételi helyeken az évi betegforgalom 4 800 fő – 5 200 fő helyszínenként.

Laborjárat

A háziorvosi ellátás színvonalának emelése érdekében létrejött - **64 vérszállítási körbe bevont településről** - szerződés alapján az intézmény alkalmazásában álló gépkocsivezetők a település háziorvosi rendelőjében levett vér és egyéb laborvizsgálati anyag beszállítását végzik a Markusovszky Kórház Központi Laboratóriumába, illetve a vizsgálati eredmények visszajuttatása a háziorvosi rendelőkbe.

Beszámoló a Betegirányító szolgálat **2024. évi munkájáról**

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 4. pontja értelmében Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának kötelező feladatát képezi az egészségügyi alapellátás, ezen belül a háziiorvosi ellátás.

Annak érdekében, hogy a háziorvosok több időt tudjanak a tényleges betegellátásra fordítani, egyúttal a szombathelyi betegek rugalmasabban, rövidebb idő alatt intézhessék adminisztratív jellegű ügyeiket a háziiorvosi rendelőekben, kialakításra kerültek a betegirányító rendszerek a háziiorvosi rendelőekben.

A Kollegiális Háziiorvosi Testület és az Egészségügyi Alapellátó Intézet javaslata alapján elsőként egy nagy rendelőegység – a Váci Mihály utcai – esetében került kísérleti jelleggel kialakításra a betegirányító rendszer 2014. június 1. napjától.

Az Egészségügyi Szakmai Bizottság a 84/2013. (XI.27.) ESzB. sz. határozatában egyetértett a betegirányító rendszer kialakításával.

A betegirányító rendszer főbb előnyei az alábbiak szerint foglalhatók össze:

- akár telefonon, akár személyesen történő érdeklődés esetén rövidebb idő alatt kapnak tájékoztatást a betegek, olyan időszakban is, amikor a háziorvos éppen nem rendel;
- több idő jut a tényleges betegellátásra azzal, hogy a háziorvos mentesül a betegirányítás által átvállalt feladatok alól;
- az orvosi rendelőben csökken a telefonhívások száma a rendelési idő alatt, amellett, hogy természetesen igény esetén a betegek a háziorvossal továbbra is kapcsolatba léphetnek;
- csökken a várakozási idő;
- a betegek gyorsabban és rugalmasabban intézhetik a recept felírásokat, az igazolások kiállítását és az egyéb adminisztratív jellegű ügyeiket.

A Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 138/2014. (IV.24.) Kgy. sz. határozata alapján a betegirányító rendszer kiépítésére a Szombathely, Váci Mihály u. 3. szám alatti ingatlan első emeletén található felnőtt háziiorvosi rendelőegység, korábban kartonzóként használt 10 m² alapterületű helyiségében került sor.

A betegirányító rendszer működtetésének feltétele zárható betegirányító pult és szék beszerzése; valamint a VoIP telefonközpont és VoIP telefonrendszer kialakítása és használatának betanítása volt.

A rendszer működtetéséhez egy egészségügyi végzettséggel rendelkező munkatárs került az Egészségügyi Alapellátó Intézethez közalkalmazotti jogviszonyba felvételre.

A Közgyűlés a tárgyi és személyi feltételek költségére a fedezetet az Egészségügyi Alapellátó Intézet költségvetésében biztosította.

A pozitív tapasztalatok és a jól működő betegirányítási rendszert megismerve két „nagy” rendelőben dolgozó háziorvosok (Kiskar u és Szűrcsapó u. rendelő) azzal a kéréssel fordultak az Önkormányzathoz, hogy lehetőség szerint a következő lépésként a rendelőegységekben kerüljön bevezetésre a betegirányítási rendszer.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 163/2015. (IV.16.) Kgy. számú határozatával az Egészségügyi és Szakmai Bizottság javaslata alapján a Szűrcsapó utcai és Kiskar utcai rendelőegységben is –a Váci utcai rendelőhöz hasonlóan – kialakításra került a betegirányító rendszer 2015. július 1. napjától.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 338/2017. (XII.14.) Kgy. számú határozata alapján 2018. március 1. napjától a Szent Márton utcai felnőtt háziorvosi rendelőben is kiépítésre kerülhetett a háziorvosok munkáját nagy mértékben segítő betegirányító szolgálat.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 318/2018. (XII.10.) Kgy. számú határozata alapján Szombathely, Rumi út 74. szám alatti felnőtt háziorvosi rendelőegységben a betegirányító rendszer kerülhetett kiépítésre, kezdhette meg munkáját 2019. május 1. napjától.

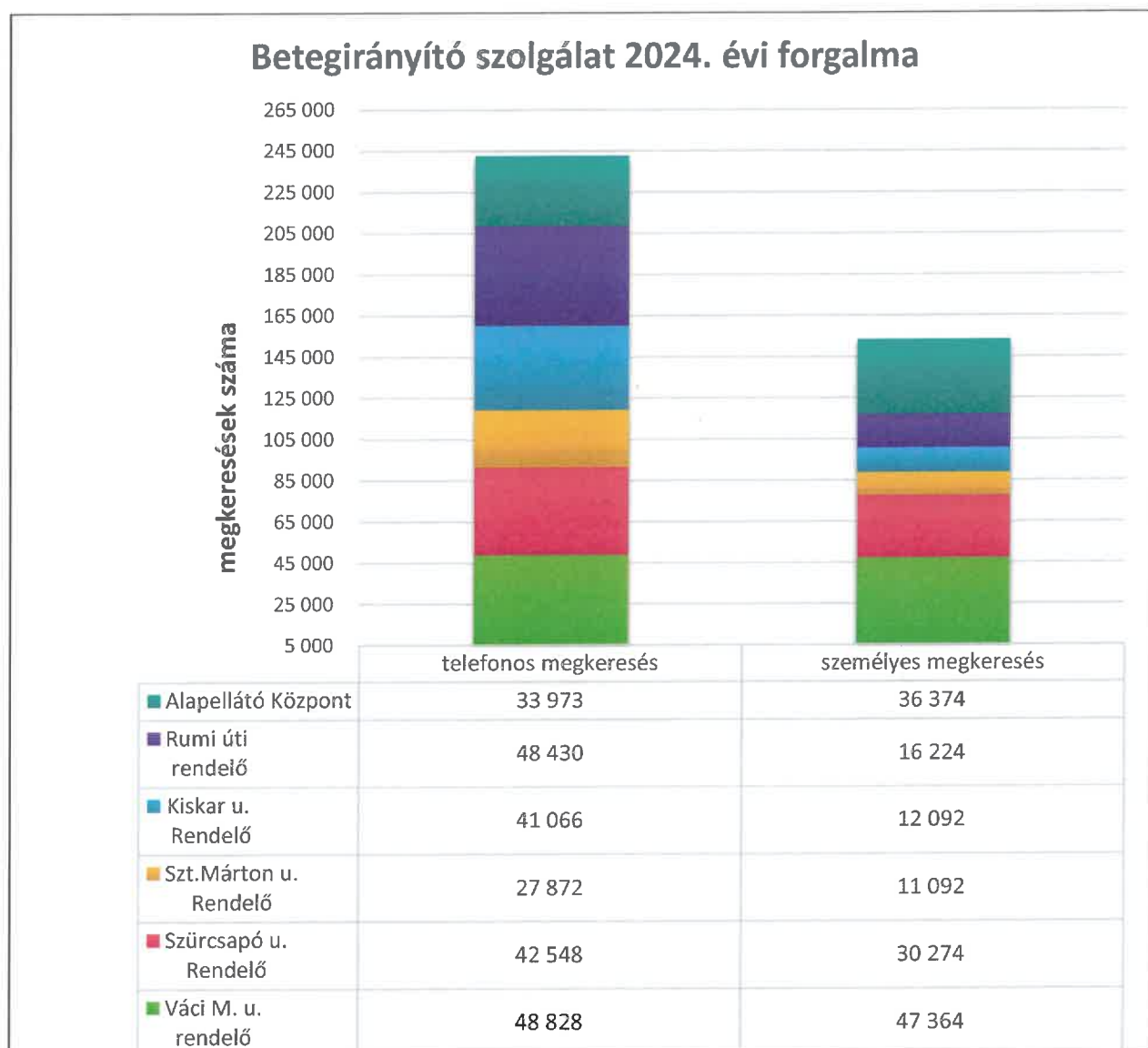
Az új Egészségügyi Alapellátó 2021. február 01. napjától nyitotta meg kapuit, ahol szintén betegirányító rendszer működik.

Az új betegirányító rendszer kialakításához, továbbá a betegirányító rendszerek folyamatos fenntartásához – az előző évekhez hasonlóképp, mint a többi betegirányító rendszer kialakításához és működésének fenntartásához - Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ intézményi költségvetésében biztosította szükséges fedezetet.

A 2024-es évben is nagy feladat hárult a betegirányító munkatársakra. A beérkező telefonhívások száma továbbra is nagyon magas. Ennek oka, hogy központilag jelentős informatikai fejlesztések történtek az egészségügyi ellátórendszerben, viszont ezáltal új betegirányítói feladatok is megjelentek, amelyeket a munkatársaknak kezelniük kellett. Az E-recept megjelenésével, az informatikai úton történő gyógyszer felírást a betegek egy része nem tudja követni – zömében az idősebb korosztályra jellemző – nem tudja, hogy hol tart a háziorvosa által felírt, még kiváltható, vagy már kiváltott gyógyszereivel, ezáltal időről-időre ismételten megjelenik a megkeresésével. Az EESZT-ben a szakorvosi vizsgálat dokumentuma megtalálható és szakorvosi javaslattal felírható gyógyszer megnevezésre kerül, viszont ha ilyen gyógyszer felírását kéri a beteg, tisztázni kell hogy ki és mikor tette a szakorvosi javaslatot, hogy a háziorvos az EESZT-ben tájékozódni tudjon és az által történt felírás megalapozott legyen.

Az intézmény részéről a technikai lehetőségek figyelembevételével a bejövő vonalak száma maximalizálásra került, ezzel kezelhetőbbé vált ugyan a rendszer, de a leterheltség így is jelentős.

A telefonon történő megkeresések fogadása mellett a személyes megkeresések alkalmával a következő feladatokat végezték el a betegirányítók: táppénzes dokumentumok, laboreredmények kiadása, tájékoztatás vérvétellel, jogosítvánnyal, szakorvosi javaslatok elfogadásával, elhunyt bejelentésével, körzetbe tartozással, vényköteles készítményekkel, e-recept kiváltással, mozgássérült igazolvánnyal stb. kapcsolatosan.

Beszámoló a Gazdasági Csoport 2024. évi tevékenységéről

A Gazdasági Csoport a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete gyógyító-megelőző egészségügyi alapellátási feladatai ellátásainak háttérszervezeteként – annak szerves részeként - biztosította azokat a pénzügyi-számviteli, gazdasági, műszaki-informatikai, munkaügyi és humánpolitikai, anyag és eszközgazdálkodási feladatokat, melyek a szakmai feladatok a rendelkezésre álló személyi, anyagi- és pénzügyi feltételek mellett a lakosság által elvárt, a szakmai rendeletben meghatározott feladatok ellátását.

A felmerült igényeknek megfelelően a takarékosági szempontok figyelembevételével teljesültek az Önkormányzat és a háziorvosok közötti megállapodásban rögzített és az intézmény hatáskörébe utalt feladatok ellátása, így a felvonók karbantartása, a társasházakkal kapcsolatos elszámolási feladatok ellátása, a veszélyes hulladék elszállítása és megsemmisítése, a háziorvosi informatika működtetése, a nem eszközprivatizált háziorvosok és házi gyermekorvosok által használt önkormányzati tulajdonban levő eszközök pótlása, üzemképességük biztosítása, az ügyelet utáni helyettesítési díj kifizetése, valamint a 2019-től már öt rendelőegységben kialakított betegirányítási rendszer működtetése.

2015. április 1-vel az intézmény tevékenysége és ezáltal elnevezése is megváltozott. Az intézmény az alapító okiratában meglevő feladatai mellett ellátja az:

- AGORA Szombathelyi Kulturális Központ,
- a Berzsenyi Dániel Városi és Megyei Könyvtár,
- a SAVARIA Szimfonikus Zenekar,
- a Mesebolt Bábszínház és a
- Szombathely Városi Vásárcsarnok gazdálkodási feladatait, melyhez a szükséges létszámot és forrást az önkormányzat biztosította.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 355/2016. (X.27.) Kgy. számú határozata alapján a Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum gazdasági feladatait is a GESZ látja el 2017. január 1-től.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ 2015. április 1-i megalakításával az 59/2015.(II.26.) Kgy számú határozat alapján átvett létszám 20 fő volt. A feladatok ellátásához kapott támogatás biztosította az intézmény megnövekedett feladatainak ellátásához szükséges személyi és dologi kiadások pénzügyi fedezetét. A megnövekedett létszámú intézmény munkavállalóinak elhelyezését - a Wesselényi u. 4. szám alatt - az ingatlan átalakítását követően – az intézmény székhelyén valósítottuk meg, ahol a rendelkezésünkre álló lehetőségeinkhez mérten a munkavégzés körülményeit tovább javítottuk 2024. évben is.

Folyamatosan figyelemmel kísértük az intézmények gazdálkodását, havonta tájékoztattuk az intézmények vezetőit a költségvetési bevételek és kiadások alakulásáról és átmeneti likviditási gondok megoldására közösen határoztuk meg a szükséges tennivalókat.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének döntése alapján 2021. december 31. napjával az AGORA Szombathelyi Kulturális Központ költségvetési szerv jogutód nélkül megszűnt.

Mind a hat intézmény adatszolgáltatási kötelezettségeinek mindenkor határidőre eleget tettünk. Az éves beszámolók az elvárt tartalommal elkészültek és jóváhagyásra feladásra kerültek a KGR rendszerben.

A havonta rendszeresen teljesítendő GESZ szintű és a gazdasági csoport feladatkörébe tartozó feladatok az elvárt szakmai szinten teljesültek.

Így eleget tettünk:

- hat intézmény működésével kapcsolatos számlázási, könyvelési, pénzgazdálkodási és nyilvántartási feladatok ellátásának,
- a munkavállalók rendszeres és nem rendszeres személyi juttatásainak számfejtési és adatszolgáltatási feladatai teljesítésének a Magyar Államkincstár felé,
- az intézmények készpénzforgalmával kapcsolatos feladatai ellátásának,
- a különféle és rendeletekben előírt nyilvántartások vezetésének, az adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének,
- az egészségügyi szakmai tevékenység ellátásához szükséges anyag és eszközbiztosítás,
- a vállalkozó háziorvosok és fogorvosok, valamint a rendelőket bérlő orvosok felé az energia, közmű és egyéb szolgáltatások kiadásainak belső szabályzat szerinti továbbszámolása, a követelések behajtása.
- a több szakfeladatot és tevékenységet érintő közmű, energia és szolgáltatási számlák megosztása költségviselők szerint, a kiadások rögzítése a számlázási és számviteli elszámolásokban,
- a vidéki önkormányzatok által megállapodásban vállalt fogászati és vérszállítási hozzájárulások teljesítésének folyamatos ellenőrzése és beszédése,
- a központi orvosi ügyeleti ellátásba becsatlakozott települések hozzájárulásai teljesítésének folyamatos ellenőrzése és beszédése
- a rendelők és egyéb intézményi feladatellátást biztosító helyiségek megfelelő szintű műszaki állapotának biztosítása, a felmerült javítási igények kielégítése,
- az intézmények zavartalan működéséhez szükséges finanszírozási források folyamatos biztosítása,
- a háziorvosi informatikai rendszer zavartalan működéséhez szükséges szakmai háttér biztosítása,

- a nem eszközprivatizált háziorvosok és fogorvosok részére a szakmai rendeletekben előírt minimum-feltételek biztosítása,
- a vér és egyéb laborvizsgálati anyagok szállítását végző gépkocsik biztonságos üzemeltetéséhez szükséges feltételek biztosítása, az üzemanyag felhasználás ellenőrzése,
- a munkabér és utólagos elszámolásra adott előleg nyilvántartása
- havi ÁFA bevallásra kötelezett intézmények ÁFA bevallás elkészítése, a befizetési kötelezettség teljesítése
- havi pénzforgalmi jelentések elkészítése és feladása a KGR-11 rendszerben
- a jelentések Magyar Államkincstár általi jóváhagyása utáni kinyomtatása és megküldése a Közgazdasági és Adó Osztály részére.

A negyedévente teljesítendő feladatokat a gazdasági csoport a Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Közgazdasági és Adó Osztálya, illetve a Magyar Államkincstár felé határidőre teljesítette, így a:

- költségvetési jelentést és az
- időszaki mérlegjelentést.

Az intézmény belső szabályzatai alapján az előírtaknak megfelelően működött az anyagigénylési és anyagellátási rendszer, mely biztosította az egészségügyi alapellátási feladatok eredményes ellátásához szükséges anyagok és eszközök biztosítását.

Az intézmény a Központi Statisztikai Hivatal felé kötelezően teljesítendő és a rendeletekben előírt adatszolgáltatási követelményeknek határidőn belül eleget tett mind a hat intézmény vonatkozásában.

A központi költségvetést megillető és az intézményi bevallásokon alapuló rehabilitációs hozzájárulás negyedéves előlegét és a negyedéves cégautó adót az előírt befizetési határidőre teljesítettük. A NAV felé negyedévente teljesítettük a negyedéves bevallási kötelezettség alá tartozó intézmények ÁFA bevallási kötelezettségét és eleget tettünk a befizetési kötelezettségek teljesítésének.

Az orvosi rendelők magánrendelés céljából történő igénybevételéről szóló szerződések folyamatos felülvizsgálata megtörtént és a szükséges módosítások elvégzésre kerültek.

A féléves gazdálkodási és pénzforgalmi adatok elemzése után a szükséges intézkedéseket megtettük a rendelkezésre álló pénzeszközök hatékonyabb felhasználása és ezáltal az alapellátási feladatok magasabb színvonalú ellátása érdekében.

Az intézmény 2024. évi elemi költségvetését a Közgazdasági és Adó Osztály által kiadott tervezési irányelveknek megfelelően elkészítettük és további felhasználás céljából átadtuk.

A kiadott irányelveknek megfelelően az intézmény 2023. évi pénzmaradvány elszámolása is megtörtént, az intézmény pénzmaradványát Szombathely MJV Közgyűlése az intézmény által összeállított tartalommal jóváhagyta.

A belső szabályzatokat az év folyamán teljeskörűen felülvizsgáltuk és szükség esetén átdolgoztuk, aktualizáltuk a törvényekben és rendeletekben, a szervezetben bekövetkezett változások miatt. A kötelező adatszolgáltatási rendszer keretébe tartozó 2024. évi

- gazdaságstatisztikai jelentés (éves és negyedéves),
- jelentés a háziorvosi és gyermek háziorvosi tevékenységről
- egészségügyi álláshelyek és létszámjelentés,
- folyó környezetvédelmi ráfordításokról és környezetvédelmi beruházásokról

tartalmú KSH felé teljesítendő jelentések az előírt határidőre elkészültek, és elektronikus formában benyújtásra kerültek valamennyi intézmény vonatkozásában.

Az OSAP 1576 számú, az egészségügyi ellátás beruházási és felújítási kiadásainak 2023. évi alakulásáról szóló jelentést az önkormányzati hivatalnak az előírt határidőre megküldtük az éves jelentésük összeállítása érdekében.

Az OSAP 1019 számú, az egészségügyi ellátás állás- és létszám kimutatásáról szóló jelentésünket a 2023. december 31-i állapotnak megfelelően az előírt határidőre teljesítettük.

Az intézményünk által működtetett felnőtt és gyermek háziorvosi praxisok tekintetében elkészítettük az OSAP 1021 számú, a felnőtt és gyermek háziorvosi tevékenységről szóló jelentésünket a 2023. év forgalmi adatai alapján.

Összeállítottuk az intézmény 2024. évi ingatlan fenntartási és felújítási beszámolóját, valamint 2025. évi tervjavaslatát a feladatok végrehajtásához szükséges pénzügyi fedezet biztosítása céljából.

Az előírt határidőre elkészítettük az intézmény 2024. évi költségvetési befizetési kötelezettségeit tartalmazó 2301 számú bevallást és a 2023. évi SZJA elszámoláshoz kapcsolódó munkáltatói feladatokat elvégeztük. A gazdálkodási feladatok ellátása tekintetében az intézményhez tartozó hat intézmény vonatkozásában ezeket a feladatokat is a GESZ látta el.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ és a gazdálkodás tekintetében a GESZ-hez tartozó intézmények 2023. évi költségvetési beszámoló jelentését és a szöveges értékelést a Közgazdasági és Adó Osztály által kiadott tájékoztatóban közölt határidőre elkészítettük és átadtuk az osztály felé, melyet a kormányrendeletben meghatározott leltárakkal alátámasztottunk.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ 2023. évben az alábbi céljellegű feladatokra kapott önkormányzati támogatást:

- háziorvosi rendelők karbantartására,
- Egészség hét rendezvényének támogatására

A gazdasági csoport a munkatervben rögzített és előre nem tervezhető rendkívüli adatszolgáltatási követelményeknek a beszámolás időszakában maradéktalanul megfelelt.

Az intézmény által ellátandó egészségügyi szakfeladatok és egyéb feladatok, valamint kötelezettségek maradéktalan ellátását segítették azok a kölcsönös információ cserék és folyamatos, naprakész kapcsolatok, melyek az alábbi intézményekkel és szervezeti egységekkel megvalósultak

- Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Egészségügyi és Közszolgálati Osztály,
- Egészségügyi, Kulturális és Köznevelési Iroda
- Polgármesteri Hivatal osztályai,
- Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya,
- Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő Nyugat-dunántúli Területi Hivatala
- Magyar Orvosi Kamara és tagozatai,
- Egészségügyi Szakdolgozók szakmai érdekképviselői,
- NAV Vas Vármegyei Adó -és Vámigazgatósága
- Markusovszky Egyetemi Oktatókórház,
- társ önkormányzati intézmények
- Országos Alapellátási Szövetség.

A gazdasági csoport munkavállalói 2024. évben a szakmai ismeretek bővítése és meglevő szaktudás aktualizálása érdekében az alábbi továbbképzéseken vettek részt:

- Hitek és tévhitek a gyermekgyógyászatban
- Költségvetési szervek munkáltatói juttatásai, személyi jellegű kifizetései a hatályos adójogszabályok tükrében
- Selejtezés és leltározás szabályai, gyakorlati vonatkozásai
- Ellenőrzés, önellenőrzés számviteli elszámolási szabályairól, NAV ellenőrzési tapasztalatokról és ÁFA ellenőrzések célja és hasznosulása
- „Idősek egészséges táplálkozás” előadás – EFI irodák munkatársai részére
- Fogorvostudomány a legújabb módszerekkel
- A beteggyógyítás javítása az egészségügyi szakdolgozói munkában
- Munkaidőkeretben történő foglalkoztatás a gyakorlatban SALDO konzultációs nap
- Kórházhygiéniai alapelvek megvalósulása sebészeti jellegű (műtéti) osztályokon
- Egészségügyi szakdolgozói bérrendszer, személyes közreműködők díjazása – aktuális munkajogi szabályok
- Munkavédelmi képviselő éves ismétlő képzés
- Bővített sugárvédelmi továbbképzés
- eÁFA bevallás
- XXXV. Szülésznő-Védőnő- Gyermekegőző Konferencia

- Regulációs zavarok, evészavarok, fájdalomkezelés
- Mentális egészség világnap – rendezvény
- Válaszkész hozzátáplálás – MAVE továbbképzés
- Tanévnyitó Iskola-egészségügyi Konferencia
- A szenzomotoros rendszer jelentősége napjainkban
- A magnókazetta nem jó az elektromos autóba? – Világok találkozása a kommunikációban
- Női lélek változásai – önismereti nap
- „Meghívó KiberCafé programra”
- Online világ veszélyei a gyerekek lelki fejlődésére
- MCC pedagógus konferencia
- „Támogassuk a fiatalokat az útkeresésben, építsük közösen a jövőt”
- Mérlegképes könyvelői képzés

A fenti továbbképzéseken kívül a gazdasági csoport munkavállalói szakmai ismereteit bővítették azok az ismeretek, melyeket az előfizetett szakmai kiadványok, folyóiratok és beszerzett szakkönyvek biztosítottak.

A fentieken kívül nem elhanyagolható az a segítség, melyet a gazdasági csoport munkatársai biztosítottak az intézmények felé a felmerülő problémák időbeni jelzése terén és ezáltal a szükséges beavatkozásokat meg lehetett tenni. Ez is nagymértékben biztosította a finanszírozás és feladatellátás összhangját és lakossági igények magasabb színvonalú kielégítését.

Az Intézmény 2024. évi költségvetését Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 8/2024 (III.5.) számú rendeletében 869.241 eFt bevételi és kiadási összegben hagyta jóvá. A bevételekből az önkormányzati támogatás összege 384.846 eFt, támogatásértékű működési bevétel 432.100 eFt, intézményi működési bevétel 52.045 eFt, a felhalmozási célú támogatás államháztartáson belülről 250 eFt volt.

Saját hatáskörű és felügyeleti szervi előirányzat módosítással 2024. évi módosított előirányzatunk 1.114.933 eFt, melyből a költségvetési maradvány összege 120.577 eFt-ot tett ki, a kiutaltatlan előző évi támogatás 13.201 eFt volt.

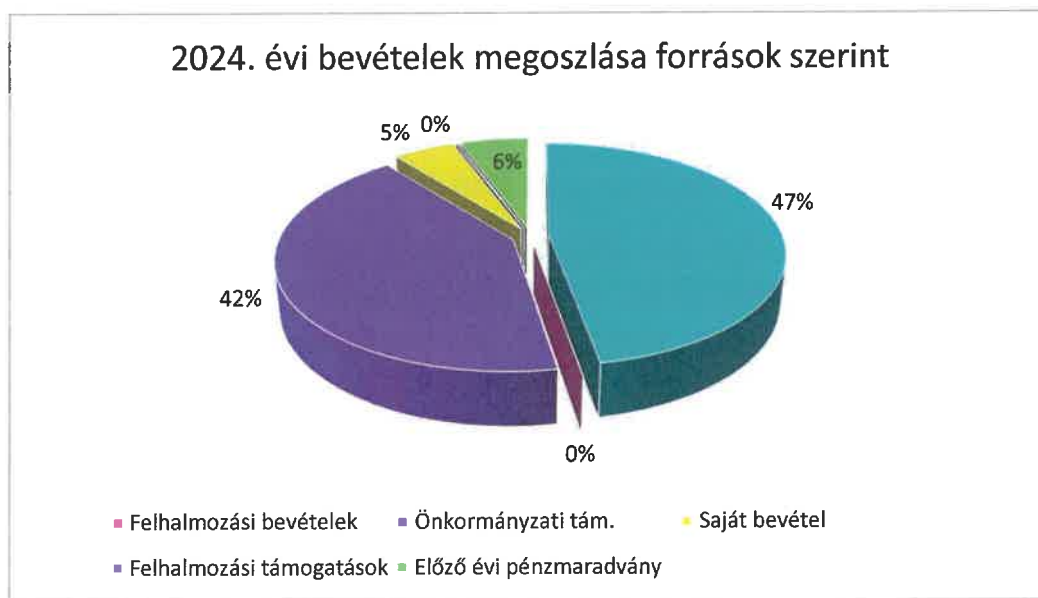
Feladathoz kötött önkormányzati támogatás összege 28.745 eFt-tal növelte, a saját hatáskörű módosítás pedig 83.169 eFt-tal csökkentette eredeti előirányzatunkat.

Az intézmény 2024. évi 1.114.933 eFt-os módosított bevételi előirányzatával szemben a tényleges teljesítés 1.102.044 eFt volt, melynek főbb bevételek szerinti részletezését az alábbiakban mutatjuk be (eFt)

Bevételi előirányzatok teljesítése 2024. év (adatok eFt-ban)

B e v é t e l e k	Módosított előirányzat	Teljesítés	Eltérés
Támogatás értékű bevétel	517 679	517 679	0
Felhalmozási bevételek	22	22	0
Önkormányzati tám.	426 792	413 903	12 889
Saját bevétel	49 613	49 613	0
Felhalmozási támogatások	250	250	0
Előző évi pénzmaradvány	120 577	120 577	-
Ö s s z e s e n :	1 114 933	1 102 044	12 889

A táblázat adataiból látható, hogy a módosított előirányzat és a teljesítés közötti 12.889 eFt eltérés, mely teljes egészében kiutalatlan önkormányzati támogatás. A fenti bevételi előirányzatok összefoglaló táblázata alapján látható, hogy a bevételek teljesítése 98,8 %-os.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ 2024. évi módosított kiadási előirányzata 1.114.933 eFt volt, mellyel szemben tényleges kiadások 886.746 eFt összegben teljesültek. Kiadási csoportok szerinti bontásban a tényleges teljesítés az alábbiak szerint alakult (eFt):

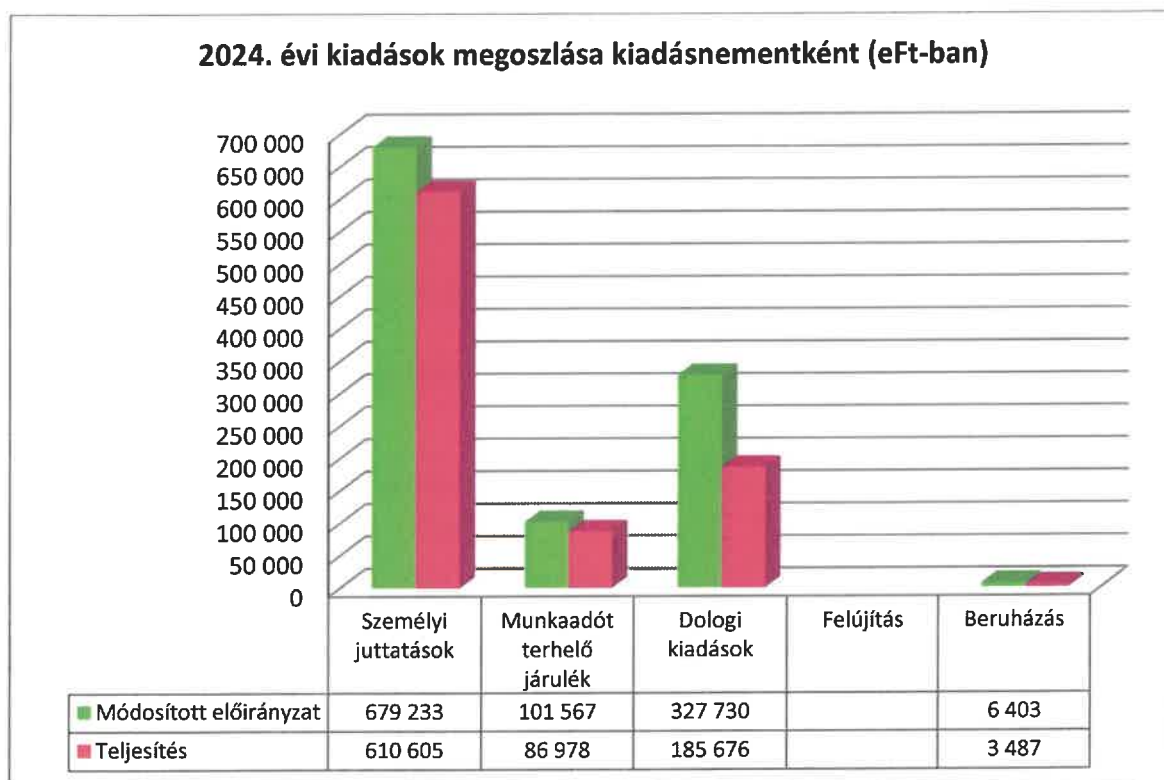
Kiadási előirányzatok teljesítése 2024. év (adatok eFt-ban)

Kiadások	Módosított előirányzat	Teljesítés	Eltérés
Személyi juttatások	679 233	610 605	68 628
Munkaadót terhelő járulék	101 567	86 978	14 589
Dologi kiadások	327 730	185 676	142 054
Felújítás			0
Beruházás	6 403	3 487	2 916
Összesen :	1 114 933	886 746	228 187

A személyi juttatások módosított előirányzata 679.233 eFt volt, melynél a tényleges teljesítés 68.628 eFt-tal alacsonyabb szinten teljesült, melyet az Egészségfejlesztési Iroda pályázatának még el nem számolt támogatási összege, a fenntartási szakaszba lépett egészségfejlesztési irodák működésére nyújtott támogatás személyi jellegű része, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásáról szóló törvényben az egészségügyi feladatok működtetésére kapott NEAK támogatás összege indokol.

A munkaadót terhelő járulékok és szociális adó tény száma 14.589 eFt-tal alacsonyabb a módosított előirányzat értékénél, ami a személyi juttatások maradványánál részletezett feladatokhoz köthető.

A dologi kiadások soron 142.054 eFt megtakarítást értünk el, melyből 118.188 eFt kötelezettséggel és feladattal terhelt, mely a 2024. december hónapban leadott anyatej ellenértéke, a 2025. január hónapban beérkezett december havi teljesítésű részmunkaidős iskola-egészségügyi ellátás számláit, az egyéb szolgáltatások számláit tartalmazza, a NEAK által az egészségügyi alapellátási feladatok ellátására finanszírozási szerződés alapján utalt támogatás, valamint Kábítószer Egyeztető Fórum feladatainak ellátásához nyújtott támogatás maradványa, az OKFŐ által az EFI működéséhez biztosított támogatás összege. Az intézmény 48.990 eFt feladattal nem terhelt, szabad maradvánnyal rendelkezik, mely a közüzemi díjak fedezetére kapott önkormányzati támogatás fel nem használt részéből, az EFI működtetéséhez a költségvetésben tervezett önkormányzati támogatás, az önkormányzati fenntartású egészségügyi feladatok ellátásához kapott támogatás fel nem használt összegéből áll össze. A fenti összeg tartalmazza az Alapvető Jogok biztosa által feltárt hiányosságok – Szombathely orvosi rendelőinek akadálymentesítéséhez - megszüntetéséhez szükséges 7.216 eFt összeget is, melyet a feladatokkal indokolt, dokumentumokkal alátámasztott maradvány elemek között szerepeltettünk.

A felhalmozási kiadások teljesítése 54,46%-os szinten, 3.487 eFt értékben teljesült. Az intézmény 2.916 eFt felhalmozási pénzmaradvánnyal zárta a 2024. évet. Ezen összegből a megrendelt, de még nem teljesített, ki nem számlázott beszerzések 1.562 eFt kötelezettség vállalással terhelt maradványán felül 1.354 eFt szabad, de feladattal, dokumentummal alátámasztott maradvánnyal számolt. A 2024. évben felújítási kiadással nem terveztünk, mind a terv, mind a tény adata 0 Ft. Az alábbi eszközbeszerzések valósultak meg:

2024. évben megvalósult eszközbeszerzése (adatok e Ft-ban)

Megnevezés	eFt
GESZ által helyettesítéssel ellátott háziorvosi praxisok működéséhez szükséges eszközbeszerzések	808
Anyatejgyűjtő Állomás működéséhez szükséges eszközbeszerzés	10
Védőnői szolgálat szakmai minimum feltételeinek biztosítása	1 501
Kábítószer Egyeztető Fórum programjaihoz beszerzés	238
Nem eszközprivatizált háziorvosi szolgálatok részére történő eszközbeszerzés	119
Megnevezés	eFt
GESZ által működtetett háziorvosi praxisok működéséhez szükséges eszközbeszerzések	176
Betegirányító szolgálat részére történő beszerzés	32
Vérvételi labor felszerelése	91
GESZ működéséhez szükséges eszközök beszerzése	372
Egészségügyi Alapellátó Központ beszerzései	140
Beruházási kiadások összesen	3 487

Az intézmény likviditása az év folyamán folyamatosan biztosított volt, a bevételek biztosították a GESZ folyamatos feladatellátásának zavartalanságát, a fizetési kötelezettségeinek az intézmény határidőn belül maradéktalanul eleget tett.

Az egészségügyi alapellátási feladatok NEAK finanszírozása is kedvezően alakult.

Az eredeti előirányzat 424.386 eFt volt, melynél a tényleges teljesítés 60.438 eFt-tal magasabb összegben teljesült.

Az eredeti előirányzathoz képest a módosított előirányzat változását befolyásoló tényezők az alábbiak voltak:

- 2021. szeptember 1-től intézményünk gondoskodik a Szombathely, Deák F. u. 3. szám alatti 11. és 13. számú gyermek háziorvosi körzetek működtetéséről helyettesítés útján. A fenti praxisok 2023. szeptember 1. napjától kerültek betöltésre egészségügyi szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott orvosokkal. A legalább fél éve betöltetlen körzet betöltése esetén egy éven keresztül kiegészítésre kerül a teljesítményarányos díj. A fenti kiegészítés okán a költségvetésben tervezetthez képest mindkét praxis tekintetében bevételi többletet realizált intézményünk, mely a 11. számú körzet vonatkozásában 5.600e Ft-tal, a 13. számú körzet vonatkozásában 7.140 eFt összeggel növelt intézményünk költségvetését.
- 2024. március 1. napjától betöltésre került a Deák F. u. 3. szám alatt működő 10. számú gyermek háziorvosi körzet, dr. Kálózi Patrícia háziorvos által, így a praxis tekintetében a költségvetésben tervezett előirányzathoz képest összesen 5.386 eFt-tal visszaléptünk.
- 2024. január 1.napjától intézményünk gondoskodik a Szombathely, Szűrcsapó u. 23. szám alatti 17. számú felnőtt háziorvosi körzet működtetéséről. 2024. július 1. napjától a háziorvosi pozíció egészségügyi szolgálati jogviszony keretében betöltésre került, a foglalkoztatott doktornő béréhez a NEAK-tól bértámogatás igénylésére nyílt lehetőségünk, mely az év hátralévő részére 5.500 eFt többlet támogatást jelentett.
- Az intézményünk által 2024. február 1. napjától helyettesítéssel ellátott 5. számú felnőtt fogászati körzet működtetéséről az eredeti költségvetés tervezésekor még nem volt ismeretünk, így azzal számolni nem tudtunk. A szolgálat tekintetében NEAK támogatás címén 2024. évben 12.900 eFt finanszírozási összeggel számoltunk.
- A Váci M. u. 3. szám alatti 12. számú gyermek háziorvosi praxist intézményünk működteti helyettesítéssel 2024. május 1. napjától. Az praxis tekintetében NEAK támogatásként 2024. évben 13.900 eFt finanszírozási összeggel számoltunk.

- A Kiskar utcai rendelőegységben működő 31. számú felnőtt háziorvosi praxis működtetéséről intézményünk gondoskodik helyettesítés útján 2024. május 1. napjától. A praxis tekintetében 2024. év végéig 14.200 eFt NEAK finanszírozási támogatással számoltunk.
- Gyermekek,- és iskola fogászat tekintetében a költségvetésben tervezetthez képest az iskola fogászati ellátáson nagyobb teljesítést ért el a szolgálat, mely jelentős finanszírozási többletet generált, mely 10.600 eFt összegű finanszírozási többletet jelentett 2024. évben.
- A NEAK által finanszírozott egészségügyi alapellátási feladatok támogatásán a módosított előirányzatokhoz képest **4.016 eFt bevételi elmaradás** realizálódott, melynek oka legfőképp az egészségügyi szolgálati jogviszony keretében foglalkoztatott dolgozók bértámogatásának elmaradása

A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) finanszírozási körébe tartozó feladatok tényleges működési támogatási összege 484.824 eFt, mely megegyezik a módosított előirányzat összegével.

A fentiek alapján elmondható, hogy az intézmény gazdasági csoportja egyrészt szakmai tudása felhasználásával a pénzügyi lehetőségek függvényében biztosította a rendelők, rendelőegységek működésének feltételeit és ezzel hozzájárult az intézmény által ellátott egészségügyi feladatok eredményes és elvárt színvonalú teljesítéséhez, másrészt a GESZ létrehozásával megnövekedett feladatait teljesítve biztosítani tudta a gazdálkodási feladatok ellátásával hozzá tartozó öt intézmény folyamatos működőképességének fenntartását, a kiegyensúlyozott működését és ezzel ha közvetve is, de részt tudott vállalni a kulturális intézmények szakmai programjainak sikeres lebonyolításában.

Szombathely, 2025. március 13.

Vighné Horváth Ilona
igazgató

